

Me Himu Ka Me Himu te me Apustulis ni Hisu Kristu

Igpewun-a

Ka me Himu te me Apustulis ni Hisu Kristu, sumpul ded te Meupiya ne Panugtulen Sumale ki Lukás. Ka amana ne impurtanti ne tuyu te seini ne baseen, ka pegpangguhud ke immenu te an-anayan ne me etew te peg-ikul ki Hisus dengan. Ka Panisingan te Magbebaye ka migbulig kandan te pegpanugtul te Meupiya ne Panugtulen meyitenged kandin “diye te Hirusalim, diye te intiru ne inged te Hudiya, wey diye te Samarya, wey te minsan hendei ne inged kayi te ampew te tane” (1:8). Seini ka guhuren te me himu te me Kristuwanen ne migbunsud diye te me Hudiyu ne migpabulus taman te neyimu e ne impalintutu-uwan kayi te intiru ne kalibutan. Su ka pegpalintutuu ki Hisus, iyan katumanan te rilihyun te me Hudiyu.

Ka seini ne baseen, nabaad te tatelu ne baad, ne seini egpekeiling te tatelu ne inged ne inwalian te Meupiya ne Panugtulen meyitenged ki Kristu: (1) Nabunsuran ka me himu te me Kristuwanen diye te Hirusalim te nabatun e si Hisus diye te langit; (2) Ne seini nekeempet man-e diye te Hudiya; wey (3) diye pad man-e te Miditiranyu taman te Ruma.

Kayi degma nasulat ka sika se himu te Panisingan te Manama ne migginguma te me Kristuwanen diye te Hirusalim te aldew te Pintikustis.

Nakabulig sika wey nakabehey te kanekal te me etew wey te me pangulu te migmalintutuu dengan ne ingguhud te seini ne baseen.

Ka nasulat te seini ne baseen

Ka pegpangandam te pegpamalehet 1:1-26

a. Ka katammanan ne suhu ni Hisus wey ka saad din 1:1-14

b. Ka pegliwan ki Hudas 1:15-26

Ka pegpamalehet diye te Hirusalim 2:1-8:3

Ka pegpamalehet diye te Hudiya wey diye te Samarya 8:4-12:25

Ka neyimu ni Pablu 13:1-28:31

a. Ka an-anayan ne peggipanew ni Pablu 13:1-14:28

b. Ka kalibulungan diye te Hirusalim 15:1-35

c. Ka igkarangeb ne peggipanew ni Pablu 15:36-18:22

d. Ka igkatelu ne peggipanew ni Pablu 18:23-21:16

e. Naprisu si Pablu diye te Hirusalim, diye te Sisarya, wey diye te Ruma 21:17-28:31

¹ Miggeyinawaan ku ne Tiyupilu, ka an-anayan ne baseen ne insulat ku, nahuhud kud e ka langun ne innimu ni Hisus wey ka impanulu din puun te pegbunsud te himu rin

² taman te aldew ne imbatun e sikandin diye te langit. Te ware pad sikandin batuna, impanpanayan din panulua pinaahi te Panisingan te Manama seeye se in-alam din ne eggimuwen ne me apustulis.

³ Ne puun te pegpatey rin, kamasalig pad sikandin migpakita kandan seled te hep-at

ne pulu (40) ne aldew eyew te pegpamalehet ne neuyag e man-e sikandin. Nakita ran pad sikandin wey migpakiglalag pad kandan meyitenged te Peghari te Manama.

⁴ Taheed te duma ran pad si Hisus, impanag-tahaan din pad sikandan te miggenendue, “Kene kew pa awe kayi te Hirusalim su tahari niyu pa ka igdasag ne insaad te Amey ku sumale te ingkahi ku kaniyu.

⁵ Su si Huwan, migpamewutismu te weyig, piru pila naan de ne aldew puun kuntee ne egbewutismuwan kew e te Panisingan te Manama.”

Ka pegbatun ki Hisus diye te langit

⁶ Purisu, te nalibulung e sikandan, mig-insaan dan e si Hisus, “Magbebaye, egtuhut ke naa kuntee ne sikanami se me Hudiyu ka egmandu man-e kayi te nasud te Israil?”

⁷ Ne migtabak si Hisus kandan, “Ware kew tuhuti ne egpakataha meyitenged te me timpu wey me aldew ne tapey e itahahe te Amey ku, su kandin de sika ne katenged.

⁸ Piru egpakarawat kew te geem ke eglene due te kaniyu ka Panisingan te Manama. Ne sikaniyu ka talagpamalehet ku diye te Hirusalim, te intiru ne inged te Hudiya wey te Samarya, wey te minsan hendei kayi te ampew te tane.”

⁹ Te nekeimpus e sikandin ka miglalag, imbatun e sikandin diye te langit taheed te namipitew sikandan kandin. Nataman, ware dan e nakita sikandin su nabunbunan e te gapun.

¹⁰ Te sasangan pad sikandan ne egtetengteng diye te langit te pegbatun ki Hisus, saहुhune ne due daruwa ne etew ne migsasindeg diye te lenged dan ne maangkag se me kumbale.

¹¹ Ne migkahi sikandan, “Matig-Galiliya, mania te egsesasindeg kew pad kayi ne egleng-ag diye te langit? Si Hisus se imbatun diye te langit, eglibed ded kayi te iling ded due ne paahi te pegbatun kandin.”

Ka pegliwan ki Hudas

¹² Nataman, nanlibed e ka me apustulis diye te Hirusalim puun diye te Bubungan te Ulibu, me sabeka ne kilumitru ka kariyuan puun te siyudad te Hirusalim.

¹³ Peglibed dan e diye te Hirusalim, naneled e sikandan diye te sinabeng ne hirehaanan dan ne diye te dibabew. Sikandan ensi Pidru, si Huwan, si Santiyagu, si Andris, si Pilipi, si Tumas, si Bartulumi, si Matiyu, si Santiyagu ne anak ni Alpiyu, si Simun ne ribildi, wey si Hudas ne anak ni Santiyagu.

¹⁴ Layun sikandan miglibulung ka egsabeka eg-ampu дума te me malitan, wey ki Mariya ne iney ni Hisus wey te me suled ni Hisus ne me lukes.

¹⁵ Te seeye ne timpu, migsasindeg si Pidru diye te taliware dan, me sabeka ne gatus wey daruwa ne pulu (120) sikandan langun, wey migkahi sikandin,

¹⁶ “Me suled, keilangan ne egkatuman ka diye te Kasulatan ne ingkahi te Panisingan pinaahi ki

Dabid. Meyitenged seini ki Hudas, ka migpanulu te me etew ne migdakep ki Hisus.

17 Sabeka sikandin ne sakup te punduk ta dengan su in-alam ma eyew egbulig te himu ta.”

18 (Ka seleppi ne imbayad te mareet ne himu rin, imbeli e te kamet ne neuluhan din ne nekewun-a se ulu, ne migbetu ka getek din, wey nabukayat e ka bituka rin.

19 Ka langun ne matig-Hirusalim nakanengneng kayi, purisu ingngaranan dan te Akildama te kandan ne linalahan ka seeye ne kamet ne ke sikanta pa, “Ka Tane ne Imbayaran te Langesa.”)

20 “Su nasulat diye te baseen ne Salmu ne miggenendue,

‘Eg-engkeran e perem ka ugpaan din, wey warad e perem eg-ugpe dutu.’

Nasulat ded man-e ne miggenendue,

‘Due perem igliwan te katungdanan din.’

21 “Purisu, keilangan ne eg-alam ki te me etew ne nakaruma-rume e kanta puun pad te duma te pad ka Magbebaye ne si Hisus.

22 Ka puun pad iya te pegpamewutismu ni Huwan taman te pegbatun e ki Hisus. Su keilangan ne egpakapamalehet sikandin duma kanta meytenged te pegkeuyag ni Hisus.”

23 Ne nakaalam sikandan te daruwa ne me lukes: si Husi ne egngaranan ded ki Barsabas (ne egngaranan ded man-e ki Gustus), wey si Matiyas.

²⁴ Nataman, mig-ampu e sikandan, kahi ran, “Magbebaye, nakanengneng ka te pusung te langun ne etew. Purisu Magbebaye, ipapitew nu ke hentew kayi te daruwa ka in-alam nu

²⁵ ne egkeyimu ne apustulis liwan ki Hudas, su mig-engkeran din ka sika ne himu wey miggendiye te inged ne eleg kandin.”

²⁶ Ne dutu, migpintut-pintut e sikandan, wey si Matiyas ka naalam dan ne igtimul kandan te apustulis ne sapulu wey sabeka (11).

2

Ka pegginguma te Panisingan te Manama

¹ Peggingume e te aldew ne enggaran te Pintikustis, miglibulung e sikandan langun diye te sabeka ne baley.

² Ne saहुhune ne due dahing ne diye egpuun te langit ne egpekeiling te makeseg ne kalamag wey nekeempet e te baley ne inlibulungan dan.

³ Ne nakakita sikandan te hendue te me dile te hapuy ne miglatun te tagse sabeka kandan.

⁴ Ne dutu, napenu e sikandan langun te Panisingan te Manama wey nakalalag e te nakalkalasi ne me linalahan sumale te igpalalag kandan te Panisingan.

⁵ Ne due mig-ugpe diye te Hirusalim ne me Hudiyu ne amana egtuman te Balaud, ne egpuun te langun ne nasud kayi te ampew te tane.

⁶ Pegkarineg dan te kahulub, nalibulung e ka masalig ne etew. Ne neinu-inu sikandan langun

su ka tagse sabeka kandan nakarineg te due egpakalalag te kandin ne linalahan.

⁷ Neinu-inu sikandan ne migkahi, “Matig-Galiliya ma mule seini se egmangasak!

⁸ Mani buwa te egpakalalag sikandan te linalahan te tagse sabeka kanta?

⁹ Su ka kayi te kanta, due matig-Partiya, matig-Midiya, matig-Ilam, matig-Misuputamy, matig-Hudiya, matig-Kapadusya, matig-Puntu, matig-Asya,

¹⁰ matig-Prigya, matig-Pampilya, matig-Ihriptu, wey ka diye lenged te Libya ne marani te Sirini. Ka дума kanta matig-Ruma,

¹¹ me Hudiyu, wey ka kene ne me Hudiyu ne neuyan te pegpalintutuu te me Hudiyu. Ne duen pad man-e matig-Krita wey matig-Arabya, ne sikanta langun, egpakarineg kandan te eglalag te kanta ne me linalahan meytenged te kein-inuwan ne himu te Manama.”

¹² Neinu-inu ka langun wey nabenga-benga, ne migmeiin-inseey e sikandan ne miggenendue, “Nekey buwa seini?”

¹³ Ne due дума ne egbaley-baley ne eggenendue, “Etuwey, nenewubug e sikandan!”

Ka pegwali ni Pidru

¹⁴ Ne dutu, migsasindeg e si Pidru дума te sapulu wey sabeka (11) ne me apustulis wey migkahi te meemen, “Karumaan ku ne me Hudiyu, wey sikaniyu langun se mig-ugpe kayi te Hirusalim, igpasabut ku seini kaniyu ne pammineg kew naa ayad-ayad te iglalag ku.

15 Ka seini ne me etew, ware newubug sumale te insuman-suman niyu. Kene egkengewubug ka me etew te alas nuwibi pad te maselem.

16 Seinid en iya ka ingkahi ni prupita Huwil,

17 Migkahi ka Manama, 'Seini ka eggimuwen ku te katammanan ne timpu: igbehey ku te langun ne etew ka Panisingan ku. Ne ka anak niyu ne me lukes wey me malitan, egpangguhud e te igpanengneng te Manama kandan, ne ka me kanakan niyu, egmakakite e te igpakita te Manama, ne ka me buyag e ne me lukes, egmakataheinep.

18 Uya, minsan ka me uripen ku ne me lukes wey me malitan, egbehayan ku te keddiey ne Panisingan te seeye ne timpu, wey egpangguhud e sikandan te igpanengneng te Manama.

19 Eggimu a te me kein-inuwan sika te awawangan wey kayi te tane: ne due me langesa, me hapuy, wey amana ne dakel ne ebel,

20 egpaddusilem ka aldew, ne ka bulan egmalalab iling te langesa te kene pad egginguma ka amana ne mateles ne aldew te peglibed te Magbebaye.

21 Ne seeye se egpangananey te Magbebaye, egkaluwas.'

22 "Matig-Israil, pammineg kew! Si Hisus ne matig-Nasarit, ka etew ne impamalehetan te Manama kayi te kanta pinaahi te me kein-inuwan wey me palinneu ne innimu rin pinaahi kandin, sumale te natahaan niyud e.

23 Sikaniyu mismu ka nakataha su kayi ma neyitabu te kaniyu. Ne sumale te pegbuut te

---

2:17 Huwil 2:28-32 (LXX). 2:23 Mat 27:35; Mar 15:24; Luk 23:33; Huw 19:18.

Manama wey te daan ne planu rin ne natahaan din ne egkatuman, imbehey rin si Hisus kayi te kaniyu, wey impeyimatayan niyu sikandin te me makasesale te pegpalansang kandin diye te krus.

²⁴ Piru in-uyag sikandin te Manama wey inluwas puun te geem te kamatayen, su kene egkaayun ne egkaprisu sikandin te kamatayen.

²⁵ Su migkahi si Dabid meyitenged kandin, 'Layun ku egkakita kayi te tangkaan ku ka Magbabe, su kayi sikandin te igkakawanan ku. Purisu ware egpakawelwel te pegpalintu-tuu ku.

²⁶ Ne puun due, egkahale ka pusung ku wey due kahale te peglalag ku. Ne minsan egkapatey a piru due egkapallateng ku

²⁷ su kene nu ma eg-engkeran ka gimukud ku diye te inged te me gimukud ne egngaranan te Hadis, kene nu igtuhut ne egkamewu ka lawa te maruma-ruma ne suluhuanen nu.

²⁸ Impapitew nu keddi ka bayaan peendiye te umul, ne amana a nahale-gale tenged te pegduma nu keddiey!

²⁹ "Me suled, iglalag ku kaniyu ig-ayad-ayad ka meyitenged ki Dabid ne kaapuan ta. Migpatey sikandin wey inlebeng, ne ka inlebengan kandin, kayi pad minsan kuntee.

³⁰ Ne puun su prupita sikandin, nakataha sikandin ne migsaad ka Manama kandin ne due sabeka ne kabuhalan din ne eggimuwen ne Hari.

³¹ Tapey e nakanengneng si Dabid ke nekey ka eggimuwen te Manama, purisu miglalag e

---

2:24 Mat 28:5-6; Mar 16:6; Luk 24:5.

2:25 Sal 16:8-11 (LXX).

2:30 Sal 132:11; 2Sam 7:12-13.

sikandin meytenged te peg-uyag ki Kristu,*
 ‘Ware din engkeri diye te inged te me gimukud ne
 enggaranen te Hadis, ne ka lawa rin ware
 namewu.’

³² Ne in-uyag te Manama ka sika ne Hisus, ne
 sikanami langun ka egpamalehet kayi.

³³ Imbatun sikandin diye te kakawanan† ne belad
 te Manama wey nakarawat sikandin te Panisingan
 ne insaad kandin te Amey. Ne ka seini ne
 Panisingan ka impalene kayi te kanami ne nakita
 niyud en iya kuntee wey narineg niyud e ka geem
 din.

³⁴ Su si Dabid, ware mismu nekeendiye te langit,
 piru migkahi sikandin,

‘Ka Manama migkahi diye te Magbebaye ku: Pin-
 nuu ka kayi te igkakawanan ku,

³⁵ taman te eggimuwen ku ne diekanan nu ka me
 kuntere nu.’

³⁶ “Purisu ka langun ne etew kayi te Israil keilan-
 gan ne egpakanengneng amana te ka seini ne
 Hisus ne inlansang niyu te krus, innimu te Man-
 ama ne Magbebaye wey Kristu!”

³⁷ Te pegkarineg dutu te me etew, amana
 nekegsendit sikandan wey migkahi diye te ki
 Pidru wey diye te duma ne me apustulis, “Me
 suled, nekey ma ka eggimuwen ney?”

³⁸ Ne migtabak si Pidru, “Inniyuhi niyu ka me
 sale niyu wey pabewutismu kew ka tagse sabeka
 te ngaran ni Hisu Kristu eyew egkapasaylu ka

---

* **2:31** Ka igpasabut te Kristu, Insaad ne Manluluwas. † **2:33**
 Sumale te tuluuwen te me Hudiyu, ka talahuren de ne etew ka
 egpakapinnuu diye te igkakawanan te mabantug ne etew. **2:34**
 Sal 110:1.

me sale niyu, wey egkarawat niyu ka dasag te Manama ne sika se Panisingan din.

³⁹ Su ka saad te Manama, para iya kaniyu wey te me anak niyu, wey te langun ne diyad te mad-diyu—ka langun ne eg-umawen te Magbebaye ne Manama ta.”

⁴⁰ Masalig pad ka inlag ni Pidru te pegpamalehet wey pegbanasal kandan, “Luwasa niyu ka pegkeetew niyu te peglepad ne igpeuma te seini se maddeet ne me etew!”

⁴¹ Ne seeye se migdawat te inlag ni Pidru, migpabewutismu e. Me 3,000 ka nakatimul kandan ne migpalintutuu.

⁴² Ne migpabulus sikandan ka egpammineg te pegpanulu te me apustulis, ka egsabeka langun, wey ka egkeen wey eg-ampu.

Ka peg-ugpe te me migpalintutuu

⁴³ Masalig ka me kein-inuwan wey me palinneu ne neyimu te me apustulis, purisu masalig ka me etew ne naaldekduma te pegtahud.

⁴⁴ Ne ka langun ne migmalintutuu, migpabulus ka eglibulung wey insaamulan dan ka langun ne kasangkapan dan.

⁴⁵ Ne impameligye dan ka me karatuan dan wey ka duma pad ne me kasangkapan dan, wey in-atul ran ipamehey ka halin diye te tagse sabeka sumale te keilangan din.

⁴⁶ Migpabulus sikandan tagse aldew ka eglibulung diye te timplu, wey egsabeka sikandan ka egkeen diye te me baley ran duma te pegkahale wey te mapariralemen ne pusung.

⁴⁷ Migpabulus sikandan ka migdayan te Manama, wey ingkeupii sikandan te langun ne etew. Ne tagse aldew, intimulan sikandan te Magbebaye te seeye se egkengaluwas.

3

Ka pegbawi te pungku

¹ Due sabeka ne aldew ne miggendiye si Pidru ki Huwan te timplu te me alas tris en iya te maapun su sika ka uras te peg-ampu.

² Diye te gumawan ne egngaranan te “Mateles ne Gumawan,” due sabeka ne etew ne napungku puun te peglesut din. Ne tagse aldew, igdurulung sikandin diye te gumawan te timplu eyew egpak-ilmus te me etew ne egseled.

³ Te pegkakita rin engki Pidru wey ki Huwan te egseled te timplu, migbuyu e sikandin te limus.

⁴ Intetengtengan sikandin enni Pidru ki Huwan, ne migkahi e si Pidru, “Tengtengi key!”

⁵ Ne migtengteng ka pungku diye te kandan ne migtetahad ke egbehayan te limus.

⁶ Piru migkahi si Pidru, “Ware iya mule se-leppi ku, piru egbehayan ku sikeykew te kayi te keddi: te ngaran ni Hisu Kristu ne matig-Nasarit, hipanew ka!”

⁷ Ne dutu, inggen-genan din ka kawatan ne be-lad te pungku wey imbulihan te egpasasindeg. Ne due-rue ne migmanekal ka me paa wey lelungan te pungku.

⁸ Ne migletu sikandin te pegsasindeg din wey miggipanew e. Nataman, migdume e sikandin engki Pidru te migseled diye te timpu ne

miggiphipanew wey migletu-letu ka migdayan te Manama.

⁹ Nakakita ka langun ne etew kandin te miggiphipanew ne migdayan te Manama.

¹⁰ Te neilaan dan e ne sikandin bes ka egpampamuyu ne egpinpinuu diye te gumawan te timplu ne enggaran te “Mateles ne Gumawan,” amana neinu-inu sikandan te neyitabu diye te kandin.

Ka pegwali ni Pidru diye te timplu

¹¹ Te ware pad migleke engki Pidru ki Huwan ka neulian ne pungku, neinu-inu ka langun ne etew wey namallahuy peendiye te kandan diye te likansu ne enggaran te Likansu ni Sulumun.

¹² Te pegkakita ni Pidru te me etew, ingkahian din e sikandan, “Matig-Israil, mania te neneinu-inu kew kayi wey amana key nikaniyu tengtengi? Kahiyen niyu buwa ne puun te geem ney ne nakapeyipaneu key te seini ne etew, wey ke puun naa te amana key egtuman te Balaud?”

¹³ Ka Manama ni Abraham, ni Isaak, ni Hakub, wey te me kabuybuyahan ta, ka migbehey te kabantug te suluhuanen din ne si Hisus. Sika ne Hisus ka imbehey niyu diye te me pangulu wey ka indeeg-deeg niyu diye te tangkaan ni Pilatu, minsan egpalekaan din ded perem.

¹⁴ Matulus wey matareng sikandin piru ware niyu dawata. Nasi niyu re iya hangyua si Pilatu ne iyan eglekaan ka nekeyimatey te etew.

¹⁵ Miggimatayan niyu ka kamuney te umul, piru in-uyag sikandin te Manama, wey sikanami iya ka egpakamemalehet kayi.

16 Ka ngaran ni Hisus wey ka pegpalintutuu kandin ka nakabehey te kanekal te seini se etew ne nakita niyu wey neila. Ka pegpalintutuu ki Hisus ka nekeuli kandin sumale te nakita niyu.

17 “Ne kuntee me suled, nakataha a ne sikaniyu wey ka me pangulu niyu ka miggimu kayi diye ki Hisus, ware kew nakataha ke hentew sikandin.

18 Piru tapey e ipanengneng te Manama ka peg-antus te Kristu* pinaahi te me prupita. Ne intu-man iya te Manama seini te iling kayi ne paahi.

19 Purisu inniyuhi niyu ka me sale niyu wey libed kew e diye te Manama eyew egpasayluwen ka me sale niyu

20 wey eyew egginguma due te kaniyu ka kanekal te pegpalintutuu ne egpuun te Manama. Ne egkataman, igpeuyan din e si Hisus, ka Kristu ne in-alam din para kaniyu.

21 Piru keilangan ne diye pad iya sikandin te langit taman te egbalbalawan e te Manama ka langun, sumale te insaad din dengan pinaahi te matulus ne me prupita rin.

22 Su migkahi si Muwisis, ‘Egpeuyan ka Mag-bebaye ne Manama niyu te prupita ne kabuhalan niyu red iling te pegpeuyan din keddiey. Keilangan ne egtumanen niyu ka langun ne iglalag din.

23 Ka kene egtuman te iglalag te seeye ne prupita, egpaaween ligkat te keet-etawan te Manama wey egpangimatayan.’

24 Iling ded due ka inlalag te me prupita puun pad ki Samwil wey minsan seeye se nakasinun-

---

* **3:18** Ka igpasabut te Kristu, Insaad ne Manluluwas. **3:22** Diy 18:15,18 (LXX). **3:23** Diy 18:19.

dul e kandin. Migpangguhud sikandan langun meytenged te seini ne timpu.

²⁵ Ka me saad te Manama ne impangguhud te me prupita, para iya kaniyu. Ne sikaniyu, nakalagkes te kasabutan ne innimu te Manama ne imbehey te me kabuybuyahan niyu, su due inlalag din diye te ki Abraham, ‘Pinaahi te kabuhalan nu, egpanalangingan ku ka langun ne etew kayi te ampew te tane.’

²⁶ Purisu, in-alam te Manama ka suluhuanen din wey sikaniyu ka an-anayan ne impeuyanan eyew te pegbulig kaniyu pinaahi te pegpeinniyug kaniyu te mareet ne hinimuwan niyu.”

4

Ka pegtangke enni Pidru ki Huwan te me talagukum

¹ Te sasangan pad ensi Pidru ki Huwan ne eglalag diye te me etew, due migdugpu kandan ne me talagpanubad wey ka pangulu te talagtameng te timplu, wey me Sadusiyu.

² Ingkabelu dan ka daruwa ne apustulis tenged su migpanulu sikandan te me etew wey migpamalehet ne neuyag ded si Hisus.*

³ Ne puun dutu, indakep dan e sikandan wey imprisuran te sabeka ne karusileman, su marusileman-e seeye.

⁴ Piru masalig ka migpalintutuu te pegkarineg dan te wali, wey migginguma te me lalimma ne

---

^{3:25} Hin 22:18.   * ^{4:2} Ka me Sadusiyu, kene egpalintutuu ne egkeuyag ka etew ne impatey e.

libu (5,000) ka kasuluhan te me lukes ne migpal-intutuu.

⁵ Pegkapawe, miglibulung diye te Hirusalim ka me pangulu wey ka me igbuyag te me Hudiyu, wey ka me talagpanulu te Balaud te Manama,

⁶ дума te Labew ne Talagpanubad ne si Anas, wey si Kaypas, si Huwan, si Alihandru, wey ka karumaan te Labew ne Talagpanubad.

⁷ Te nakaatubang e kandan ka me apustulis, mig-insaan dan e, “Nekey-a ne geem wey ngaran ka inggamit niyu?”

⁸ Ne si Pidru se napenu te Panisingan te Manama, migtabak kandan, “Me pangulu te keet-etawan wey me igbuyag.

⁹ Ke eg-insaan key kuntee meytenged te me-upiya ne himu ne neyimu diye te pungku, wey ke nekey ne paahi ne neulian sikandin,

¹⁰ eleg iya ne egkanengnengan niyu langun wey te langun ne keet-etawan te Israil, ne ka seini ne etew se migsasindeg kayi te tangkaan niyu, neulian pinaahi te geem te ngaran ni Hisu Kristu ne matig-Nasarit—seeeye se inlansang niyu te krus ne in-uyag man-e te Manama.

¹¹ Si Hisus ka nakahi diye te Kasulatan, ‘Ka batu ne insamsamilian niyud e te talagbeba-ley, neyimu ne subla ne keilanganen ne batu.’

¹² Ka kaluwasan, diye de egkakita te kandin, su warad e дума ne ngaran kayi te ampew te tane ne imbehey te Manama te keet-etawan ne eg-pakaluwas kanta, ke kene, si Hisus de.”

13 Te pegkakita ran te kabulut enni Pidru ki Huwan, neinu-inu sikandan tenged su nanengnengan dan ne ware sikandan nenekeiskuyla wey egkaleig-leig de. Nanengnengan dan man-e ne migduma-ruma pad sikandan dengan ki Hisus.

14 Piru warad e igkalalag dan su nakita ran ma ka etew ne neulian e ne migsasindeg duma engki Pidru ki Huwan.

15 Ne dutu egpuun, impalihawang dan e ensi Pidru ki Huwan diye te libulunganan te Me Talagukum te me Hudiyu wey migme-in-insee,

16 “Nekey naan e ka eggimuwen ta te seini ne me etew? Su ka langun ne mig-ugpe kayi te Hirusalim, nakanengneng meytenged te seini se masumpit ne kein-inuwan wey kene ki egpakaapul kayi.

17 Ne eyew kene amana egpekeempet ka seini se kein-inuwan diye te keet-etawan, egkenaan tad sikandan ne eglalag meytenged te ngaran ni Hisus diye te minsan hentew.”

18 Purisu impeumew ran e man-e ka daruwa ne apustulis wey ingkenaan en iya ne egpepanugtulen wey egpepanuluen te ngaran ni Hisus.

19 Piru migtabak ensi Pidru ki Huwan, “Na, hukum niyu ke hendei ka malehet diye te tangkaan te Manama: ka peg-ikul naa te suhu niyu wey ke suhu naa te Manama?

20 Su kene key egpakasanggal ka egpanugtul te nakita ney wey narineg ney.”

21 Pegkapenga dutu, amana pad sikandan panpanayi te me pangulu, nataman, inlekaan e sikanandan su ware ma nakita ran ne malehet ne katarengan ne eleg sikandan ne eglegparan, su seeye se

me etew, migdayan ma te Manama puun te seeye ne neula-ula.

²² Seeye se etew ne neulian, suble e te keep-atan se idad.

Ka peg-ampu te migmalintutuu

²³ Te nalekaan e ensi Pidru ki Huwan, miggendiyaan dan e ka me alukuy ran wey impangguhuran dan e meytenged te ingkahi kandan te pangulu te talagpanubad wey me igbuyag te me Hudiyu.

²⁴ Te pegkarineg dan dutu, mig-ampu e sikan-dan langun diye te Manama. Migkahi sikan-dan, “Magbebaye ne Manama ne talagmandu, sikeykew ka miggimu te langit, te tane, te dahat, wey te langun ne nakatahu kayi te inged!

²⁵ Ne pinaahi te Panisingan nu, impalalag nu ka kaapuan ney ne si Dabid, ka suluhuanen nu. Migkahi sikandin,

‘Mania te egkabelu ka kene ne me Hudiyu? Ne mania te migplanu ka me keet-etawan te ware karuan?’

²⁶ Mig-andam ka me Hari kayi te ampew te tane, wey miglibulung ka me pangulu su egpakigkun-tere te Magbebaye ne Manama wey te in-alam din ne iyan ka Kristu.†

²⁷ Kunaleg te si Hirudis, si Punsiyu Pilatu, nasabeke e kayi te seini ne siyudad duma te kene ne me Hudiyu wey te keet-etawan te Israil ne eg-pakigkuntere ki Hisus, ka matulus ne suluhuanen nu ne innimu nu ne Kristu.

4:24 Iks 20:11; Nih 9:6; Sal 146:6.   **4:25** Sal 2:1-2 (LXX).   † **4:26** Ka igpasabut te Kristu, Insaad ne Manluluwas.   **4:27** Luk 23:7-11; Mat 27:1-2; Mar 15:1; Luk 23:1; Huw 18:28-29.

²⁸ Ne nasi dan e himuwa ka tapey nud e planuwa ne egkeyitabu sumale te pegbuut nu.

²⁹ Ne kuntee Magbebaye, tengtengi nu seini se peglelalis dan. Behayi key se me uripen nu te kabulut te pegpangguhud te keykew ne lalag.

³⁰ Ipapitew nu ka geem nu te pegbawi, wey ituhut nu ne egkeyimu perem ka me kein-inuwan wey me palinneu pinaahi te matulus ne ngaran te suluhuanen nu ne si Hisus.”

³¹ Te nakapenge e sikandan ka mig-ampu, nawelwel ka inilibulungan dan. Ne sikandan langun, napenu te Panisingan te Manama wey migwali te lalag te Manama te ware pegkaalde.

Insaamulan te migmalintutuu ka me kasangkapan dan

³² Nasabeka ka me suman-suman wey me pusung te me migmalintutuu. Ne ware sabeka ne egkahi te sikandin de ka kamuney te sika ne kasangkapan, ke kene, egsaamulan dan ka langun ne diye te kandan.

³³ Ne dakel ka geem te me apustulis te pegpa-malehet te peg-uyag te Magbebaye ne si Hisus, wey amana sikandan langun bulihi te Manama.

³⁴ Ne ware sabeka kandan ne nakulangan. Se-eye se due me kamet wey me baley, impamelegye dan e

³⁵ ne ka halin, imbehey ran diye te me apustulis, ne ka me apustulis e ka egtalad-talad te tagse sabeka kandan sumale te keilangan dan.

³⁶ Ne iling naa due ka innimu ni Husi, sabeka sikandin ne Libita ne matig-Sipri ne ingngaranan

te me apustulis ki Birnabi (ke sikanta pa, “Ka Talagbagget”),

³⁷ migbelegye sikandin te kamet din wey ka halin, imbehey rin diye te me apustulis.

5

Si Ananiyas wey si Sapira

¹ Ne due alunggun ne migbelegye te me karatuan dan, si Ananiyas ka lukes, ne si Sapira ka malitan.

² Piru in-angayan ni Ananiyas ka halin, ne ka asawa rin nakanengneng dutu, ne iyan naan de imbehey diye te me apustulis ka nasame.

³ Ne migkahiyang sikandin ni Pidru, “Ananiyas, mania te migpaakal ka ki Meibulan wey miguubat ka te Panisingan te Manama te peg-angey nu te baad te seleppi ne halin te tane nu?”

⁴ Te ware nu pad ibelegye seeye, keykew pad iya, wey te nakabelegye e, keykew red man-eka halin. Na, mania te migsuman-suman ka ne eggimu te iling kayi? Su kene ne me etew ka inubatan nu, ke kene, ka Manama!”

⁵⁻⁶ Te pegkarineg ni Ananiyas dutu, napeled e sikandin wey namatey. Ne migdugpu ka me kanakan, bukusi ran ka lawa ni Ananiyas wey indulung dan e diye te lihawangan wey inlebeng. Naaldeka ka langun ne nakarineg te seeye ne neyitabu.

⁷ Peglihad te tatelu ne uras, migseled e degma ka asawa ni Ananiyas, piru ware sikandin nakataha ke nekey ka neyitabu.

⁸ Ne migkahiyang sikandin ni Pidru, “Nangeni a ke seini re iya ka halin te tane ne imbelegye niyu?”

Ne migtabak ka malitan, “Uya, sikan de iya.”

⁹ Piru migkahiyen sikandin ni Pidru, “Mania te nekegsabot kew ka alunggun ne eg-eleg-eleg eg-uubat te Panisingan te Manama? Kuntay, duen e te gumawan ka me kanakan ne miglebeng te asawa nu. Ne sikandan ded degma ka eglebeng keykew!”

¹⁰ Ne due-rue ne napeled si Sapira diye te tangkaan ni Pidru wey migpatay. Pegseled te me kanakan, nakita ran ne migpatay e ka malitan, ne in-uyan dan e diye te lihawangan wey inlebeng diye lenged te asawa rin.

¹¹ Amana naaldek ka langun ne punduk te migmalintutuu wey ka langun ne nakarineg te sika ne neyitabu.

Ka me kein-inuwan

¹² Masalig ka me palinneu wey me kein-inuwan ne neyimu te me apustulis diye te me etew. Ne ka langun ne migmalintutuu, layun eglibulung diye te likansu ne enggaran te Likansu ni Sulumun.

¹³ Ne ware minsan sabeka ne mig-apil kandan su naaldek, piru amana tahura sikandan te me etew.

¹⁴ Piru nasi migmasalig ka nakatimul kandan ne migpalintutuu te Magbebaye—lukes ma wey malitan.

¹⁵ Ne puun te himu te me apustulis, impan-guyan e ka egmanderalu diye te deralanen. Diye imeyibat te me hibatanan wey diye te me ikam su egpaalew-alew sikandan ke egkaralungan ni Pidru ke eglihad.

16 Ne due degma nanginguma ne me etew puun te lungsud ne marani te Hirusalim. Nanguyan sikandan te nanderalu wey te nanerepan te busew, wey neneulian sikandan langun.

Ka pegbayad-bayad te me apustulis

17 Piru amana neimma te me apustulis ka Labew ne Talagpanubad te timplu wey ka langun ne me дума rin ne sakup te me Sadusiyu.

18 Purisu indakep dan ka me apustulis wey im-prisu.

19 Piru te seeye ne karusileman, inlukatan te panalihan te Magbebaye ka gumawan te prisuwan, wey impalihawang ka me apustulis wey migkahiyang,

20 “Pangendiye kew te timplu wey panugtuli niyu ka me etew diye meytenged te seini se iyang ne umul.”

21 Ne intuman seeye te me apustulis, ne hengkayi te egkaliwaswas e, migseled e sikandan diye te timplu wey migpanulu.

Nataman, impeumew e te Labew ne Talagpanubad wey te me дума rin ka me Talaggukum te me Hudiyu eyew egkalibulung sikandan langun ka me upisyal te me Hudiyu. Ne due degma insuhu dan ne eggendiye te prisuwan eyew te egpeg-angey te me apustulis wey eg-uyanen diye te tangkaan dan.

22 Piru te peggendiye te me pulis te prisuwan, warad e ka me apustulis. Purisu nanlibed e ka me pulis diye te Labew ne Talagpanubad te me Hudiyu wey migkahi,

23 “Te pegginguma ney diye te prisuwan, nakita ney ne amana ne maresen ka peglekeb, ne ka me talagtameng, diye ded te gumawan ka egteta-meng. Piru te peglukat ney e te gumawan, warad e diye te seled ka me pinirisu!”

24 Pegkarineg dutu te kepitan te talagtameng te timplu, wey te me pangulu te me talagpanubad, nalibeg e sikandan ke nekey ka neyitabu te me apustulis.

25 Ne due etew ne migseled ne migkahi, “Diyad e te timplu ka impamirisu niyu, wey migpanulu e te me etew.”

26 Ne puun dutu, miggendiyaan e te kepitan te talagtameng te timplu wey te me pulis ka me apustulis wey indakep dan e man-e. Ware sikan-dan miggamit te keseg su egkaaldeke sikandan ke egbatuwen te me etew.

27 Ne in-uyan dan e ka me apustulis diye te tangkaan te me Talaggukum eyew eg-insaan. Kahi te Labew ne Talagpanubad,

28 “Migkenaan ney e sikaniyu ne kenad eg-pepanuluen meyitenged te sika ne ngaran, piru nasi de iya nekeempet te intiru ne Hirusalim ka pegpanulu niyu, ne sikanami pe ma ka indakese-lan niyu te kamatayen din!”

29 Ne migtabak ensi Pidru wey ka me duma rin ne me apustulis, “Keilangan ne ka Manama re ka egpalintutuuwan ta, kene ne me etew.

30 Ka Manama te kabuybuyahan ta ka mig-uyag ki Hisus te innimatayan niyu pinaahi te peglansang kandin te krus.

³¹ Imbatun sikandin te Manama diye te igkakawanan* din eyew egkeyimu ne Pangulu wey Manluluwas, wey eyew te pegbehey te timpu diye te me matig-Israil te peg-inniyug te me sale dan eyew egkapasaylu.

³² Sikanami ka talagpamalehet due wey ka Panisingan degma ne indasag te Manama te seeeye se egpalintutuu kandin.”

³³ Pegkarineg dan dutu, amana sikandan nabelu wey egkeupian ne egpangimatayan ka me apustulis.

³⁴ Piru migsasindeg diye te tangkaan dan ka duma ran ne enggaranen ki Gamaliil; sabeka sikandin ne talagpanulu te Balaud te Manama wey intahud te me etew. Migsuhu sikandin ne egpalihawangen pad te dagdahew re ka me apustulis.

³⁵ Nataman, migkahiyen din e ka me pangulu te Hudiyu, “Kabuhalan ni Israil, bantey kew ke nekey ka eggimuwen niyu te seini ne me etew.

³⁶ Nakasuman-suman kew pad ki Tudas? Mig-angken sikandin ne mabantug, ne due me hep-at ne gatus (400) ne me etew ka neuyan din. Piru innimatayan sikandin wey nallaag-laag e ka me hibateen din, ne nataman, warad e nakapabulus ka pegpanulu din.

³⁷ Timpu te sinsus, si Hudas e man-e ne matig-Galiliya ka migginggat te me etew ne eg-ikul kandin, piru innimatayan ded sikandin wey nenekegsuwey-suwey e man-e ka me hibateen

---

* **5:31** Sumale te tuluuwen te me Hudiyu, ka talahuren de ne etew ka egpakapinnuu diye te igkakawanan te mabantug ne etew.

din.

³⁸ Ne ka seini se prublima kuntee, kene niyu re due hilabeti sikandan wey balahara niyu re due, su emun ke himu re seini te etew wey ke planu re seini te etew, egkaawe ded te kene egkaluhey.

³⁹ Piru ke kandin sika te Manama, kene niyu iya sikandan egkatalu. Ne kema ke iyan niyu pad egkakuntere ka Manama.”

Ne migpalintutuu te tambag ni Gamaliil ka me pangulu.

⁴⁰ Ne impalasud dan e man-e ka me apustulis wey impalampesan dan wey ingkenaan en iya ne egpanugtul te meyitenged te ngaran ni Hisus. Ne nataman, inlekaan e sikandan.

⁴¹ Nataman, nanlihawang e ka me apustulis puun te tangkaan te me Talaggukum, wey nahale-gale sikandan su in-isip sikandan te Manama ne likes te me peg-antus te keyilawan tenged te ngaran ni Hisus.

⁴² Ne tagse aldew, migpabulus sikandan ka egpanugtul wey egpanulu te Meupiya ne Panugtulen meyitenged ki Hisus isip Kristu. Diye dan sika eggimuwa te timplu wey te me kabalbalayan.

6

Ka pitu ne talagbulig

¹ Na, te seeye ne timpu te egkatimtimulan e ka me hibateen, neepes ka me Hudiyu ne Grigu se linalahan te seeye se me Hudiyu ne mahinged dutu, tenged su ware nabehayi ka me balu ran te tagse aldew ne keilangan dan.

² Ne puun dutu, inilibulung te sapulu wey daruwa (12) ne apustulis ka langun ne me hibateen wey ingkahiyen, “Kene ne meupiya ne egkalahad ney ka pegwali te lalag te Manama puun te pegtanggu te me etew ne due keilangan.

³ Purisu me suled, alam kew te pitu ne etew ne meupiya se batasan wey napenu te Panisingan te Manama wey te katuenan, su sikandan ka egbehayan ney te katenged te peg-uyan due.

⁴ Ne sikanami, eggamiten ney ka timpu ney te peg-ampu wey te pegwali.”

⁵ Ne sikandan langun neupian te planu te me apustulis. Ne due egpuun ne in-alam dan ensi Istiban ne napenu te Panisingan te Manama wey te pegpalintutuu, wey si Pilipi, si Purukuru, si Nikanur, si Timun, si Parminas, wey si Nikulas ne matig-Antiyukiya ne kene ne Hudiyu ne neuyan te tuluuwen te me Hudiyu.

⁶ Nataman, in-uyan e sikandan diye te me apustulis. Ne dutu, in-ampuan e sikandan te me apustulis wey intel-eban te me belad.

⁷ Purisu, nakapabulus nekeempet ka lalag te Manama. Ne ka me hibateen diye te Hirusalim, hutuk pad migmasalig. Ne masalig degma ka me talagpanubad diye te timplu ne mig-ikul e te kamalehetan.

Ka pegdakep ki Istiban

⁸ Ne si Istiban, sabeka ne etew ne imbulihan te Manama wey imbehayan te geem. Nekeyimu sikandin te me kein-inuwan wey te me palinneu diye te tangkaan te me etew.

⁹ Due дума ne me etew ne kene egpalintu-tuu kandin wey egpakig-ehet. Ka дума kandan matig-Sirini wey matig-Alihandriya ne sakup te simbaan te me Hudiyu ne egngaranan te “Me Etew Ne Inlekaan Puun te Pegkeuripen.” Ne ka me дума, me matig-Silisya wey Asya.

¹⁰ Ware sikandan nakaapul ki Istiban su imbe-hayan ma sikandin te katuenan te Panisingan te Manama.

¹¹ Purisu migpamayad e sikandan te me etew ne egpabayungen kandin ne eggenendue, “Nakarineg key kandin te migbaley-baley ki Muwisis wey te Manama!”

¹² Sikan naa, nasamuk e ka me etew, me igbuyag dan, wey ka me talagpanulu te Balaud te Manama. Purisu impamitew ran e si Istiban wey inderakep dan e wey in-uyan e diye te me Talaggukum te me Hudiyu.

¹³ Nataman, impaatubang dan e ka me etew ne egpeubaten wey egpakahiyen, “Ka seini ne etew, kene eg-engked ka egdereet te matulus ne timplu wey te Balaud ni Muwisis.

¹⁴ Narineg ney sikandin ne si Hisus kun ne matig-Nasarit ka egguhus te timplu wey egbalbal-awan din ka tulumanen ne ingaat ni Muwisis kanta!”

¹⁵ Ka langun ne me Talaggukum te me Hudiyu, migmemetmet ki Istiban, ne nakita ran ne nekeiling e te ulaula te panalihan te Manama ka kandin ne ulaula.

7

Ka inlalag ni Istiban

¹ Ne mig-insaan si Istiban te Labew ne Talagpanubad diye te timplu, “Malehet seini se imbayung dan?”

² Ne migtabak si Istiban, “Me suled ku wey me anggam ku! Pammineg kew keddiey! Ka Manama ne subla ne mabantug wey maresen, migpakita te kaapuan ta ne si Abraham te diye pad sikandin mig-ugpe te Misuputamya, te ware pad sikandin mig-ugpe diye te Haran.

³ Migkahi ka Manama diye te kandin, ‘Engkeri nu ka inged nu wey ka me karumaan nu, wey hendiye ka te inged ne igpapatuw ku keykew.’

⁴ Ne puun dutu, mig-awe e si Abraham diye te Kaldiya wey diyad e mig-ugpe te Haran. Pegpatey te amey rin, impaalin e man-e sikandin te Manama te seini ne inged ne in-ugpaan niyu kuntee.

⁵ Ware sikandin behayi te Manama te tane kayi, minsan eleg de ubag ne egkariekan din. Piru insaaran sikandin te Manama ne igbehey kandin ka seeye ne tane wey egkakandin e wey te me kabuhalan din. Te seeye ne timpu, ware pad anak ni Abraham.

⁶ Seini ka ingkahi te Manama diye te kandin, ‘Ka me kabuhalan nu, diye eg-ugpe te lein ne nasud wey egkeuripen sikandan diye, wey egpaantusen sikandan seled te hep-at ne gatus (400) ne leg-un.

⁷ Piru eglegparan ku ka nasud ne eg-uripen kandan, ne egkataman egmangawe e sikandan te seeye ne inged wey egsimba keddiey kayi te seini ne inged.’

⁸ Ne migbehey ka Manama te kasabutan diye ki Abraham pinaahi te pegtuli isip palinneu. Ne puun dutu, intulian din e ka anak din ne si Isaak te nawaluwan pad ka miglesut. Nakapabulus ka sika ne eggimuwen te peglesut ni Hakub te anak ni Isaak, wey diye te sapulu wey daruwa (12) ne me anak ni Hakub ne sika se mabantug ne me kaapuan ta.

⁹ “Ne ka mabantug ne me kaapuan ta ne me anak ni Hakub, neimma te hari ran ne si Husi, purisu imbelegye dan e eyew eg-uripenen diye te Ihiptu. Piru indumaan sikandin te Manama,

¹⁰ wey inluwas puun te langun ne me keyirapan din. Te timpu ne mig-atubang si Husi te Hari te Ihiptu, inlapihan sikandin te Manama wey imbehayan te katuenan. Ne puun due, innimu sikandin te Hari ne pangulu te nasud wey te pamilya te Hari.

¹¹ Nataman, due migginguma ne bitil diye te intiru ne Ihiptu wey diye te Kanaan. Amana neyirapi ka me etew wey warad egkakeen te me kabuybuyahan ta.

¹² Pegkarineg ni Hakub ne due egkakeen diye te Ihiptu, impeendiye din e ka me kabuybuyahan ta. Seeye ka an-anayan ne peggendiye dan.

¹³ Te igkarangeb e ne peggendiye dan te Ihiptu, henduen pad ipeila ni Husi ka pegkeetew rin diye te me suled din. Ne dutu, neilaan e te Hari te Ihiptu ka pamilya ni Husi.

7:8 Hin 17:10-14; Hin 21:2-4; Hin 25:26; Hin 29:31-35:18. **7:9**
 Hin 37:11; Hin 37:28; Hin 39:2,21. **7:10** Hin 41:39-41. **7:11**
 Hin 42:1-2. **7:13** Hin 45:1; Hin 45:16.

14 Ne puun due, impeuyanan ni Husi si Hakub, ka amey rin, te lalag ne diye egpeugpaa te Ihiptu duma te me suled din. Me pitu ne pulu wey lalimma (75) sikandan langun.

15 Purisu nangendiyad e ensi Hakub te Ihiptu wey diyad e migpatey sikandin wey ka me kabuybuyahan ta.

16 Diye ded uyana ka me lawa ran te Sikim wey diye ilebeng te lebenganan ne imbeli ni Abraham diye te me anak ni Hamur.”

17 Ne migpabulus si Istiban ka migkahi, “Ne hengkayi te mahaan e egtumana te Manama ka insaad din ki Abraham, hutuk pad ne migmasalig ka keet-etawan ta diye te Ihiptu.

18 Ne due nakasubal ne Hari diye te Ihiptu ne ware nekeila ki Husi.

19 Inlimbungan din ka keet-etawan ta wey indeeg-deeg ka me kabuybuyahan ta su impehes sikandan ne egpalihawangen te baley ka me anak dan ne dereisek pad eyew egpamatey.

20 Te seeye ne timpu, neetew si Muwisis ka ingkatelesi te Manama. Me tatelu ne bulan sikandin ka natanggu diye te kandan ne ugpaan.

21 Ne hengkayi te in-engkeran e sikandin diye te lihawangan, ingkuwe e sikandin te anak te Hari te Ihiptu ne malitan wey in-anak-anak e.

22 Napanulu si Muwisis te langun ne katuenan te me Ihiptuhanen, wey neyimu sikandin ne mabantug pinaahi te peglalag din wey te himu rin.

7:14 Hin 45:9-10,17-18; Hin 46:27 (LXX).   **7:15** Hin 46:1-7; Hin 49:33.   **7:16** Hin 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Huswi 24:32.   **7:17** Iks 1:7-8.   **7:19** Iks 1:10-11; Iks 1:22.   **7:20** Iks 2:2.   **7:21** Iks 2:3-10.

23 “Te hep-at ne pulu (40) ka idad ni Muwis, nakasuman-suman sikandin ne egpanumbaley diye te me karumaan din ne me kabuhalan ni Israil.

24 Te pegkakita rin ne due sabeka kandan ne inlampesan te Ihiptuhanen, migpangabangan din e, ne migsulian din ka Ihiptuhanen wey innimatayan din e.

25 (Kahiyen ni Muwis ne egpakasabut ka me karumaan din ne eggamiten sikandin te Manama te pegluwas kandan, piru ware bes sikandan nakasabut.)

26 Te igkarangeb ne aldew, due nakita rin ne daruwa ne etew ne me kabuhalan ni Israil ne migpeehetey, wey mig-el-elehan din sikandan te eggusey. Migkahi sikandin, ‘Me suled ku, mania te egpeunayey kew egpeehetey se tahasuled de?’

27 Piru sika se etew ne miglampes te duma rin, ingkeyis din si Muwis te migkahi, ‘Hentew-a ka innimu keykew ne pangulu wey talaggukum kanami?’

28 Eggimatayan a nikeykew iling te peggimatey nu te Ihiptuhanen gabii?’

29 Pegkarineg dutu ni Muwis, migpallahuy e sikandin peendiye te inged ne Midiyan. Ne diyad sikandin mig-ugpe wey diyad e sikandin nakaasawa wey nakaanak te daruwa ne lukes.

30 “Te peglihad te hep-at ne pulu (40) ne legun, due panalihan ne migpakita ki Muwis diye te sapinit ne egkalegleg. Diye seeye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan ne diye seeye te Bubungan te Sinay.

³¹ Neinu-inu si Muwisis te pegkakita rin dutu, purisu migdani-rani e sikandin diye te sapinit ka egtengteng ke nekey seeye. Piru nakarineg sikandin te laheng te Magbebaye ne Manama ne miggenendue,

³² ‘Sikeddiey ka Manama te me kabuybuyahan nu, ka Manama ni Abraham, ni Isaak, wey ni Hakub.’ Ne dutu migkelkel e si Muwisis wey naalde ne egpitew.

³³ Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye ne Manama, ‘Luunga nu ka sandal nu su matulus ka tane ne insesasindehan nu.

³⁴ Nakita ku iya ne amana egkabaybayari ka keet-etawan ku diye te Ihiptu wey narineg ku ka pegpangananey ran. Ne migpamaneug ad e kayi eyew te pegluwas kandan. Purisu, hendini ke naa su igpeuyan ku sikeykew diye te Ihiptu.’

³⁵ “Seini ka Muwisis ne insamsamilian te me kabuhalan ni Israail te miggenendue, ‘Hentew-a ka migtuhut ne sikeykew ka egkeyimu ne pangulu wey talaggukum kanami?’ Si Muwisis ka impeuyan te Manama ne egkeyimu ne pangulu wey manluluwas, wey imbulihan sikandin te panalihan ne nakita rin diye te sapinit ne nalegleg.

³⁶ Sikandin ka migpangulu kandan te mig-awe diye te Ihiptu, wey due me kein-inuwan wey me palinneu ne innimu rin diye te Ihiptu wey diye te Malalab ne Dahat. Miggimu man-e sikandin te iling due seled te hep-at ne pulu (40) ne leg-un diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan.

³⁷ Sika ne Muwisis ka migkahi diye te kabuha-

lan ni Israil, ‘Egpeuyanan kew te Manama te prupita iling te pegpeuyan din keddi. Ne sabeka sikandin ne kabuhalan niyu.’

³⁸ Si Muwisis ka migduma te me kabuhalan ni Israil ne nalibulung diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan. Diye sikandin duma te kabuybuyahan ta wey te panalihan ne migpakiglalag kandin diye te Bubungan te Sinay, seeye se nakarawat sikandin te lalag te Manama ne igpabehey kanta.”

³⁹ “Piru nekewukum ka me kabuybuyahan ta ne kene egtuman kandin, purisu imbalahad dan sikandin wey egkeupian e perem sikandan ne eglibed diye te Ihiptu.

⁴⁰ Seeye naa, migkahiyen dan si Aarun, ‘Himuwi key nikeykew te me diyus-diyus ne iyan eggun-a kanta su ware ki nakataha ke nekey-e ka neyitabu diye te ki Muwisis ne in-uyan kanta ligkat te Ihiptu.’

⁴¹ Ne puun dutu, miggimu e sikandan te diyus-diyus ne egpekeiling te nati te baka. Ne impanubaran nikandan seeye wey migsahakeen sikandan te pegpeila ne nahale sikandan te in-nimu ran.

⁴² Piru in-engkeran sikandan te Manama wey imbalahad sikandan ne egsimba te me bituen diye te langit, sumale te insulat te baseen te me prupita, ‘Me kabuhalan ni Israil, sikeddi ka impanubaran niyu wey ka inhalaran niyu seled te hep-at ne pulu (40) ne leg-un diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan?’

7:38 Iks 19:1-20:17; Diy 5:1-33.   **7:40** Iks 32:1.   **7:41** Iks 32:2-6.
7:42 Amu 5:25-27 (LXX).

⁴³ Kene! In-uyan niyu ka balungbalung te diyus-diyus ne si Muluk, wey ka inetew-etew ne bituen te diyus-diyus niyu ne si Ripan. Innimu niyu sika se me diyus-diyus eyew egsimbeen. Purisu egpaaween ku sikaniyu peendiye te mariyu ne inged ne eglihad pad te Babilunya.’

⁴⁴ “Diye te mammara ne inged ne kene egkeug-paan, due balungbalung te me kabuybuyahan ta ne palinneu te due diye te kandan ka Manama. Innimu ni Muwisis seini se balungbalung sumale te impakita kandin te Manama ne egpeilingan.

⁴⁵ Nataman, te si Huswi e ka migpangulu te me kabuybuyahan ta te peg-ahew ran te me nasud ne impaawe te Manama, ka me kabuybuyahan tad e degma ka mig-uyan te sika ne balungbalung. Ne duen pad ka balungbalung taman te miggingume e si Dabid.

⁴⁶ Ne ingkeupii te Manama si Dabid, wey mighangyu sikandin te Manama ne egpes-ek te ugpaan para te Manama ni Hakub.

⁴⁷ Piru si Sulumun ka nakapapes-ek te ugpaan para te Manama.

⁴⁸ “Piru ka Amana ne Mabantug ne Manama, kene eg-ugpe te ugpaan ne impes-ek te etew, su sumale te ingkahi te me prupita,

⁴⁹ ‘Migkahi ka Magbebaye ne Manama, Ka langit ka pinnuuwanan ku, wey tane ka diekanan ku.

Nekey ne klasi te ugpaan ne eggimuwen niyu para keddiey?

Wey ke hendei naa ka himelayanan ku?

⁵⁰ Sikeddiey ka miggimu kayi langun!’

⁵¹ “Amana ne makehal ka me ulu niyu wey ka me pusung niyu, wey kene kew egpammineg te lalag te Manama! Ne nekeiling kew te me kabuybuyahan niyu! Ne layun kew eg-apul te Panisingan te Manama!

⁵² Ware prupita ne ware baybayari te me kabuybuyahan niyu. Innimatayan dan seeye se migpaney-paney migpataha meytenged te pegginguma te Suluhuanen ne Matareng, sika se inliputan niyu wey innimatayan.

⁵³ Sikaniyu ka nakarawat te Balaud ne imbehey te me panalihan, piru ware niyu seini tumana!”

Ka pegbebatu ki Istiban

⁵⁴ Pegkarineg dutu te me pangulu te me Hudiyu, amana sikandan nabelu ki Istiban wey nakapangngahat te pegkabelu dan.

⁵⁵ Piru si Istiban ne napenu te Panisingan te Manama, migleng-ag sikandin te langit wey nakita rin ka katelesan te Manama wey nakita rin degma si Hisus ne migsasindeg diye te igkakawanan* te Manama.

⁵⁶ Ne migkahi sikandin, “Pitew kew! Nakita ku ka langit ne nalukatan e, ne ka Anak te Etew diye migsasindeg te igkakawanan te Manama!”

⁵⁷ Piru migpanguleyi sikandan ne migsesagpeng te talinga ran, wey miglegse sikandan ka migpallahuy ne egsukeung kandin.

7:51 Isa 63:10.   * **7:55** Sumale te tuluuwen te me Hudiyu, ka talahuren de ne etew ka egpakapinnuu diye te igkakawanan te mabantug ne etew.

58 Ne inggehanuy e sikandin diye te lihawan-gan te siyudad wey imbebatu e. Ne inggaat te me talagpamalehet meyitenged ki Istiban ka me kumbale dan diye te lukes ne kene pad amana ne mayansan ne si Saulu.

59 Taheed te egbebatuwen dan si Istiban, mig-ampu e sikandin ne miggenendue, “Magbebaye ne si Hisus, dawata nu ka panisingan ku!”

60 Ne migpanimbuel sikandin wey migbalbalukan ne migkahi, “Magbebaye, kene nu sikandan pakasalaa te innimu ran!” Pegkapenga rin te miglalag dutu, nabigtawan e sikandin.

8

1 Ne mig-uyunan ni Saulu ka peggimatey ki Istiban.

Imbaybayan ni Saulu ka migmalintutuu

Te seeye ne aldew, migbunsud e ka masumpit ne pegbayad-bayad te migmalintutuu ki Hisus diye te Hirusalim. Ne sikandan langun, angin e te me apustulis, nenekegsuwey-suwey e diye te me prubinsya diye te Hudiya wey te Samarya.

2 Ne due me lukes ne migpamakey te Manama ne miglebeng ki Istiban, wey migpalumbibigtew sikandan te pegkalangete dan te pegpatey rin.

3 Piru si Saulu, impakannekal sikandin ka egdereet te me etew ne migpalintutuu. Ne tagse baley, eggendiyaan din wey migpanganuy rin ka egpalintutuu ne me lukes wey me malitan, wey impamirisu rin e.

Ka peggendiye ni Pilipi te Samarya

⁴ Ne seeye se nenekegsuwey-suwey ne migmal-intutuu, migwali e te lalag te Manama te minsan hendei ne egkeendiyaan dan.

⁵ Ne si Pilipi, miggendiye te sabeka ne siyudad diye te Samarya wey migwali te me etew meytenged te Kristu.

⁶ Pegkarineg te sesalihi ne etew te inlalag ni Pilipi, wey te pegkakita ran te me kein-inuwan ne innimu rin, mig-ayad-ayad e sikandan migpammineg kandin.

⁷ Masalig ne me etew ka nanerepan te busew ne neneulian wey migmanguleyi ka me busew te meemen. Ne masalig degma seeye se kene egkaweil se lawa wey me pungku ne neneulian e.

⁸ Purisu nahale amana ka me etew diye te Samarya.

⁹ Te seeye ne siyudad, due etew ne egngaranan ki Simun ne miggimu te salamangka, wey nakapeinu-inu seeye te matig-Samarya. Migpeggasal man-e sikandin ne mabantug kun.

¹⁰ Ne ka langun ne etew te seeye ne siyudad, datu ma wey se kene, migpammineg iya kandin. Migkahi sikandan, “Sikandin ka geem te Manama ne egngaranan te ‘Ka Dakel ne Geem.’ ”

¹¹ Migpammineg sikandan kandin tenged su naluhey re ne nakapeinu-inu kandan ka salamangka rin.

¹² Piru te migpalintutuu e sikandan te wali ni Pilipi meytenged te Meupiya ne Panugtulen te Peghari te Manama wey te ngaran ni Hisu Kristu, imbewutismuwan e sikandan, lukes ma wey malitan.

¹³ Ne minsan si Simun, migpalintutuu e degma. Ne hengkayi te nabewutismuwan e sikandin, migduma-rume e sikandin ki Pilipi. Nawangalan sikandin te me kein-inuwan wey me palinneu ne neyimu ni Pilipi.

¹⁴ Te pegkarineg te me apustulis diye te Hirusalim ne migdawat e te lalag te Manama ka matig-Samarya, impeuyan dan e ensi Pidru ki Huwan diye te kandan.

¹⁵ Te pegginguma ran, mig-ampuan dan e ka me migpalintutuu ne egpakarawat te Panisingan te Manama.

¹⁶ Su ka Panisingan te Manama, ware pad ipeyinguma diye te minsan sabeka kandan; nabewutismuwan de sikandan te ngaran te Magbebaya ne si Hisus.

¹⁷ Nataman, migtel-eban e sikandan enni Pidru ki Huwan, ne dutu, narawat dan e ka Panisingan te Manama.

¹⁸ Te pegkakita ni Simun ne nakarawat ka me etew te Panisingan pinaahi te pegtel-eb te belad dan, migbehayan din e perem sikandan te seleppi

¹⁹ te migkahi, “Behayi a degma nikaniyu te sika ne geem eyew egpakarawat te Panisingan te Manama ka langun ne egtel-eban ku te belad ku.”

²⁰ Piru migkahiyen sikandin ni Pidru, “Egkareetan ka perem дума te seleppi nu tenged su kahiyen nu ne egkabeli nu ka dasag te Manama.

²¹ Ware apil nu wey ware labet nu te seini ne himu su kene ne meupiya ka pusung nu diye te tangkaan te Manama.

²² Purisu inniyuhi nu seini se mareet ne suman-suman nu wey ampu ka ne egpasayluwen ka te

Magbebaye tenged te pegsuman-suman nu te iling due.

²³ Su nakataha a ne amana ke re neimma kanami wey neuripen ka te sale.”

²⁴ Ne migkahiyen ni Simun si Pidru wey si Huwan, “Iampu a nikaniyu te Magbebaye eyew kene egkatuman ka inlalag niyu keddiey.”

²⁵ Te pegkapenga enni Pidru ki Huwan te pegpamalehet meytenged te ki Hisus wey te pegwali te lalag te Magbebaye, miglibed e sikandan diye te Hirusalim. Ne migwali sikandan te Meupiya ne Panugtulen diye te masalig ne me inged diye te Samarya.

Si Pilipi wey ka upisyal ne matig-Itiyupiya

²⁶ Nataman, migkahiyen si Pilipi te panalihan te Magbebaye, “Hendiye ka te igkakawanan ne balabahan dapit te igsile, diye te dalan peendiye te Hirusalim wey Gasa.” Ka seeye ne dalan, warad e bayei.

²⁷⁻²⁸ Purisu miggipanew e si Pilipi te seeye ne timpu. Ne due degma sabeka ne sinalihan ne upisyal ne matig-Itiyupiya ne eg-uli diye te kandan. Sabeka sikandin ne kinepun ne lukes wey talaggen-gen te seleppi ni Kandasi ne rayna te Itiyupiya. Miggendiye sikandin te Hirusalim eyew egsimba te Manama. Te seeye ne aldew, mig-uli e sikandin ne mig-untud te kerumata, ne due baseen ne insulat ni Prupita Isayas ne imbasa rin taheed te mig-untud din.

²⁹ Ne migkahiyen si Pilipi te Panisingan te Manama, “Hendiye ka wey andangi nu ka kerumata.”

³⁰ Purisu migpallahuy si Pilipi peendiye te kandin wey narineg din ka upisyal ne migbasa te

sinulat ni Prupita Isayas. Ne mig-insaan sikandin ni Pilipi, “Nasabut nu red ka imbasa nu?”

³¹ Ne migtabak ka upisyal, “Egmenuwen ku te egسابut ke ware egpanulu keddiey?” Ne impe-untud din e si Pilipi te kerumata wey migpinnuu andang kandin.

³² Seini ka baseen te Kasulatan ne imbasa rin: “Iling sikandin te karniru ne in-uyan eyew eggilangen. Ne iling man-e sikandin te nati te karniru ne egpeeneng-eneng ke eg-alutan, ware sikandin miglalag te minsan sabekare ne lalag.

³³ Impeyilawan sikandin wey ware nabehayi te meupiya ne hukum, ne ware egpakapanugtul meyitenged te me kabuhalan din su malepet de ka peg-ugpe din kayi te ampew te tane.”

³⁴ Ne mig-inse ki Pilipi ka upisyal, “Nangeni e kun ubag ke hentew-a ka egguhuren din kayi, ka kandin naa mismu ne lawa wey ke lein?”

³⁵ Purisu impangguhuran e sikandin ni Pilipi te Meupiya ne Panugtulen meyitenged ki Hisus, ne migbunsud te seini ne baad te Kasulatan.

³⁶⁻³⁷ Ne diye te hipanawan dan, due neyingu-maan dan ne weyig, ne migkahi e ka upisyal, “Pitew ka, due weyig seini. Mania te kena a nikeykew egbewutismuwan?”*

8:32 Isa 53:7-8 (LXX). * **8:36-37** Due me sinulat ne inlagkes ka birsikulu 37 piru ware seini diye te malehet ne migpuunan. Intimul naan de seini: Ne migtabak si Pilipi, “Ew, egkaayun ne egbewutismuwan ka ke egpuun te pusung nu ka pegpalintutuu nu.” Ne migtabak ka upisyal, “Ew, uya su migpalintutuu ad e ne Anak te Manama si Hisu Kristu.”

³⁸ Purisu impasanggal nikandin ka kerumata wey migpamaneug e sikandan se daruwa. Ne migdugpu sikandan diye te weyig wey migbe-wutismuwan e ni Pilipi ka upisyal.

³⁹ Te peggakap dan e te weyig, insalukagmit e si Pilipi te Panisingan te Magbebaye, ne warad e nakita sikandin te upisyal, piru migpabulus ka upisyal ne miggipanew ne nahale-gale.

⁴⁰ Te naalimukawan e si Pilipi, diye bes e sikandin te Asutu, ne migpabulus e man-e sikandin ka egwali te Meupiya ne Panugtulen diye te langun ne lungsud taman te pegginguma rin diye te Sisarya.

9

Ka pegpalintutuu ni Saulu (Him. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Te seeye ne timpu, migpabulus si Saulu ka eglelalis ne egpangimatey te me hibateen te Magbebaye. Purisu miggendiye sikandin te Labew ne Talagpanubad

² eyew egbuyu te me sulat ne eg-uyanen din diye te me simbaan te me Hudiyu diye te Damasku. Iyan din igbuyu te sulat su eyew due katenged din te pegpandakep ke due egkakita rin ne eg-ikul te Magbebaye wey eg-uyanen din te eglibed diye te Hirusalim, lukes ma wey ke malitan.

³ Te peggendiye din te Damasku, wey te marani e sikandin te siyudad, sahuhone ne due malayag ne egligkat te langit ne nakaalingkus kandin.

⁴ Nataman, napeled e sikandin, ne due laheng ne narineg din ne migkahi, “Saulu, Saulu. Mania te migbaybayan a nikeykew?”

⁵ Ne mig-inse sikandin, “Hentew ke ma, Magbebaye?”

Ne migkahi ka laheng, “Sikeddi si Hisus ka imbaybayan nu.

⁶ Ne enew kad wey hipanew kad peendiye te siyudad wey diye kad e egnangeni ke nekey ka eggimuwen nu.”

⁷ Ne ka me etew ne дума ni Saulu te hipanawan, nenakasasindeg de ne natanengan. Nakarineg sikandan te laheng piru ware etew ne nakita ran.

⁸ Ne dutu mig-enew e si Saulu, peggimelat din, kenad e egpakakita sikandin. Purisu ingkitkit naan de sikandin te me дума rin peendiye te Damasku.

⁹ Tatelu ne aldew ne kene sikandin egpakakita, wey ware degma migkeen wey mig-inum.

¹⁰ Ne diye te Damasku, due sabeka ne hibateen ni Hisus ne enggaranan ki Ananiyas. Ne hendue te impataheinep sikandin te Magbebaye ne migkahiyen, “Ananiyas.”

Ne migtabak si Ananiyas, “Seini e red, Magbebaye.”

¹¹ Ne migkahiyen sikandin te Magbebaye, “Hipanew ka peendiye te dalan ne enggaranan te ‘Matul-id ne Dalan,’ wey pamitawa nu diye te baley ni Hudas ka sabeka ne etew ne enggaranan ki Saulu ne matig-Tarsu. Eg-ampu sikandin

¹² wey diye te impakita kandin te Manama, due nakita rin ne sabeka ne etew ne enggaranan ki

Ananias ne migseled wey migtel-eb kandin te me belad din su eyew egpakakite e man-e sikandin.”

¹³ Ne migtabak si Ananias, “Magbebaye, masalig ka nakahuhud keddiey meyitenged te sika ne etew, ne subla kun ne mareet ka eggimuwen din te keet-etawan nu diye te Hirusalim.

¹⁴ Ne kuntee, kayid e sikandin te Damasku ne imbehayan te katenged te me pangulu te talagpanubad te pegdakep te langun ne egpamakey keykew.”

¹⁵ Piru migkahiyen sikandin te Magbebaye, “Hendiyei nu su in-alam ku sikandin eyew te pegpataha te keddi ne ngaran diye te me kene ne me Huidiyu wey diye te me Hari wey diye te me kabuhalan ni Israil.

¹⁶ Ne igpawitew ku kandin ka langun ne egantusen din tenged keddiey.”

¹⁷ Purisu miggendiyaan e ni Ananias si Saulu te baley wey migtel-eban din te me belad din te migkahi, “Suled, ka Magbebaye ne si Hisus ne migpakita keykew te peggendini nu ka migpeuyan keddiey su eyew egpakakita kad e man-e wey egkapenu te Panisingan te Manama.”

¹⁸ Sahunene ne due neneulug diye te mata ni Saulu ne hendue te me engil, ne dutu, nakakite e man-e sikandin. Ne mig-enew sikandin wey migpabewutismu e.

¹⁹ Te nakakeen e sikandin, miglibed e man-e ka kanekal din.

Ka pegwali ni Saulu diye te Damasku

Ne mig-ugpe pad si Saulu diye te Damasku seled te pila ne aldew дума te me hibateen ni Hisus.

²⁰ Due-rue miggendiye sikandin te me simbaan te me Hudiyu eyew te pegpanugtul ne si Hisus ka Anak te Manama.

²¹ Neinu-inu ka langun ne nakarineg kandin wey migmein-inseey ne migkahi, “Henduen ma te seini ka diye te Hirusalim ne egbayad-bayad te seeye se egpamakey ki Hisus. Ne kema ke iyan din de iggendini ka egpandakep te eg-uyanen din diye te me pangulu te talagpanubad?”

²² Piru migmasumpit ka pegwali ni Saulu wey amana nakasuhat te migpammineg kandin. Ne ware nakaapul ka me Hudiyu diye te Damasku puun te pegpamalehet ni Saulu ne si Hisus ka Kristu.

²³ Te peglihad te masalig ne me aldew, migplanu ka me pangulu te me Hudiyu te peggimatey ki Saulu.

²⁴ Piru nakarineg si Saulu ke nekey ka planu ran ne eggimuwen. Aldew wey marusilem ka peg-eatang dan diye te gumawan te siyudad eyew te peggimatey ki Saulu.

²⁵ Piru te sabeka ne marusilem, intahu si Saulu te me hibateen diye te bukag wey intutuntun diye te bintana te alad te siyudad ne matikang wey makepal.

Ka peggendiye ni Saulu te Hirusalim

²⁶ Ne puun dutu, miggendiyad e si Saulu te Hirusalim wey migduma-rume e perem sikandin te me hibateen ni Hisus dutu. Piru naaldekan kandin ka langun su ware sikandan migpalintutuu ne sabeke e degma sikandin ne hibateen.

²⁷ Piru imbulihan e sikandin ni Birnabi wey in-uyan diye te me apustulis. Nataman, impang-guhuran e sikandan ni Birnabi ke immenu te Magbebaye te migpakita wey migpakiglalag ki Saulu diye te dalan peendiye te Damasku, wey ke immenu rin te pegwali te ngaran ni Hisus diye te Damasku te ware pegkaalde.

²⁸ Purisu nakarume e si Saulu kandan wey in-empet dan ka Hirusalim te pegwali te ngaran te Magbebaye ne si Hisus te ware pegkaalde.

²⁹ Ne nekeglalag wey nenekeg-apul sikandan te me Hudiyu ne Grigu se linalahan piru migpammitew sikandan te paahi ne egkeyimatayan sikandin.

³⁰ Te pegkanengnengi te me suled ne migpalintutuu, in-uyan dan e si Saulu diye te Sisarya wey impeendiye te Tarsu.

³¹ Purisu ka migmalintutuu diye te intiru ne Hudiya, Galiliya, wey diye te Samarya, nalg-en e wey warad e samuk. Ne migmasalig pad sikandan tenged su due pegkaalde dan te Magbebaye wey imbagget sikandan te Panisingan te Manama.

Ka pegbawi ni Pidru ki Iniyas

³² Nekey naa te si Pidru, miggihipanew sikandin te minsan hendei, nataman, miggenderiye sikandin te keet-etawan te Manama diye te lungsud te Lida.

³³ Ne diye din nakita ka pungku ne lukes ne egngaranan ki Iniyas, ne ware nekeenew seled te walu ne leg-un.

³⁴ Ne migkahiyen sikandin ni Pidru, “Iniyas, egbawian ka ni Hisu Kristu, purisu enew ka wey

paninesa nud ka miggibatan nu.” Ne due-rue ne mig-enuw si Iniyas.

³⁵ Ne ka langun ne etew ne mig-ugpe diye te Lida wey diye te Sarun, nakakita kandin wey migpalintutuu e te Magbebaye.

Ka pegkeuyag ni Pidru ki Tabita

³⁶ Ne diye te Hupi, due malitan ne migpalintutuu ne e ngaranan ki Tabita.* Ne layun sikandin eggimu te meupiya wey e gbulig te egkaayu-ayu.

³⁷ Te seeye ne timpu, migderalu sikandin wey migpatey. Ne ka lawa rin, miglu-luan dan wey impaley-as dan diye te sinabeng ne diye te dibabew.

³⁸ Ne ka Hupi, bayew re marani te inged ne Lida. Te pegkarineg te me hibateen diye te Hupi ne diye si Pidru te Lida, migsuhu e sikandan te daruwa ne lukes wey impanagtahaan ne egpeendiyen egparagdahawa si Pidru te Hupi.

³⁹ Purisu migdume e si Pidru kandan. Te pegginguma ran, impanulud e si Pidru diye te sinabeng ne diye te dibabew. Ne dutu, miglingutan e si Pidru te langun ne me malitan ne balu ne egmaninehew wey impapitew ran kandin ka me kumbale wey ka me dyakit ne innimu ni Durkas te neuyag pad sikandin.

⁴⁰ Nataman, impalihawang e sikandan langun ni Pidru, ne dutu, migpanimbuel sikandin wey mig-ampu diye te Manama. Ne nataman, migtangkaan din e ka minatey te migkahi, “Tabita, enew ka.” Ne miggimelat e si Tabita, pegkakita rin ki Pidru, henduen pad ne migpinuu sikandin.

* **9:36** Te Grigu: Durkas, ke sikanta pa, usa.

⁴¹ Miggen-geenan ni Pidru ka belad te malitan wey impasasindeg din. Nataman, in-umew rin e ka migmalintutuu wey ka me balu, wey impakita rin e kandan si Durkas ne neuyag e.

⁴² Nekeempet te intiru ne Hupi ka guhuren meytenged kandin wey masulug ka me etew ne migpalintutuu te Magbebaye.

⁴³ Ne mig-uugpe pad si Pidru diye te Hupi seled te me pila ne aldew diye te ki Simun ne talagder-ampil te laplap te ngalap.

10

Si Pidru wey si Kurnilyu

¹ Due lukes ne egngaranan ki Kurnilyu ne diye mig-ugpe te siyudad te Sisarya. Sabeka sikandin ne kepitan te Rumanhun ne me sundalu ne egngaranan te “Punduk te Italyanu.”

² Migpamakey sikandin te Manama wey migsimba te Manama дума te langun ne pamilya rin. Dakel ka nabulig din diye te me etew ne egkaayu-ayu, wey layun eg-ampu sikandin diye te Manama.

³ Sabeka ne maapun te me alas tris e, hendue te impataheinep sikandin te Manama. Nakita rin ka sabeka ne panalihan te Manama ne migparani kandin wey migkahi, “Kurnilyu!”

⁴ Migmemetmet sikandin te panalihan дума te pegkaalde ne mig-inse, “Nekey-a, Ahalen?”

Ne migkahi ka panalihan, “Indawat e te Manama ka peg-ampu nu wey ka pegbulig nu diye te egkaayu-ayu, wey ware ka nikandin nalingawi.

⁵ Ne kuntee, suhu ka te me lukes ne egpeendiy-
een te Hupi ne egpaangayen te lukes ne egn-
garanen ki Simun Pidru.

⁶ Diye sikandin miglemung ki Simun ne ta-
lagderampil te laplap te ngalap, marani te dahat
ka baley rin.”

⁷ Te peg-awe e te panalihan ne miglalag kandin,
migpangumew e si Kurnilyu te daruwa ne su-
luhuanen din wey sabeka ne sundalu ne sinalihan
din ne migpamakey degma te Manama.

⁸ Ne dutu, impangguhuran din e sikandan te
innangen kandin te panalihan te Manama. Nata-
man, impeendiye din e ka tatelu ne etew diye te
Hupi.

⁹ Te seup ne aldew, te sasangan e sikandan ne
miggipanew, wey te marani e sikandan diye te
siyudad, migpamaneyik si Pidru diye te atep eyew
eg-ampu, meudtu en iya seeye.

¹⁰ Ne dutu, miggutasan e si Pidru wey egkeu-
pian e ne egkeen. Taheed te nanusubba pad te
egkeenen, hendue te impataheinep sikandin te
Manama.

¹¹ Nakita rin ne nalukatan ka langit wey due
intuntun kayi te tane ne egpekeiling te dakel ne
manggad ne miggiketan ka tagse pikungan.

¹² Iyan tahu dutu ka langun ne klasi te me
ngalap ne egmangipanew wey egmanlayang wey
egmandul-ug.

¹³ Ne due laheng ne migkahi kandin, “Pidru,
enew ka wey gilang ke naa wey keen ka!”

¹⁴ Piru migtabak si Pidru, “Kena a Magbebaye,
su ware e pad nakakeen te minsan nekey ne in-
isip ney te me Hudiyu ne malindit wey ke mareet

naa.*”

¹⁵ Ne migkahi man-e ka laheng, “Kene nu sum-sumana ne malindit ka minsan nekey ne inlinisan e te Manama.”

¹⁶ Neyitabu seini te katatelu, ne nataman, miglibed ded diye te langit ka intuntun.

¹⁷ Ne taheed te migsusuman-suman pad si Pidru ke nekey ka kaluwasan te impakita kandin, mig-inse e ka me etew ne insuhu ni Kurnilyu ke hendei lenged ka baley ni Simun. Diyad e sikandan te egkatangkaan te gumawan.

¹⁸ Ne migpangumew sikandan ka mig-inse ke miglemung naa dutu si Simun ne enggaran ded degma ki Pidru.

¹⁹ Te seeye ne timpu, migpabulus pad si Pidru ka egsusuman-suman te impakita kandin. Ne migkahiyan sikandin te Panisingan te Manama ne miggenendue, “Due tatelu ne etew ne egpam-mitew keykew.

²⁰ Ne enew ka wey pamaneug ka wey kene ka duwa-ruwa ka egduma kandan su sikeddiey ka migpeendini kandan.”

²¹ Purisu, migpamaneug e si Pidru wey migkahi diye te me etew, “Sikeddiey ka egpamitawen niyu. Ne mania te miggendini kew?”

²² Ne migtabak sikandan, “Impeendini key ni Kurnilyu ne kepitan te me sundalu. Matareng sikandin ne etew wey migpamakey degma te Manama, wey amana tahura te langun ne me

---

* **10:14** Su ka me Hudiyu, kene egkeen te me babuy, me ekang, me kasili, wey duma pad su eg-ikul te suhu te Manama ne egkakita diye te Libitiku kapitulu 11.

Hudiyu. Insuhu sikandin te matulus ne panalihan te Manama ne egpeyinggaten keykew te eggendiye te baley rin eyew egpakarineg sikandin te iglalag nu.”

²³ Nataman, impalasud e ni Pidru ka me etew wey diyad sikandan peyirehaa te seeye ne karusileman.

Pegkapawe, migparumeey e sikandan duma man-e te migmalintutuu ne diye egpuun te Hupi.

²⁴ Te seup e man-e ne aldew, henduen pad ne nekeuma sikandan diye te Sisarya. Ne migtetahad e kandan ensi Kurnilyu duma te me pamilya rin wey me alukuy rin ne impanginggat din.

²⁵ Ne hengkayi te eglasud e perem si Pidru, migsinug-ung de sikandin ni Kurnilyu ne mig-usengul diye te tangkaan din ka egsimba kandin.

²⁶ Piru impasasindeg sikandin ni Pidru wey migkahiyen, “Sasindeg ka. Etew e re degma.”

²⁷ Ne miglasud e si Pidru ka migpahuhurey ka Kurnilyu. Ne iyan din nakita ka masalig ne etew ne nalibulung diye te seled.

²⁸ Ne migkahiyen sikandan ni Pidru, “Naka-nengneng kew e ne sikanami se me Hudiyu, ingke-naan ne egduma-ruma wey ke egpanumbaley te kene ne me Hudiyu. Piru impapitew a te Manama te keilangan ne kene ku egsumsumanen ne malindit wey ke mareet ka minsan hentew.

²⁹ Purisu te pegpaangey niyu keddi, wara a mig-apul. Ne eg-insa a kaniyu, mania te impeendini a nikaniyu?”

³⁰ Ne migkahi si Kurnilyu, “Te iling kayi ne uras, te me alas tris te maapun te seeye se neep-atan, mig-ampu a diye te seled te baley ku. Sahuhune

ne due sabeka ne lukes ne migkukumbale te eg-pakasilang ne migsasindeg kayi te tangkaan ku

³¹ wey migkahi, ‘Kurnilyu, narineg te Manama ka peg-ampu nu wey nakita rin ka pegbulig nu diye te egkaayu-ayu.

³² Ipaangey nu diye te Hupi si Simun Pidru, diye sikandin miglemung ki Simun ne talagderampil te laplap te ngalap ne diye te marani te dahat.’

³³ Purisu impaangey ku sikeykew paragdahawi wey salamat te miggendini ka. Ne kuntee, seini key langun te tangkaan te Manama ka egpam-mineg te langun ne igpalalag keykew te Magbe-baye.”

Ka lalag ni Pidru

³⁴ Ne migkahi si Pidru, “Kuntee nanengnengan kud e ne ware bes iya indapihan te Manama.

³⁵ Ka etew ne due pegkaaldeh te Manama wey matareng ka eggimuwen, egdawaten sikandin te Manama minsan ke nekey ka tribu rin.

³⁶ Nakataha kew e te guhuren ne impeuyan din kayi te me kabuhalan ni Israil, ne migpanugtul te Meupiya ne Panugtulen ne egpekeg-uli ka meupiya ne geyinawa ta kandin pinaahi ki Hisu Kristu, ka Magbebaye te langun ne etew.

³⁷ Nakataha kew e man-e te neyitabu diye te intiru ne prubinsya te Hudiya, ne migbunsud diye te Galiliya te pegkapenga ni Huwan te migwali meytenged te bewutismu.

³⁸ Ne nakataha kew e man-e meytenged ki Hisus ne matig-Nasarit ne in-alam te Manama wey imbehayan te Panisingan din wey geem.

Ne puun su migdumaan sikandin te Manama, miggiphipanew sikandin ne miggimu te meupiya wey migpamawi te langun ne etew ne migbaybayan te ahalen te me busew.

³⁹ Ne sikanami ka egpamalehet te langun ne neyimu rin diye te siyudad te Hirusalim wey diye te дума ne lungsud te me Hudiyu. Innimatayan dan sikandin pinaahi te peglansang kandin te krus.

⁴⁰ Piru in-uyag sikandin te Manama te igkatelu ne aldew wey migpakita pad sikandin kanami.

⁴¹ Ware migpakita sikandin te langun ne etew, ke kene, kayi re te kanami te in-alam te Manama ne talagpamalehet. Te neuyag e sikandin, nenekegduma key pad iya ka migkeen wey miginum.

⁴² Insuhu key nikandin te pegwali te Meupiya ne Panugtulen diye te me etew, wey te pegpamalehet ne sikandin iya ka in-alam te Manama te peggukum te neuyag pad wey te nammatey e.

⁴³ Si Hisu Kristu ka ingguhud te langun ne me prupita ne ka minsan hentew ne egpalintutuu kandin, egkapasaylu se me sale pinaahi te ngaran din.”

Ka peglene te Panisingan diye te kene ne me Hudiyu

⁴⁴ Te sasangan pad ne eglalag si Pidru, miglene ka Panisingan te Manama diye te langun ne migpammineg te wali.

⁴⁵ Neinu-inu ka migmalintutuu ne me Hudiyu ne migduma ki Pidru puun te Hupi te migbehayan degma te Manama te Panisingan ka kene ne me Hudiyu.

⁴⁶ Su nakarineg sikandan te kene ne me Hudiyu ne eglalag te nalein-lein ne me linalahan wey migdayan te karesen te Manama. Ne dutu, migkahi e si Pidru,

⁴⁷ “Minsan kene sikandan ne me Hudiyu, piru nakarawat te Panisingan iling te pegkarawat ta degma. Purisu, kene ne meupiya ke egbalabahan sikandan ka egpabewutismu te weyig.”

⁴⁸ Nataman, insuhu din e sikandan ne egpabewutismu te ngaran ni Hisu Kristu. Pegkapenga dutu, inhangyu dan e si Pidru ne diye pad egpeugpaa te kandan seled te me pila ne aldew.

11

Ka pegpanengneng ni Pidru diye te punduk te migmalintutuu te Hirusalim

¹ Na, ka me apustulis wey ka me suled ne migmalintutuu diye te Hudiya, nakarineg ne nakarawat e degma te lalag te Manama ka kene ne me Hudiyu.

² Purisu te peglibed ni Pidru diye te Hirusalim, inlemetan e sikandin te punduk te me Hudiyu ne migpalintutuu ki Hisus piru mig-uyun ne ka kene ne Hudiyu, keilangan ne egtulian henduen pad igapil kandan.

³ Ne migkahiyen dan si Pidru, “Mania te migpanumbaley ka te kene ne me Hudiyu ne ware natulii, wey migpakigtuhen kandan te egkeen?”

⁴ Purisu impangguhuran e sikandan ni Pidru puun te pegbunsud

⁵ ne miggenendue, “Te timpu ne mig-ampu a te diye e pad te siyudad te Hupi, hendue te impataheinep a te Manama. Nakakita a te hendue te dakel ne manggad ne intuntun puun te langit ne miggiketan ka tagse pikungan, ne diye te lenged ku migsanggal.

⁶ Migmelmelehan ku ay-ayari ka tahu dutu, ne iyan ku nakita ka me ayam, ka me mahintalunan ne mananap, ka me ngalap ne egdul-ug, wey ka me manuk-manuk ne eglayang diye te awawangan.

⁷ Nataman, due laheng ne narineg ku ne migkahi keddi, ‘Pidru, enew ka wey gilang ke naa wey keen ka!’

⁸ Piru migtabak a, ‘Kena a Magbebaye, su ware e re due nakakeen te in-isip ney te me Hudiyu ne malindit wey ke mareet naa.’

⁹ Ne migkahi e man-e ka laheng ne diye egpuun te langit, ‘Kene nu sumsumana ne malindit pad ka miglinisan e te Manama.’

¹⁰ Katatelu seini neyitabu. Nataman, miglibed e man-e diye te langit.

¹¹ Te seeye iya ne timpu, due tatelu ne etew puun te Sisarya ne migginguma diye te baley ne in-ugpaan ney ne egpaangayen keddi.

¹² Ne migkahiyan a te Panisingan te Manama ne egparumeen kandan te ware pegduwa-ruwa. Ne due degma seini se hen-em ne migmalintutuu ne migduma keddi peendiye te Sisarya, wey migseled key langun te baley ni Kurnilyu.

¹³ Ne dutu, migpangguhuran key e ni Kurnilyu te pegkakita rin te panalihan te Manama ne migsasindeg diye te seled te baley rin ne migkahi,

‘Suhu ka te egpeendiyeen te Hupi ne egpaangayen te etew ne egngaranan ki Simun Pidru.

¹⁴ Due pangguhuren din ne egpakuwas keykew дума te langun ne sakup te pamilya nu.’

¹⁵ Ne hengkayi te migbunsud ad ka eglalag, miglene e ka Panisingan te Manama diye te kandan ne egpekeiling te peglene degma kanta te an-anayan.

¹⁶ Ne puun dutu, nasuman-suman kud ka ingkahi te Magbebaye, ‘Si Huwan, migpamewutismu te weyig, piru sikaniyu, egbewutismuwan te Panisingan te Manama.’

¹⁷ Purisu seeye se neyitabu, migpamalehet ne ka imbehey te Manama kanta te me Hudiyu te timpu ne migpalintutuu ki te Magbebaye ne si Hisu Kristu, imbehey e degma diye te kene ne me Hudiyu. Ke seini ka igkeupii te Manama, hentew e ma ka eg-apul kandin!”

¹⁸ Te pegkarineg dutu te migmalintutuu ne me Hudiyu, migpeeneng-eneng e sikandan. Ne in-dayan dan e ka Manama te miggenendue, “Ke iling ma due, imbehey bes e degma diye te kene ne me Hudiyu ka timpu te peg-inniyug te me sale, su eyew egpakaangken sikandan te umul ne ware egtamanan.”

Ka migpalintutuu diye te Antiyukiya

¹⁹ Puun te pegpatey ni Istiban, nenekegsuwey-suwey e ka migmalintutuu tenged te pegbayad-bayad kandan. Ka дума, nekeendiye te Pinisiya, te Sipri, wey diye te Antiyukiya, ne impangguhud dan ka Meupiya ne Panugtulen diye de te me Hudiyu.

²⁰ Piru due duma ne matig-Sipri wey matig-Sirini ne migpalintutuu ki Hisus ne miggendiye degma te Antiyukiya, ne migpangguhud te Meupiya ne Panugtulen meyitenged te Magbebaye ne Hisus diye te kene ne me Huidiyu.

²¹ Ne due geem te Magbebaye diye te kandan wey puun dutu, masalig amana ka migpalintutuu wey migsalig te Magbebaye.

²² Ne seini se neyitabu, naringeg te me punduk te migmalintutuu diye te Hirusalim. Purisu impeendiye dan e si Birnabi te Antiyukiya.

²³ Te pegginguma rin diye, nahale sikandin te nakita rin ne ingkeyid-u te Manama ka me etew diye. Ne imbagget din sikandan ne eg-ikul te Magbebaye puun te pusung dan wey kene engked ne egsalig kandin.

²⁴ Meupiya ne etew si Birnabi, napenu sikandin te Panisingan te Manama wey manekal ka pegpalintutuu rin. Ne amana ne masalig ne etew ka migpalintutuu te Magbebaye.

²⁵ Nataman, miggendiyad e si Birnabi te Tarsu ka egpammitew ki Saulu.

²⁶ Ne hengkayi te nakita rin e si Saulu, induma rin e diye te Antiyukiya. Ne migduma-ruma sikanandan te me punduk te migmalintutuu diye seled te senge leg-un, wey masalig ne etew ka napanulu dan. Ka me hibateen diye te Antiyukiya ka ananayan ne miggaranen te Kristuwanen.

²⁷ Te seeye ne timpu, due me prupita ne migpangendiye te Antiyukiya ne diye egpuun te Hirusalim.

²⁸ Ne due sabeka kandan ne enggaranen ki Agabu ne migsasindeg, ne pinaahi te geem te

Panisingan te Manama, migpangguhud sikandin te impanengneng te Manama ne due dakel ne gutas ne egginguma te intiru ne kalibutan. Neyitabu seini te timpu ne si Klawdiyu ka Impiradur diye te Ruma.

²⁹ Ne puun dutu, nenekegsabut ka me hiba-teen ne ka tagse sabeka kandan egpeuyan sumale te egkeyimu ran ne igbulig te me дума ran ne migpalintutuu ki Hisus diye te Hudiya.

³⁰ Ne innimu ran seeye, ne nataman, impeuyan dan e engki Birnabi ki Saulu eyew igbehey diye te me igbuyag te migmalintutuu.

12

Ka pegbayad-bayad man-e te migmalintutuu

¹ Te seeye ne me timpu, migbunsud e si Hari Hirudis* ka egbayad-bayad te дума ne me punduk te migmalintutuu.

² Ne ka suled ni Huwan ne si Santiyagu, impeyimatayan ni Hirudis pinaahi te kampilan.

³ Te nakita ni Hirudis ne nahale ka me pangulu te me Hudiyu te innimu rin, imparakep din e degma si Pidru. Neyitabu seini te timpu te Saha-keen te Paan ne ware Patulin.

⁴ Ne dutu, indakep dan e si Pidru wey impa-prisu. Impatamengan dan te hep-at ne punduk ne me sundalu ne tighep-at-hep-at ka tagse punduk. Isip ni Hirudis ne diye eggusaya ka kasu ni Pidru te tangkaan te me etew pegkapenga te Sahakeen te Paan ne ware Patulin.

---

* **12:1** Hari Hirudis: ka an-anayan ne Hirudis Agripa ne talag-
mandu te intiru ne Israil.

⁵ Purisu diye de iya itahu si Pidru te prisuwan. Piru migpakannekal mig-ampu ki Pidru ka me punduk te migmalintutuu.

Ka pegpalihawang te panalihan ki Pidru

⁶ Te seeye ne karusileman te igpalihawang e sikandin ni Hirudis te pegkapawe, newulep sikandin ne impataliwaraan te daruwa ne me sundalu, wey imbaku pad te daruwa ne keddina. Ne duen pad man-e migtameng diye te gumawan te prisuwan.

⁷ Sahuhune ne due migsasindeg ne panalihan te Magbebaye wey nalayahan ka prisuwan. Nataman, impukew e te panalihan si Pidru ne inwelwel se pamanayen te migkahi, “Enew ka rue! Mahaan ka!” Ne sauhune ne neekad ka me keddina diye te belad ni Pidru.

⁸ Ne migkahi e ka panalihan, “Sisinturun kad wey sesandal kad.” Ne intuman iya degma ni Pidru. Ne migkahi e man-e ka panalihan, “Kukuyumbu ka wey sinundul ka keddi.”

⁹ Ne migsinundul e degma sikandin te panalihan ne eglihawang diye te prisuwan. Ne ware nakataha si Pidru ke malehet naa ka neyitabu su kahiyen din ne taheinep din de seeye.

¹⁰ Ne ka seeye se an-anayan ne talagtameng, inliharan dan de wey ka igkarangeb degma. Pegginguma ran diye te putew ne gumawan ne egkatangkaan te siyudad, nalukatan de due te kandin ka seeye ne gumawan. Purisu nakalihawang e sikandan. Ne hengkayi se nakalihad e sikandan te sabeka ne kelesadda, sauhune ne mig-awe ka panalihan.

¹¹ Ne henduen pad ne naalimukawan si Pidru, ne migkahi sikandin, “Kunteen ku pad nataheyi ne malehet bes iya ne migpeuyan ka Magbebaye te panalihan din eyew te pegluwas keddi puun ki Hirudis wey diye te langun ne planu te me pangulu te Hudiyu ne eggimuwen dan perem.”

¹² Te naalimukawan e si Pidru, miggendiyad e sikandin te baley ni Mariya ne iney ni Huwan Markus. Ne masalig ne me etew ka nalibulung diye te kandan ne mig-ampu.

¹³ Ne migpanektek si Pidru diye te gumawan. Ne due suluhuanen ne enggaranen ki Ruda ne eglulukat perem te gumawan.

¹⁴ Pegkeileyi rin te laheng ni Pidru, nalingawan din e te eglukat ka gumawan tenged te kahale din, wey migpallahuy e sikandin ka mignangen te diyad e te lihawangan si Pidru.

¹⁵ Ne migkahiyen dan si Ruda, “Egkeungel kad!” Piru egkanasnasian si Ruda ka egmemalehet, purisu migkahi e sikandan, “Panalihan buwa ni Pidru ka due.”

¹⁶ Ne si Pidru degma, egkalihet e ne egpanektek. Ne hengkayi te miglukatan dan e ka gumawan, nawangalan sikandan te pegkakita ran ki Pidru.

¹⁷ Piru migtingyasan sikandan ni Pidru te singkalahen, kene kew lalag. Ne dutu, migpangguhuran e sikandan ni Pidru ke immenu sikandin te pegpalihawang te Magbebaye diye te prisuwan. Ne migkahi si Pidru, “Guhuri niyu degma si Santiyagu wey ka duma ne me suled ta meyitenged kayi.” Ne nataman, mig-awe e sikandin wey miggendiyad te lein ne inged.

¹⁸ Te seeye ne maselem, nasamuk e ka me talag-tameng te prisuwan su ware sikandan nakataha ke nekey ka neyitabu ki Pidru.

¹⁹ Ne puun dutu, migsuhu si Hirudis ne ig-pepammitew si Pidru, piru ware dan nakita. Purisu impeinsaan e ka me talagtameng, ne nata-man, impeyimatayan din e.

Nataman, mig-awe e si Hirudis te Hudiya ne miggendiyad te Sisarya, ne diye sikandin mig-ugpe te bayew naluhey.

Ka pegpatey ni Hirudis

²⁰ Na, si Hari Hirudis, amana nabelu te matig-Tiru wey te matig-Sidun. Purisu, nasabeka ka me etew ne egpakighusey te Hari, piru ka an-anayan ne innimu ran, in-alukuy pad nikandan si Blastu eyew egbulig kandan su iyan sikandin sinalihan te palasyu te Hari. Nataman, imparaniyan dan ka Hari te migpakighusey, tenged su ka me lungsud dan, diye de egkuwa te egkakeen te kandin ne nasud.

²¹ Te pegginguma te aldew ne egpakigkite e si Hari Hirudis te matig-Tiru wey te matig-Sidun, migsaluub sikandin te kumbale din te pegkahari wey migpinnuu diye te trunu rin. Nataman, miglalag e sikandin diye te me etew.

²² Ne migbalbalukan ka me etew ne migkahi, “Kenad ne etew ka miglalag su maname e.”

²³ Due-rue ne miglegparan te panalihan te Mag-bebaye si Hirudis su ware din tahura ka Manama. Nataman, mig-uleran e sikandin wey migpatey.

²⁴ Piru nakapabulus nekeempet ka lalag te Man-ama wey masalig ka nakapalintutuu.

²⁵ Ne ensi Birnabi wey si Saulu, mig-uli e sikan-dan puun te Hirusalim su neimpusan dan e ka impeyimu kandan, wey induma ran si Huwan Markus.

13

In-alam te Panisingan ensi Birnabi wey si Saulu

¹ Seini ka me talagpanulu diye te punduk te migmalintutuu te Antiyukiya: si Birnabi, si Simun ne eg-imuan te Nigru, si Lusyu ne matig-Sirini, si Manain ne diye migtulin te engki Gubirnadur Hirudis, wey si Saulu.

² Due sabeka ne aldew ne taheed te migsimba sikandan te Magbebaye wey migpuasa, migkahiyen sikandan te Panisingan te Manama, “Ilein niyu ensi Birnabi ki Saulu su eyew egpekeyimu sikandan te igpeyimu ku kandan.”

³ Ne migpuasa wey mig-ampu sikandan, wey migtel-eban dan e ensi Birnabi ki Saulu te me belad dan. Nataman, impeyipaneu ran e sikandan.

Ka pegwali enni Birnabi ki Saulu diye te Sipri

⁴ Purisu nangipaneu e ensi Birnabi ki Saulu ka insuhu te Panisingan te Manama peendiye te Siliusya. Ne puun dutu, nanguntud e sikandan te barku peendiye te Sipri ne pulu te dahat.

⁵ Te pegginguma ran diye te siyudad te Salamis, impangguhud dan e man-e ka lalag te Manama diye te me simbaan te me Hudiyu. Ne si Huwan Markus ka egbulig-bulig te eggimuwen dan.

⁶ In-empet dan ka pulu te dahat te miggendiye taman te nekeuma sikandan diye te Papus. Ne

diye dan nalambag ka salamangkiru ne si Bar-Hisus. Hudiyu sikandin ne mig-angken ne prupita kun te Manama, piru kene ne malehet.

⁷ Alukuy sikandin ni Sirgiyu Paulu te matagseb ne etew wey gubirnadur te seeye ne pulu. Impeumew ni Sirgiyu ensi Birnabi ki Saulu su egkeupian sikandin ne egpammineg te lalag te Manama.

⁸ Piru migbalabahan sikandan ni Ilimas ne salamangkiru (si Ilimas ka ngaran ni Bar-Hisus te linalahan te Grigu), su iyan din igkeupii ne kene egpakalintutuu ka gubirnadur.

⁹ Ne si Saulu ne e ngaranan degma ki Pablu ne napenu te Panisingan te Manama, immemetetan din te egtetengteng ka salamangkiru

¹⁰ te migkahi, “Anak ka ni Meibulan! Kuntere ka te langun ne matareng. Layun kad egpanlimbung wey eg-uubat, wey ka kamalehetan ne egpuun te Magbebaye, layun nu eggimuwa ne ubat.

¹¹ Ne kuntee, egleparan ka te Magbebaye, bayew egkaluhey ne kene ka egpakakita te kalayag te aldew.”

Ne sahuhune ne migmarusilem ka pegtengteng ni Ilimas, wey nakapanamsam naan de sikandin ka egpammitew te egkitkit kandin.

¹² Nakapalintutuu e ka gubirnadur te pegkakita rin te neyitabu, wey nawangalan sikandin te gepanulu meyitenged te Magbebaye.

Ka pegginguma enni Pablu diye te Pisidiya

¹³ Nataman, nanguntud e te barku ensi Pablu puun te Papus peendiye te siyudad te Pirga ne sakup te Pampilya. Ne si Huwan Markus,

migsuwey e mule kandan ne miglibed diye te Hirusalim.

¹⁴ Puun te Pirga, nangendiyad e sikandan te Antiyukiya ne sakup te prubinsya te Pisidiya. Pegginguma te Aldew te Peggimeley, naneled e sikan-dan diye te simbaan te me Hudiyu wey naminnuu e diye.

¹⁵ Te nakapenge e ka migbasa te Balaud ni Muwisis wey te sinulat te me prupita, impasuhuan e te me upisyal te simbaan te Hudiyu ensi Pablu te miggenendue, “Me suled, ke due igkalalag niyu ne egpakabagget te me etew, egkaayun ne egpakalalag kew.”

¹⁶ Ne migsasindeg si Pablu ne migtingyas pinaahi te belad din diye te kandan ne migkahi, “Kabuhalan ni Israil, wey sikaniyu se kene ne me Hudiyu ne due pegkaaldekan te Manama: pammineg kew keddi!

¹⁷ Ka Manama te kabuhalan ni Israil ka migalam te kaap-apuan ta, wey ka migpeyibuhal kandan wey migpanalangin kandan te diye pad sikan-dan te Ihiptu. Ne pinaahi te karesen din, impaawe din sikandan diye te Ihiptu.

¹⁸ Ne seled te hep-at ne pulu (40) ne leg-un, naantus te Manama ka pegsukul ran kandin diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan.

¹⁹ Ne due imparereetan din ne pitu ne nasud diye te Kanaan, wey iyan din e impakamkamuney te seeye ne tane ka keet-etawan din

²⁰ seled te me 450 ne leg-un.

“Te pegkeimpus dutu, migbehayan din e sikan-dan te talaggukum taman te timpu ni prupita Samwil.

²¹ Nataman, migbuyu e man-e sikandan te Hari, ne imbehayan sikandan te Manama ki Saulu ne anak ni Kis ne kabuhalan ni Binhamin eyew iyan eghari diye te kandan seled te hep-at ne pulu (40) ne leg-un.

²² Ne hengkayi te impaawe e sikandin te Manama, si Dabid e man-e ka innimu te Manama ne Hari dan. Seini ka ingkahi te Manama meytenged kandin, 'Nakita ku ne si Dabid ne anak ni Hisi, egpakapahale keddiey. Egtumanen din ka langun ne igpeyimu ku kandin.'

²³ Ka kabuhalan ni Dabid ne enggaranen ki Hisus, ka in-alam te Manama eyew te pegluwas te me kabuhalan ni Israil sumale te insaad din.

²⁴ Te ware pad migbunsud si Hisus te himu rin, tapey e migwali si Huwan diye te langun ne kabuhalan ni Israil meytenged te peg-inniyug te sale wey te pegpabewutismu.

²⁵ Ne hengkayi te mahaan e egkapenga ka himu ni Huwan, mig-insaan din e ka me etew, 'Diye te suman-suman niyu, hentew e buwa? Su kene ne sikeddiey ka egtetaharan niyu. Piru due egpakasinundul keddi, ne minsan se peggekad te sandal din, kena a ne likes.'

²⁶ "Me suled ku, sikaniyu se me kabuhalan ni Abraham wey sikaniyu degma se me duma ne due pegkaaldekte Manama, sikanta ka impeuyanan te seini se guhuren meytenged te kaluwasan!

²⁷ Su ka matig-Hirusalim, wey ka me panguluran, ware nekeila ne si Hisus ka Manluluwas. Ware man-e sikandan nakasabut te inlalag te me prupita ne egbaseen dan te tagse Aldew te Peggimeley. Piru sikandan de iya ka nakapatuman

te ingkahi te me prupita te pegpeyimatey ran ki Hisus.

²⁸ Ne minsan ware malehet ne katarengan ne nakita ran eyew egkeyimatayan dan si Hisus, piru imbuyu dan iya ki Pilatu ne egpeyimatayan si Hisus.

²⁹ Te natuman e nikandan ka langun ne nasulat te Kasulatan meyitenged kandin, ingkuwa ran e ka lawa ni Hisus diye te krus wey inluglug dan e sikandin diye te inlungahan ne dalama.

³⁰ Piru in-uyag sikandin te Manama puun te kamatayen.

³¹ Ne migpakita pad sikandin te masalig ne aldew diye te me etew ne migduma-ruma kandin dengan puun te Galiliya peendiye te Hirusalim. Ne sikandan kuntee ka talagpamalehet te me kabuhalan ni Israil meyitenged kandin.

³² Ne miggendini key kuntee eyew te pegpang-guhud kaniyu te Meupiya ne Panugtulen ne ka insaad te Manama diye te me kabuybuyahan ta,

³³ intuman din kayi te kanta te me kabuhalan dan pinaahi te peg-uyag ki Hisus. Seini ka nasulat te igkarangeb ne Salmu ne miggenendue:

‘Anak ku sikeykew;

Ne kuntee, igpanengneng ku ne amey ad e nikeykew.’

³⁴ Tapey e migsaad ka Manama ne eg-uyahen din si Hisus ne kene egkamewu se lawa. Migkahi sikandin,

‘Igbehey ku keykew ka matulus wey malehet ne panalangin ne insaad ku ki Dabid.’

³⁵ Ne sumale degma te nasulat diye te lein ne baad te Salmu ne miggenendue,

‘Kene nu ituhut ne egkamewu ka lawa te matulus ne suluhuanen nu.’

³⁶ Te natuman e ni Dabid ka impeyimu te Manama kandin te kandin ne timpu, migpatey e sikandin wey diye ilebeng te kakiliran te lebeng te kaapuan din. Ne ka lawa rin, namewu e.

³⁷ Piru seeye se in-uyag te Manama, ware namewu.

³⁸ Purisu me suled ku, igpangguhud ney kaniyu ne pinaahi ki Hisus, egkapasaylu te Manama ka me sale ta.

³⁹ Ka minsan hentew ne egpalintutuu kandin, eg-isipen te Manama ne matareng. Ne sika, kene niyu egkeyimu pinaahi te pegtuman te Balaud ni Muwisis.

⁴⁰ Purisu tanud-tanud kew eyew kene egkeyitabu diye te kaniyu ka inlalag te me prupita ne miggenendue,

⁴¹ ‘Pitew kew, sikaniyu se me lemeten! Egkeinu-inu kew, ne egkataman, egpatey kew.

Te kaniyu ne timpu, due eggimuwen ku ne kene kew egpakapalintutuu minsan ke due egpasabut kaniyu.’ ”

⁴² Te peglihawang enni Pablu ki Birnabi diye te simbaan, inninggat sikandan te me etew ne egpaliberen te seup ne Aldew te Peggimeley eyew te egpanulu kandan.

⁴³ Te nakalihawang e ka me etew, masalig ka me Hudiyu wey ka kene ne me Hudiyu ne neuyan te pegpalintutuu te me Hudiyu, ne migsinundul engki Pablu wey ki Birnabi. Ne dutu, miglalahan sikandan te me apustulis wey imbagget ne keilangan ne egpabulus sikandan ka egسالig te keupiya wey keyid-u te Manama.

⁴⁴ Te seup ne Aldew te Peggimeley, hapit e egkaamin ka me etew diye te siyudad ka miglibulung eyew te pegpammineg te lalag te Magbebaye.

⁴⁵ Te pegkakita te pangulu te me Hudiyu ne amana masalig ka me etew, neimme e sikandan wey in-apul ran e ka inlalag ni Pablu, wey in-lemetan dan e sikandin.

⁴⁶ Piru nasi de iya ne migmabulut ne eglalag ensi Pablu ki Birnabi ne migkahi, “Keilangan iya ne sikaniyu ka miggun-aan pangguhuri te lalag te Manama. Piru tenged su ware niyu ma sahipaa, ne seini migpeila ne kene kew ne likes ne egbehayan te umul ne ware egtamanan. Purisu, puun kuntee, eggendiye key e te kene ne me Hudiyu.

⁴⁷ Su seini ka insuhu te Magbebaye kanami:

‘Intahu ku sikeykew ne kalayag para te kene ne me Hudiyu,
Eyew pinaahi keykew, egginguma ka kaluwasan minsan diye te katamanan te kalibutan.’ ”

⁴⁸ Ne nahale-gale ka kene ne me Hudiyu te narineg dan seeye, ne migkahi sikandan, “Mateles amana ka lalag te Magbebaye.” Ne migpalintutuu e seeye se naalam para te umul ne ware egtamanan.

⁴⁹ Ne ka lalag te Magbebaye, nekeempet te seeye ne inged.

⁵⁰ Piru intipu te me Hudiyu ka me pangulu te seeye ne siyudad duma te talahuren ne me malitan ne migpamakey te Manama, ne eyew egpakigkuntere e engki Pablu ki Birnabi, ne nataman, impapaawe e sikandan te seeye ne inged.

⁵¹ Impelpel enni Pablu ki Birnabi ka alinepung diye te paa ran, isip palinneu ne ware ikahale te Manama ka me mahinged dutu. Nataman, miggendiyad e sikandan te Ikuniyu.

⁵² Ne amana ne nahale ka me hibateen diye te Antiyukiya wey napenu degma sikandan te Panisingan te Manama.

14

Diye te Ikuniyu ensi Pablu wey si Birnabi

¹ Diye te Ikuniyu, nangendiye ensi Pablu ki Birnabi te simbaan te me Hudiyu ne migwali te amana egpakasuhat. Ne puun te wali ran, amana ne masalig ka me Hudiyu wey ka kene ne me Hudiyu ne migpalintutuu ki Hisus.

² Piru intipu te me Hudiyu ne ware migpalintutuu seeye se kene ne me Hudiyu eyew egkabelu degma sikandan te me suled ne migmalintutuu.

³ Ne naluhey pad mig-ugpe ensi Pablu wey si Birnabi dutu ka egwali te ware pegkaalde meyitenged te Magbebaye. Impamalehetan te Magbebaye ka impanulu dan meyitenged te keupiya wey keyid-u rin pinaahi te pegbehey rin kandan te geem te peggimu te me kein-inuwan wey te me palinneu.

⁴ Piru nabaad ka me etew diye te siyudad su ka дума diye miglapig te me Hudiyu, ne ka дума degma diye migdapig te me apustulis.

⁵ Migplanu ka me Hudiyu wey ka kene ne me Hudiyu дума te me pangulu ran ne egpasakitan dan ka me apustulis wey egbebatuwan dan.

⁶ Piru nanengnengan te me apustulis ka planu ran, purisu migpallahuy e sikandan diye te siyudad te Listra wey Dirbi, ne sakup te Likaunya, wey diye te nakaalingkus ne me inged.

⁷ Ne diye, migwali man-e sikandan te Meupiya ne Panugtulen.

Diye te Listra wey te Dirbi

⁸ Due lukes ne pungku ne diye mig-ugpe te Listra. Ne kene egpekeyipanew sikandin puun te pegkeetew rin.

⁹ Migpammineg sikandin ki Pablu te miglalag. Ne migmemetmetan sikandin ni Pablu, wey nakita ni Pablu ne egpalintutuu sikandin ne egkeulian.

¹⁰ Purisu migkahiyen sikandin ni Pablu te meemen, “Tigkew ka sasindeg!” Ne migtigkan-tigkan migsasindeg ka etew wey miggiphipanew.

¹¹ Te pegkakita te masulug ne me etew te innimu ni Pablu, migbalbalukan e sikandan te kandan ne linalahan ne Likaunyahen, “Migpamaneug kayi te kanta ka me manama ne impeiling te ulaula te etew!”

¹² Ne ingngengaranan e sikandan te me ngaran te me manama ran. Iyan ingngaran ki Birnabi si Siyus, ne si Hirmis ka ki Pablu su sikandin ma ka tigwali.

¹³ Ka timplu te manama ran ne si Siyus, marani re diye te lihawangan te siyudad. Purisu, ka pari ni Siyus, mig-uyan te me turu ne baka wey me bulak diye te gumawan te siyudad su egkeupian sikandin duma te me etew ne egpanubad diye te me apustulis.

¹⁴ Te pegkanengnengi enni Pablu ki Birnabi te iling due ka eggimuwen dan, inggisi dan e ka me kumbale dan te pegkalaggew, wey migpallahuy sikandan diye te taliware te me etew ne migbalbalukan ne migkahi,

¹⁵ “Me suled, mania te eggimu kew te iling kayi? Sikanami seini, etew re degma iling kaniyu! Miggendini key kayi ka egpangguhud te Meupiya ne Panugtulen su eyew eg-inniyuhan niyud ka ware karuan ne me himu niyu. Parani kew te manekal ne Manama ne iyan miggimu te langit wey te tane, te dahat, wey te langun ne nakatahu kayi.

¹⁶ Dengan ne timpu, intuhutan te Manama ka langun ne etew ne eggimu te igkeupii ran.

¹⁷ Piru migpeila pad ka Manama diye te me etew pinaahi te meupiya ne himu rin. Migbehayan kew nikandin te uran wey te egkahaani te eleg ne timpu; migbehayan kew degma nikandin te egkakeen wey migbehayan kew te kahale.”

¹⁸ Piru minsan inlalahan e sikandan te me apus-tulis, kene iya perem eg-engked ka me etew ne eggilang te me baka ne igpanubad diye te kandan.

¹⁹ Ne due me Hudiyu ne nanginguma puun diye te Antiyukiya ne sakup te Pisidiya. Ne ka duma diye egpuun te Ikuniyu. Miglalahan nikandan ka me etew taman te migpalintutuu e kandan. Puun dutu, imbatu ran e si Pablu wey ingganuy diye te lihawangan te siyudad su kahiyen dan ne migpatey e sikandin.

²⁰ Piru te inlibulungan e sikandin te egmalintutuu ki Hisus, mig-enuw e sikandin wey miglibed ded diye te siyudad. Te pegkapawe, miggendiyad

e sikandan ki Birnabi te Dirbi.

Ka peglibed diye te Antiyukiya ne sakup te Siriya

²¹ Ne migwali te Meupiya ne Panugtulen ensi Pablu wey si Birnabi diye te Dirbi, wey masalig ka migpalintutuu ki Hisus. Nataman, miglibed e man-e sikandan diye te Listra, diye te Ikuniyu, wey diye degma te Antiyukiya ne sakup te Pisidiya.

²² Inlig-en dan ka migmalintutuu wey imbagget ne egpabulus ne eg-ikul te kamalehetan. Impanulu dan pad man-e sikandan te miggenendue, “Keilangan ne masalig ka me keyirapan ne egkabayaan ta eyew egpakaseled ki te Migharian te Manama.”

²³ Si Pablu wey si Birnabi ka mig-alam te eggimuwen ne igbuyag te tagse punduk te migmalintutuu. Mig-ampuan dan wey migpuasaan dan ka naalam dan, nataman imbehey ran e diye te Magbebaye ne insalihan dan.

²⁴ Ne diye migbaye sikandan te Pisidiya, nataman, nangendiyad e sikandan te Pampilya.

²⁵ Ne inwali ran ka lalag te Magbebaye diye te Pirga, nataman, miggendiyad e sikandan te Atalya.

²⁶ Ne puun dutu, mig-untud e man-e sikandan te barku ne eglibed diye te Antiyukiya, ka inged ne migligkatan dan. Su dengan, mig-ampuan sikandan te migmalintutuu diye te Antiyukiya ne egbulihan sikandan te Manama te eggimuwen dan, ne kuntee, napenga ran e.

²⁷ Te pegginguma ran diye, impalibulung dan ka punduk te migmalintutuu wey impangguhuran

dan te langun ne innimu te Manama pinaahi kandan, wey ka paahi te Manama ne nakapalintutuu degma ka kene ne me Hudiyu.

²⁸ Ne naluhey pad sikandan ka mig-ugpe diye дума te me hibateen.

15

Ka kalibulungan diye te Hirusalim

¹ Due me etew ne migginguma diye te Antiyukiya ne diye egpuun te Hudiya ne migpanulu te me suled ne migmalintutuu. Migkahi sikandan, “Kene kew egkaluwas ke kene kew egpatuli sumale te insuhu te Balaud ni Muwisis.”

² Amana migsupak ensi Pablu ki Birnabi meytenged kayi, purisu neuyunan ne si Pablu ki Birnabi wey ka дума ne migmalintutuu diye te Antiyukiya ka egpeendiyeen te Hirusalim eyew egpakigkita te me apustulis wey te me pangulu diye meytenged te seini ne prublima.

³ Purisu impeyipaneu e sikandan te seeye se punduk te migmalintutuu. Te pegbaye dan diye te prubinsya te Pinisiya wey te Samarya, impanguhuran dan e sikandan meytenged te kene ne me Hudiyu ne migpalintutuu e te Manama. Ne seeye, amana nakapahale te me suled te pegpalintutuu diye.

⁴ Te pegginguma enni Pablu diye te Hirusalim, insagsahipe sikandan te migmalintutuu diye, te me apustulis, wey te me igbuyag te simbaan. Migpanguhuran dan sikandan te langun ne innimu te Manama pinaahi kandan.

⁵ Piru due migmalintutuu ne sakup te Parisiyu ne migsasindeg ne migkahi, “Keilangan ne egtulian ka kene ne me Hudiyu wey egpatumanen te Balaud ni Muwisis.”

⁶ Ne miglibulung ka me apustulis wey ka me igbuyag te migmalintutuu eyew te peggusey dutu.

⁷ Te nakapenge e sikandan ka migpaapuley te malmalayate, migsasindeg e si Pidru ka migkahi, “Me suled, nanengnengan niyud ne in-alam a te Manama dengan kayi te kaniyu eyew te pegpanulu te Meupiya ne Panugtulen diye te kene ne me Hudiyu eyew egpakarineg degma sikandan wey egpakapalintutuu.

⁸ Ka Manama ne nakataha te suman-suman te me etew, ka migpakita ne indawat din degma ka kene ne me Hudiyu tenged su imbehayan din sikandan te Panisingan din iling te pegbehey rin dengan kanta.

⁹ Nekeg-iling de ka pegtengteng te Manama kanta te me Hudiyu wey diye te kandan te kene ne me Hudiyu; miglinisan din ka me pusung dan su migpalintutuu ma sikandan.

¹⁰ Ne kuntee, mania te eg-el-elehan niyu ka Manama pinaahi te pegpatiang niyu te mabehat te migmalintutuu? Su minsan sikanta wey ka me kaapuan ta, ware nekeeleg due!

¹¹ Piru migpalintutuu ki mule ne naluwas ki pinaahi te keupiya wey keyid-u kanta te Magbebaye ne si Hisu Kristu, ne iling naan ded degma ka kene ne me Hudiyu.”

¹² Ne migpeeneng-eneng ka langun ne nanlibulung dutu te pegpangguhud enni Pablu ki Birnabi meyitenged te me palinneu wey ke kein-inuwan

ne innimu te Manama diye te kene ne me Hudiyu pinaahi kandan.

¹³ Te nakapenge e sikandan ka migpangguhud, migkahi e degma si Santiyagu, “Me suled ku, pammineha a!

¹⁴ Nahuhud e ni Simun ka an-anayan ne pegpapitew te Manama te hid-u rin diye te kene ne me Hudiyu pinaahi te peg-alam din te me etew ne egpuun diye te kandan ne neyimu ne kandin ne keet-etawan.

¹⁵ Ne seini iya ka inlalag te me prupita dengan, su sumale te ingkahi te Kasulatan ne miggenendue:

¹⁶ ‘Pegkapenga kayi, eglibed a,
wey egbalbalawan ku te egpes-ek ka nahuhus e ne baley ni Dabid.

Egbalbalawan ku man-e te egpes-ek wey igpasasindeg,

¹⁷ eyew ka duma ne me etew, egpammitew te Magbebaye,

wey ka langun ne kene ne me Hudiyu ne in-umew ku, egkeyimu ne keet-etawan ku.

¹⁸ Seini iya ka ingkahi ku ne naluhey ku re ipataha, kahi te Magbebaye.”

¹⁹ Ne migpabulus si Santiyagu ka migkahi, “Ka keddiey mule, sika se kene ne me Hudiyu ne migpalintutuu te Manama, kene tad egpabebatan.

²⁰ Meupiya pad ke egsulatan ta sikandan ne kene egpakeenen te keenen ne impanubad e diye te me diyus-diyus, wey kene degma egpeyibhilabetey ka kene ne alunggun. Kene man-e egpakeenen te langesa wey te ngalap ne neehet.

²¹ Su puun pad dengan, egbaseen e ka Balaud ni Muwisis diye te me simbaan te tagse Aldew te Peggimeley, ne ka lalag din inwali e diye te tagse siyudad.”

Ka sulat para te kene ne me Hudiyu

²² Nataman, nenekegsabut ka me apustulis, ka me igbuyag dan, wey ka langun ne migmalintutuu ne eg-alam te etew diye te kandan ne igpeendiye te Antiyukiya duma engki Pablu wey ki Birnabi. Ne iyan dan naalam ensi Hudas ne eg-anggaan ki Barsabas wey si Silas. Seini se daruwa, amana tahura te me suled te pegpalintutuu.

²³ “Sikanami se me apustulis wey me igbuyag te migmalintutuu, migpangemusta key kaniyu te me suled ney ne kene ne me Hudiyu diye te Antiyukiya, diye te Sirya, wey diye te Silisya.

²⁴ Nakarineg key te due me etew ne kayi egpuun te kanami ne miggendue te kaniyu wey migpanulu te nakasamuk kaniyu wey nakalibeg kaniyu. Piru ware ney suhua sikandan ne egpeenduenen eyew egpanulu te iling due.

²⁵ Purisu miglibulung key wey nenekegsabut ne eg-alam te me etew ne igpeuyan diye te kaniyu, ne imparuma ney engki Birnabi wey ki Pablu te inggeyinawaan ta ne me suled ta.

²⁶ Amana mig-antus ensi Birnabi ki Pablu ka egpamakey te kanta ne Magbebaye ne si Hisu Kristu, minsan ke eggimatayan perem sikandan.

²⁷ Purisu, igpeuyan ney due te kaniyu ensi Hudas ki Silas eyew sikandan mismu ka egpangguhud kaniyu te tahu te seini ne sulat.

²⁸ Nenekegsabut key duma te bulig te Panisingan te Manama ne kene kew egpeyibehatan angin e te seini ne me balaud:

²⁹ Kene kew keen te inhalad e diye te me diyus-diyus, wey kene kew keen te langesa, wey te ngalap ne neehet, wey kene kew peyibhilabetey ka kene ne alunggun. Meupiya ke egpakapariyu kew te iling kayi. Kayi re taman.”

³⁰ Nataman, nangipanew e ka me etew ne impeendiye dan. Te pegginguma ran diye te Antiyukiya, inilibulung dan ka migmalintutuu wey imbehey ran e ka surat.

³¹ Nabagget wey nahale ka matig-Antiyukiya te pegbasa ran te seeye ne surat.

³² Si Hudas wey si Silas, me prupita sikandan. Ne imbagget dan wey inlig-en ka me suled te pegpalintutuu.

³³⁻³⁴ Pegkapenga te pila ne me aldew te peg-ugpe dan diye, impepaligkat e sikandan te me suled te pegpalintutuu te migkahi, “Ayad-ayad kew ma.” Nataman miglibed e sikandan diye te migpeuyan kandan.*

³⁵ Ne mig-ugpe pad te naluhey-luhey ensi Pablu ki Birnabi diye te Antiyukiya. Ne migpanulu sikandan duma te masalig ne etew wey migwali te lalag te Magbebaye.

Nekegsuwey si Pablu ki Birnabi

³⁶ Te peglihad te pila ne aldew, migkahian e ni Pablu si Birnabi, “Kuwa kad su egliberan ta wey

---

* **15:33-34** Due me sinulat ne inlagkes ka birsikulu 34 piru ware seini diye te malehet ne migpuunan. Intimul naan de seini ne miggenendue: Piru si Silas, impalunggehaat pad mule.

egpanumbalayan ta ka me suled ta te pegpalintutuu diye te tagse siyudad ne nawaliyan ta te lalag te Magbebaye wey egnengnengan ta ke nekey e sikandan.”

³⁷ Ne igkeupii ni Birnabi ne egdumeen din si Huwan Markus.

³⁸ Piru kene eg-uyun si Pablu ne egdumeen si Huwan Markus su dengan te дума ran pad sikandin te himu, mig-engkeran sikandan ni Huwan Markus diye te Pampilya.

³⁹ Ne puun dutu, nekeg-apul amana ensi Pablu ki Birnabi wey nataman, nekegsuwey e sikandan. Ne indume e ni Birnabi si Markus te mig-untud te barku peendiye te Sipri.

⁴⁰ Piru si Silas mule ka in-alam ni Pablu. Nataman, in-ampuan e sikandan te me suled te pegpalintutuu eyew egkabulihan sikandan te Magbebaye, nataman miggipanew e sikandan.

⁴¹ Diye migbaye ensi Pablu te Siriya wey te Silisy a wey inlig-en din ka migmalintutuu diye.

16

Ka pegduma ni Timutiyu ki Pablu wey ki Silas

¹ Migpabulus ensi Pablu ka miggipanew peendiye te Dirbi wey diye te Listra. Ne due hibateen diye ne enggaran an ki Timutiyu; Hibruwanen ka iney rin ne migpalintutuu degma, piru Grigu ka amey rin.

² Indayan sikandin te me suled te pegpalintutuu diye te Listra wey diye te Ikuniyu.

³ Egkeupian si Pablu ne egdumeen din si Timutiyu, purisu intuli din. Innimu rin seini su

nakataha ka langun ne me Hudiyu ne mig-ugpe diye, ne Grigu ka amey ni Timutiyu.

⁴ Diye te me siyudad ne nangendiyaan dan, impasabut dan te migmalintutuu ka me balaud ne nasabekaan te me apustulis wey me igbuyag diye te Hirusalim ne igpatuman te migmalintutuu.

⁵ Purisu nalig-en ka pegpalintutuu te seeye se punduk te migmalintutuu wey tagse aldew ne egkatimulan ka kasuluhan dan.

Ka taheinep ni Pablu diye te Truwas

⁶ Nataman, miggendiyad e man-e sikandan te me inged ne sakup te Prigya wey te Galasya su ware sikandan tuhuti te Panisingan te Manama ne eggendiye te prubinsya te Asya ka egwali.

⁷ Te pegginguma ran diye te eletanan te inged ne enggaranen te Misya, eggendiyad e perem sikandan te prubinsya te Bitinya, piru ware tuhuti sikandan te Panisingan ni Hisus.

⁸ Purisu mighbaye naan de sikandan diye te prubinsya te Misya wey migpatupang e diye te siyudad te Truwas.

⁹ Te seeye ne marusilem, hendue te impataheinep si Pablu te Manama, ne due sabeka ne lukes ne matig-Masidunya ne migsasindeg ne mighangyu kandin ne miggenendue, “Hendini ke pa te Masidunya wey bulihi key!”

¹⁰ Ne puun te impakita ki Pablu, due-rue ne migpangandam key ka eggendiye te Masidunya, su nakataha key ne in-alam key te Manama eyew te pegwali te Meupiya ne Panugtulen diye te kandan.

Ka pegpalintutuu ni Lidya diye te Pilipus

¹¹ Ne puun te Truwas, mig-untud key e man-e te barku ne migleus diye te Samutrasya. Te seup ne aldew, diye key e te Niyapulis.

¹² Ne puun dutu, miggendiye key e man-e te Pilipus, ka kinarakelan ne siyudad te an-anayan ne distritu te Masidunya ne sakup ded degma te Ruma. Ne diye key pad mig-ugpe seled te pila ne me aldew.

¹³ Te Aldew te Peggimeley, nanlihawang key diye te siyudad wey nangendiye key te ilis te weyig, su isip ney ne due inged diye ne ampuanan. Ne naminnuu key seini wey migpakiglalag te me malitan ne miglibulung iya diye.

¹⁴ Si Lidya ne matig-Tiyatira ka duma te seeye se migpammineg kanami. Talagpamelegye sikandin te me manggad ne ubi se batek. Migpamakey sikandin te Manama wey inlukatan te Magbebaye ka pusung din eyew egdawaten ka inwali ni Pablu.

¹⁵ Nataman, migpabewutismu e sikandin duma te langun ne mig-ugpe diye te kandan. Ne inninggat key e nikandin te miggenendue, “Emun ke inisip a nikaniyu ne malehet ka pegpalintutuu ku te Magbebaye, diye kew ubag girehe te baley ku.” Ne impehes key nikandin.

Ka pegkaprisu enni Pablu wey ni Silas

¹⁶ Sabeka ne aldew te peggendiye ney te inged ne ampuanan, due sabeka ne uripen ne mengabay ne migsinug-ung kanami ne migserepan te mareet ne panisingan. Ne iyan din himu ka egpanagne ke nekey ka egginguma. Ne tenged te egpanagne din, nakaseleppi amana ka me ahalen din.

¹⁷ Ne migsinundul sikandin kanami ki Pablu ka egpanguleyi ne eggenendue, “Ka seini ne me etew, uripen te Amana ne Maresen ne Man-ama! Egpanuluen kew nikandan ke egmenuwen te egkaluwas.”

¹⁸ Ne tagse aldew, seeye ka eggimuwen din taman te napelaan e si Pablu. Purisu miglilingey sikandin ka migkahi diye te mareet ne panisingan, “Te ngaran ni Hisu Kristu, awe ka due te kandin!” Te sikan de, miglihawang e ka mareet ne panisingan.

¹⁹ Pegkanengnengi te ahalen te mengebay ne kenad e egpakaseleppi sikandan, indakep dan e ensi Pablu ki Silas, wey ingganuy ran diye te tangkaan te me upisyal diye te palingki.

²⁰ Ne hengkayi te in-uyan e sikandan diye te me talaggukum ne Rumanhun, migkahi ka mig-uyan kandan, “Ka seini ne me etew, me Hudiyu ne mig-uyan te kasamuk kayi te kanta ne inged.

²¹ Egpanulu sikandan te pegbebatasan ne supak te kanta ne balaud. Sikanta, me Rumanhun ki, ne ingkene kanta ka pegdawat wey peg-ikul te kandan ne me pegbebatasan!”

²² Ne migsabeka ka me etew ne egpakig-ehet engki Pablu ki Silas. Ne migsuhu ka me pangulu ne igpahisi ka kumbale enni Pablu ki Silas wey egpalampesan sikandan.

²³ Te pegkapenga lelampesi sikandan te mampit, henduen pad prisuwa duma te pegpaney-paney ne egpaay-ayaran sikandan egpatamengi.

²⁴ Purisu impaseled sikandan te talagtameng diye te kinaledleran e te prisuwan ne intipil te kayu ka me paa ran.

²⁵ Ne hengkayi te egliware e te marusilem, mig-ampu wey mig-ulahing ensi Pablu ki Silas te pegdayan te Manama. Ne ka me duma ran te me pinirisu, migpamineg de kandan.

²⁶ Ne dutu, sahuhone ne miglilinug te make-seg wey nawelwel ka prisuwan, ne sikan de nallukatan ka me gumawan te prisuwan wey ne-napekas e ka me keddina te langun ne me pinirisu.

²⁷ Nekeyimata ka talagtameng te prisuwan wey te pegkakita rin ne nallukatan e ka me gumawan, kahiyen din ne nakalihawang e ka me pinirisu. Purisu inggulabut din e ka kampilan din su egluhe e sikandin.

²⁸ Piru migpanguleyi si Pablu ka migkahi, “Kene ka luhe! Seini key red langun te seled!”

²⁹ Ne dutu, migpakuwa te sulu ka talagtameng wey migdagdahew sikandin migseled wey migpanimbuel diye te tangkaan enni Pablu ki Silas ne migkelkel.

³⁰ Nataman, induma rin e ensi Pablu diye te lihawangan wey mig-insaan din e ne miggenendue, “Nekey ka eggimuwen ku eyew egkaluwas a?”

³¹ Ne migtabak sikandan, “Palintutuu ka wey salig ka te Magbebaye ne si Hisus eyew egkaluwas ka wey ka me pamilya nu.”

³² Nataman, migwaliyan dan e sikandin te lalag te Manama duma te langun ne diye te baley rin.

³³ Te seeye ne uras te karusileman, miglu-luan te talagtameng ka me pali dan wey te seeye ne timpu, migpabewutismu sikandin duma te pamilya rin.

³⁴ Te pegkapenga dutu, in-uyan din e ensi Pablu diye te baley rin wey impakeen. Nahale amana

ka talagtameng duma te pamilya rin te duen e pegpalintutuu rin diye te Manama.

³⁵ Te pegkapawe, insuhu te me talaggukum ka me pulis ne egpalekaan e ensi Pablu.

³⁶ Ne impangguhuran e sikandan te talagtameng te prisuwan te egpalekaan e sikandan te me talaggukum, wey egpakalihawang e sikandan ne malinawen.

³⁷ Piru migkahiyen ni Pablu ka me upisyal te pulis, “Sikanami, narihistru key ma diye te Ruma, ne migpalampesan key te me talaggukum diye te tangkaan te me etew minsan ware nakita ran ne sale ney, wey impaprisu key pad man e. Ne kuntee, iggeles de nikandan ka pegpalihawang kanami? Kene egkaayun! Keilangan ne sikandan mismu ka me upisyal ne Rumanhun ka eggengkayi ne egpalihawang kanami!”

³⁸ Ne ingguhud e seeye te me pulis diye te me talaggukum, purisu naalde e sikandan te pegkarineg dan ne narihistru bes ensi Pablu diye te Ruma.

³⁹ Purisu nangendiye sikandan ne migbuyu te pasaylu engki Pablu. Nataman, impanulud dan e sikandan diye te lihawangan te prisuwan wey mighangyu kandan ne eg-awe e te seeye ne siyudad.

⁴⁰ Te peglihawang e enni Pablu wey ni Silas diye te prisuwan, miggendiyad e sikandan te baley ni Lidya. Ne diye dan nallambag ka me suled te pegpalintutuu wey imbagget dan sikandan. Ne nataman, miggipaneu e man-e ensi Pablu ki Silas.

17

Diye te Tisalunika

¹ Ne diye migbaye sikandan te Ampipulis wey diye te Apulunya taman te Tisalunika. Ne diye te Tisalunika, due simbaan te me Hudiyu.

² Sumale te nabatasan din, migseled e man-e si Pablu diye te simbaan. Seled te tatelu e ne Aldew te Peggimeley, migwali sikandin te me etew ne iyan din inggamit ka diye te Kasulatan.

³ Impasabut din sikandan meytenged te Kasulatan wey impamalehet din ne ka Kristu, keilangan ne eg-antus wey eg-uyahen puun te kamatayen. Migkahi sikandin, “Ka seini ne Hisus ne igwali ku kaniyu, iyan sika ka Kristu.”

⁴ Ne due me Hudiyu ne neuyan dutu wey mig-apil e te punduk enni Pablu ki Silas. Ne due mig-apil ne masalig ne me Grigu ne migpamakey e te Manama wey due degma me talahuren ne me malitan.

⁵ Piru, neimma ka me Hudiyu, purisu miglibulung sikandan te me etew ne mareet se batasan. Ne hengkayi se masalig e ka inlibulung dan, migbunsuran dan e te egsamuk ka siyudad. Inlusuran dan ka baley ni Hasun su ka tuyu dan ne eg-uyanen dan ensi Pablu wey si Silas diye te tangkaan te me etew.

⁶ Ne tenged su ware dan nakita ensi Pablu, si Hasun e mule duma te seeye se nasapenan dan ne me suled te pegpalintutuu ka ingganuy ran peendiye te me pangulu te siyudad. Ne migbalbalukan sikandan ka miggenendue, “Seini ne me etew ka miggimu te kasamuk te minsan hendei ne

egkeendiyaan dan! Ne kuntee, kayid e sikandan te siyudad ta.

⁷ Ne diye sikandan ipeugpe ni Hasun te baley rin. Migsupak sikandan langun te balaud te Impiradur su migkahi sikandan te due lein ne Hari ne migngaran ki Hisus.”

⁸ Te pegkarineg dutu te me etew wey te me pangulu te siyudad, nasamuk e sikandan.

⁹ Te ware pad lekei te me pangulu ensi Hasun wey ka duma rin, impabayad pad sikandan ne hendue lekei.

Diye te Biryá

¹⁰ Te seeye de ne karusileman, due-rue ne impayipanew te me suled te pegpalintutuu ensi Pablu ki Silas peendiye te Biryá. Peggingumaran diye, miggendiye sikandan te simbaan te me Hudiyu.

¹¹ Ne ka me etew diye, mewumel pad ka me suman-suman dan du te me etew diye te Tisalunika. Amana egkeupian sikandan ne egpamineg te igpanulu ni Pablu. Ne tagse aldew, egbaseen dan ka Kasulatan eyew egnengneng ke malehet naa ka impanlalag ni Pablu.

¹² Masalig diye te kandan ka migpalintutuu, wey minsan ka me lukes ne kene ne me Hudiyu wey ka me talahuren ne me malitan, migpalintutuu e degma.

¹³ Piru te pegkarineg te me Hudiyu diye te Tisalunika ne migwaliyan e degma ni Pablu te lalag te Manama ka Biryá, miggendiyaan dan e sikandan wey intipu ran ka masulug ne me etew diye ne egpeyimuwen te samuk.

¹⁴ Te sikan de, impeendiyad e te me suled te pegpalintutuu si Pablu te ilis te dahat. Piru migpalunggehaat de mule ensi Silas ki Timutiya diye te Birya.

¹⁵ Seeye se me etew ne migpanulud ki Pablu, migduma pad kandin taman diye te siyudad te Atinas ne henduen pad ne miglibed diye te Birya. Migpanaha si Pablu kandan ne mahaan de egpa-sundula ensi Silas ki Timutiya.

Diye te Atinas

¹⁶ Ne taheed te egtetahad si Pablu ki Silas wey ki Timutiya diye te Atinas, nakita rin diye te siyudad ne amana ne masalig ka diyus-diyus, ne puun dutu, amana sikandin nalaggew.

¹⁷ Purisu, diye te simbaan te me Hudiya, migpakig-apul sikandin te me Hudiya wey te kene ne me Hudiya ne egpamakey e te Manama, wey te me etew ne egpamaye-baye diye te palingki te tagse aldew.

¹⁸ Due degma me talagpanulu ne me Ipiriya wey me Istuyku ne migpakig-apul kandin. Migkahi ka duma kandan, “Nekey-a ka igpasabut te seini se ubag kun matagseb?”

Ne kahi te duma, “Hendue te egwali sikandin meytenged te me manama te lein ne inged.” Nalalag dan seeye tenged su migwali si Pablu meytenged ki Hisus wey te peg-uyag te me minatey.

¹⁹ Ne puun dutu, mig-uyan dan e si Pablu diye te libulunganan te me pangulu ne enggaran te Ariyupagu. Ne migkahi sikandan, “Egkeupian

key ne egpakanengneng te iyam ne pegpanulu ne impangguhud nu!

²⁰ Su lein ka impanulu nu wey iyam pad seini kayi te kanami, purisu egkeupian key ne egpakanengneng ke nekey ka kaluwasan kayi.”

²¹ Su ka langun ne mahinged te Atinas wey ka me duma ne mig-ugpe diye, amana egkeupian ne egmekeglalag-lalag wey egmammineg te me iyam ne guhuren.

²² Nataman, migsasindeg e si Pablu diye te katangkaan te kunsiyal te Ariyupagu ne migkahi, “Me matig-Atinas! Nakita ku ne amana kew migpalintutuu te me manama.

²³ Su te peghiphipanew ku kayi te siyudad niyu wey te pegtengteng ku te egsimbaan niyu, nakakita a te altar ne migsulatan te seini ne lalag, ‘Para te Manama ne ware neila.’ Ka sika se insimba niyu ne ware niyu neileyi ka igpeila ku kuntee kaniyu.

²⁴ Ka Manama ne miggimu te kalibutan wey te langun ne nakatahu kayi, iyan sika ka Magbebaye ne Manama te langit wey te tane, ne ware mig-ugpe sikandin diye te timplu ne innimu re te etew.

²⁵ Kene degma sikandin egkeilangan te minsan nekey ne egpuun te himu te etew, su sikandin ma mismu ka migbehey te umul diye te etew wey te geyinawa ta wey te langun-langun de iya.

²⁶ Puun te sabeka ne lukes, innimu rin ka langun ne klasi te etew, wey impeugpe din te langun ne inged kayi te ampew te tane. Sikandin mismu ka mig-alam te timpu te peglesut wey pegpatey ran, wey ka mig-alam ke hendei taman ka egkeugpaan dan.

27 Innimu te Manama sika su eyew egpam-
mitew kandin ka me etew wey eg-alew-alew ne
egpakasamsam kandin wey egpakakita. Piru ka
malehet, kene ne mariyu ka Manama kanta.

28 Su

‘Neuyag ki, egpakaweil ki, wey neetew ki tenged
kandin.’

Iling te ingkahi te duma niyu ne talagbalak,

‘Me anak ki red nikandin!’

29 Ne puun su me anak ki te Manama, kene
ta egsumsumanen ne iling ka Manama te me
larawan ne bulawan wey te pelata wey ke batu
naa ne innimu pinaahi te katuenan te etew.

30 Dengan, te ware pad nakanengneng ka me etew
te Manama, imbalahad din ka eggimuwen dan ne
migsimba te me diyus-diyus, piru kuntee, egshu
ka Manama te langun ne etew te minsan hendei
ne inged te keilangan ne eg-inniyug te me sale
dan.

31 Su mig-alam sikandin te aldew ne eggukuman
din ka intiru ne kalibutan te matareng ne paahi,
ne seini pinaahi te sabeka ne etew ne in-alam din.
Impamalehetan din seini diye te langun ne etew
pinaahi te peg-uyag kandin.”

32 Te pegkarineg dan te inlalag ni Pablu
meyitenged te peg-uyag te minatey, due duma ne
miglemet kandin, piru due me duma ne migkahi,
“Egkeupian key man-e ne egpammineg keykew
meyitenged kayi te lein ne timpu.”

33 Nataman, mig-awe e man-e si Pablu diye te
kalibulungan.

34 Pila ne me etew ka mig-apil te punduk din
wey migpalintutuu e. Ne iyan dan duma ka eg-

ngaranan ki Diyunisyu ne sakup te kungsiyal te Ariyupagu, wey si Damaris ne sabeka ne malitan wey duen pad duma.

18

Diye si Pablu te Kurintu

¹ Te pegkapenga dutu, mig-awe e man-e si Pablu diye te Atinas wey miggendiyad e te Kurintu.

² Ne diye din nalambag si Akilu, sabeka ne Hudiyu ne neetew diye te inged ne enggaran te Puntu. Iyam pad sikandin migginguma puun te Italya duma te asawa rin ne si Prisila. Nakaawe sikandan puun te mandu ni Impiradur Klawdiyu ne egpaaween diye te Ruma ka langun ne me Hudiyu. Ne migpanumbaley si Pablu diye te kandan,

³ wey tenged su nekeg-iling ka himu ran ne taggimu te balungbalung, miglemung e sikandin kandan wey miggimu duma kandan.

⁴ Tagse Aldew te Peggimeley, diye si Pablu te simbaan te me Hudiyu ka egpakig-apul te me Hudiyu wey te me Grigu su igkeupii rin ne egpal-intutuu sikandan.

⁵ Te pegginguma enni Silas ki Timutiyu puun te Masidunya, ware lein ne eggimuwen ni Pablu gawas te pegwali te lalag te Manama. Migpang-guhud sikandin diye te me Hudiyu ne si Hisus, iyan sika ka Kristu.

⁶ Piru insupak dan si Pablu wey inlemetan. Purisu impelpel rin ka alinepung diye te kumbale din te migkahi, “Ke kene kew egkaluwas, kaniyud e sika ne seyyup! Ware labet ku rue. Ne puun kuntee, eggendiye ad e te kene ne me Hudiyu.”

⁷ Purisu mig-awe e sikandin diye wey diyad e miglemung te kene ne Hudiyu ne egngaranan ki Titu Hustu ne migpamakey degma te Manama. Lenged te simbaan te me Hudiyu ka baley rin.

⁸ Ne si Krispu, ka pangulu te simbaan te me Hudiyu, migpalintutuu te Magbebaye duma te pamilya rin, wey masalig pad ne matig-Kurintu ne nakarineg te lalag te Manama ne migpalintutuu wey migpabewutismu e.

⁹ Due sabeka ne marusilem ne hendue te impataheinep si Pablu te Magbebaye wey migkahiyan, “Kene ka kaalde, pabulus ka wali. Kene ka peeneng-eneng,

¹⁰ su egdumaan ku sikeykew. Ware egpakarereet keykew su masalig ka me etew te seini ne siyudad ne migpalintutuu keddi.”

¹¹ Purisu mig-uugpe pad si Pablu diye seled te sabeka ne leg-un wey liware wey impanulu din pad ka me etew te lalag te Manama.

¹² Piru te si Galiyu e ka gubirnadur diye te Akaya, miglibulung e ka me Hudiyu wey indakep dan e si Pablu wey in-uyan dan diye te ki Galiyu eyew igsumbung.

¹³ Migkahi sikandan, “Ka seini ne etew, egpamehes te me etew egpasimba te egpakasupak te balaud!”

¹⁴ Ne hengkayi te eglalag e perem si Pablu, migkahi e si Galiyu diye te me Hudiyu, “Emun ke dakel perem ka sale din wey ke amana naa ne mareet ka eggimuwen din, egkaantus ku perem ka egpamineg kaniyu me Hudiyu.

¹⁵ Piru puun su meytenged ma seini te me lalag, te me ngaran, wey te balaud niyu, sikaniyu mismu

ka eggusey kayi. Kena a eggusey te iling kayi!”

¹⁶ Nataman, impalihawang din e sikandan diye te hukumanan.

¹⁷ Ne dutu, indakep dan e si Sustinis ne pangulu te simbaan te me Hudiyu wey inlampesan dan diye te tangkaan te hukumanan, piru imbalahad ni Galiyu.

Ka peglibed ni Pablu diye te Antiyukiya

¹⁸ Naluhey pad si Pablu ka migpalunggehaat diye te Kurintu дума te me suled te pegpalintutuu. Nataman, miggipanew e sikandin wey mig-untud te barku дума engki Prisila wey ki Akilu peendiye te Siriya. Te ware pad sikandin migligkat, migpeupew pad sikandin diye te Sinkriya tenged su due impanaad din.

¹⁹ Te pegginguma ran diye te Ipisu, inggaat din de ka alunggun ne si Prisila wey si Akilu. Nataman, miggendiye sikandin te simbaan te me Hudiyu ka migpakig-apul te me Hudiyu.

²⁰ Mighangyu ka me etew ne diye pad perem sikandin eg-ugpe te bayew egkaluhey, piru ware migsuhut sikandin.

²¹ Piru te pegligkat din e, migkahiyen din pad sikandan, “Emun ke igtuhut te Manama, eglibed e red kayi.” Nataman, mig-untud e sikandin te barku puun te Ipisu.

²² Te pegginguma rin diye te Sisarya, migleus e sikandin diye te Hirusalim wey impangemusta rin ka migmalintutuu diye. Ne nataman, miggendiyad e man-e sikandin te Antiyukiya.

²³ Te ware de naluhey, migligkat e man-e sikandin wey diye migbaya te me prubinsya te

Galasya wey Prigya wey inlig-en din ka langun ne migmalintutuu ki Hisus diye.

Diye si Apulus te Ipisu wey te Kurintu

²⁴ Due sabeka ne Hudiyu ne egngaranan ki Apulus ne matig-Alihandriya ne miggendiye te Ipisu. Meupiya amana sikandin ne eglalag-lalag wey masalig ka natuenan din meyitenged te Kasulatan.

²⁵ Tapey e sikandin napanulu meyitenged te Magbebaye. Ne amana sikandin mabagget-bagget ne egpangguhud wey eleg ka igpanulu din meyitenged te Magbebaye ne si Hisus. Piru ke meyitenged te bewutismu, iyan din de natuenan ka bewutismu ne impanulu ni Huwan.

²⁶ Ware naaldekan sikandin ne egpanulu diye te simbaan te me Hudiyu. Te pegkarineg enni Prisila ki Akilu te pegpanulu ni Apulus, ingginggat dan e sikandin ne egpeendiyeen te baley ran, ne dutu, impasabut dan pad sikandin te duma ne pamaahi te Manama ne ware din pad natueni.

²⁷ Te timpu ne nakaplanu si Apulus ne eggendiye te Akaya, ka migmalintutuu diye te Ipisu ka migbulig kandin. Ne insulatan dan ka me suled te pegpalintutuu diye te Akaya eyew egdawaten sikandin. Pegginguma rin diye, dakel amana ka ingkabulig din te seeye se neyimu ne migmalintutuu tenged te keupiya wey keyid-u te Manama ne impapitew kandan.

²⁸ Amana ne malig-en ka kataringan din puun te Kasulatan te si Hisus iya ka Kristu. Ne ware neyimu te me Hudiyu ne egpakig-apul kandin diye te taliware te me etew.

19

Diye si Pablu te Ipisu

¹ Te diye pad si Apulus te Kurintu, migbayaan ni Pablu ka me inged ne sakup te prubinsya taman te migginguma sikandin diye te Ipisu. Ne due me hibateen ne nalambag din diye,

² ne mig-insaan din e, “Nakarawat kew e te Panisingan te Manama te timpu te migpalintutuu e?”

Ne migtabak sikandan, “Ware, su ware ma kalintahaan ney te duen bes Panisingan te Manama.”

³ Ne mig-insaan e man-e sikandan ni Pablu, “Nekey bes ne bewutismu ka nabayaan niyu?”

Ne migtabak sikandan, “Ka bewutismu ni Huwan.”

⁴ Ne nataman, migkahi e man-e si Pablu, “Ka bewutismu ni Huwan, para re te seeye se eg-inniyug te sale. Impanulu e ni Huwan ka kabuhalan ni Israil te keilangan ne egpalintutuu sikandan wey egسالig te seeye se egpakasinundul kandin ne si Hisus.”

⁵ Te pegkarineg dan kayi, sikan de ne imbewutismuwan sikandan te ngaran te Magbebaye ne si Hisus.

⁶ Ne hengkayi se migtel-eban e sikandan te be-lad ni Pablu, miglene e diye te kandan ka Panisingan te Manama. Ne puun dutu, nakalalag e sikandan te lein ne me linalahan, wey migpangguhud e te impanengneng te Manama sikandan.

⁷ Me sapulu dan wey daruwa (12) langun ne etew.

⁸ Ne migseled si Pablu diye te simbaan te me Hudiyu, wey migwali sikandin te ware

pegkaaldek seled te tatelu ne bulan. Migpakig-apul man-e sikandin wey migpakannekal ne egpasabut kandan meyitenged te Peghari te Manama.

⁹ Piru due duma ne makehal se me pusung ne ware migpalintutuu. Ne diye te taliware te me etew, indereetan dan ka pamaahi te Manama. Purisu mig-engkeran sikandan ni Pablu wey induma rin ka me hibateen, ne tagse aldew, egpakig-apul sikandin diye te iskuylan ni Tiranu.

¹⁰ Iling kayi ka innimu rin seled te daruwa ne leg-un, purisu ka langun ne mig-ugpe diye te prubinsya te Asya, Hudiyu ma wey se kene, nakarineg iya te lalag te Magbebaye.

Ka me anak ni Iskiba

¹¹ Masalig ka innimu te Manama ne subla ne me kein-inuwan pinaahi ki Pablu.

¹² Ne minsan ka me panyu wey ka me manggad ne inggamit din, in-uuyan diye te egmanderalu wey nekeuli seeye kandan, wey nanlihawang degma ka me busew.

¹³ Ne due me Hudiyu ne migmanleleug ne egmangalew te me busew diye te migpanerepan. Miggeraman dan te eggamit ka ngaran te Magbebaye ne si Hisus eyew egpangalew te me busew. Migkahi sikandan, “Te ngaran ni Hisus ne inwali ni Pablu, awe kew rue!”

¹⁴ Due nanginguma kayi ne pitu ne me lukes ne anak ni Iskiba te pangulu te talagpanubad te me Hudiyu.

¹⁵ Piru migkahiyen sikandan te busew, “Nekeila a ki Hisus wey ki Pablu, piru hentew kew ma?”

¹⁶ Nataman, insukeung e sikandan te seeye se migserepan te busew wey impasakitan sikandan langun. Ne migpallahuy e sikandan te seeye ne baley ne warad me kukumbaleen su naggisi e, wey napalian e sikandan.

¹⁷ Ne ka seini se neyitabu, nanengnengan e te langun ne me Hudiyu wey te kene ne me Hudiyu ne mig-ugpe diye te Ipisu, wey naaldeh sikandan. Ne dutu, narayan dan ka ngaran te Magbebaye ne si Hisus.

¹⁸ Masalig degma ka nanginguma ne migmal-intutuu, ne mig-angken sikandan wey migpang-guhud te mareet ne himu ran.

¹⁹ Masalig degma seeye se me salamangkuru ne nanguyan te me libru ran wey intutung dan e diye te tangkaan te langun ne etew. Ne inseel ran seeye wey minilyun* ka kentiddad te me libru.

²⁰ Ne puun dutu, nekeempet pad ka lalag te Magbebaye wey masalig pad ka migpalintutuu.

Ka kasamuk diye te Ipisu

²¹ Pegkapenga te seeye se neyitabu, nakaplanu si Pablu ne diye egbaye te Masidunya wey Akaya ne egleus diye te Hirusalim. Migkahi sikandin, “Puun diye, eggendiye e pad degma te Ruma.”

²² Ka daruwa ne migbulig-bulig kandin ne si Timutiyu wey si Irastu, impewun-a rin e diye te Masidunya, ne sikandin, diye pad mule naluhey-luhey te prubinsya te Asya.

---

* **19:19** Te Grigu: lalimma ne pulu ne libu (50,000) ne timman ne pelata.

23 Te seeye ne timpu, due dakel ne samuk diye te Ipisu puun te pegpanulu meyitenged te Magbabe ne si Hisus.

24 Su due sabeka ne talaggimu te minsan nekey ne egpuun te pelata ne egngaranan ki Dimitriyu. Sikandin ka talaggimu te dereisek ne timplu ne innimu puun te pelata ne iling te timplu ni Artimis ne manama ran. Puun dutu, nakaseleppi sikandin te dakel duma te me trabahanti rin.

25 Purisu inilibulung din ka me trabahanti duma te seeye se iling dan te himu wey migkahian, “Me suled, nakataha kew e ne kayi re iya egpuun te trabahu ta ka karatuan ta.

26 Egkakita niyu wey egkarineg niyu ka innimu te seini ne etew ne egngaranan ki Pablu. Migkahi sikandin ne ka me manama ne innimu te etew, kene ne malehet ne manama. Masalig e ka neuyan din kayi te Ipisu wey hapit iya ne intiru ne prubinsya te Asya.

27 Nakatahu te karereetan seini se eggimuwen ta, ne kene ne sikan de, egkeyimu e ne ware karuan te timplu te egbantuhen ne diyusa ne egngaranan ki Artimis, wey kenad e eg-ileen ka diyusa ta ne insimba kayi te Asya wey te intiru ne kalibutan!”

28 Te pegkarineg dutu te me etew, amana sikandan nabelu wey migmanguleyi ne eggenendue, “Maresen si Artimis te Ipisu!”

29 Ne seeye se kasamuk, nekeempet e te intiru ne siyudad. Ne migderakep dan e ensi Gayu ki Aristarku ne duma ni Pablu ne matig-Masidunya. Ne migpamallahuy e sikandan langun wey inggehanuy ka daruwa peendiye te libulungan te me

etew diye te siyudad.

³⁰ Egkeupian perem si Pablu ne eggendiye te tangkaan te me etew piru migbalabahan sikandin te seeye se egmalintutuu.

³¹ Ne due me alukuy ni Pablu ne me upisyal diye te prubinsya te Asya, ne migpeuyan degma sikan-dan te hangyu diye ki Pablu ne kene egpeendiyeen te kalibulungan.

³² Te seeye ne timpu, amane e nasamuk ka me etew. Migbalbalukan ka duma te lein ne guhuren wey ka duma, migbalbalukan te lein man-e ne guhuren. Ka kasuluhan kandan, ware nakataha ke mania te nalibulung sikandan diye.

³³ Kahiyen te duma ne etew ne si Alihandru ka nakasale su mania te sikandin ka intutuu te me Hudiyu diye te tangkaan te keet-etawan. Nata-man, migtingyas si Alihandru wey migpakan-nekal ne egpasabut te me etew.

³⁴ Piru te pegkeila ran ne Hudiyu bes sikandin, migbalbalukan e man-e sikandan langun seled te me daruwa ne uras ka egkahi, “Maresen si Artimis te Ipisu!”

³⁵ Te katammanan, iyan e nakapapeeneng-eneng te me etew ka sikritari diye te siyudad. Migkahi sikandin, “Me matig-Ipisu! Nakataha ka langun ne ka matig-Ipisu iyan talagtameng te timplu te maresen ne diyusa ne si Artimis wey te matulus ne batu ne neulug puun te langit.

³⁶ Ne ware egpakaapul kayi, purisu peeneng-eneng kew re wey kene kew gaan-gaan himu su kema ke egpekegsendit kew.

³⁷ Ne ka seini ne me etew, in-uyan niyu minsan ware sikandan migpanakew kayi te me timplu

wey ware dan balbalaya ka kanta ne diyusa.

³⁸ Ke duen ma igsumbung enni Dimitriyu wey te me trabahanti rin, due aldew te pegsusumbung wey due degma me pangulu; ne egkaayun ne diye egmegsumsumbungey sikandan.

³⁹ Piru ke duen pad prublima niyu, keilangan ne diye niyu husaya te kalibulungan te nalayaman ta ne paahi.

⁴⁰ Su kema ke iyan kid egbayungan ne egpuunan te kasamuk ne neyitabu kuntee, ne ware eleg ne katarengan ta ne igkabehey meytenged kayi.”

⁴¹ Te pegkapenga te sikritari te siyudad te miglalag dutu, impeuli din e ka me etew ne inlibulung.

20

Ka peggendiye ni Pablu te Masidunya wey te Akaya

¹ Pegkapenga te samuk, impeumew e ni Pablu ka migmalintutuu wey imbagget din sikandan. Nataman, migpanaha-tahe e sikandin kandan wey miggendiye e te Masidunya.

² Masulug ne inged ka imbayaan din diye te Masidunya wey imbagget din ka migmalintutuu pinaahi te pegwali rin kandan. Ne nataman, miggingume e sikandin diye te Akaya,

³ ne diye pad sikandin mig-ugpe seled te tatelu ne bulan. Te nakapangandam e sikandin ka eg-untud te barku peendiye te Siriya, henduen din pad nataheyi ka planu te me Huidiyu te peggimatey kandin. Purisu nakasuman-suman sikandin ne diye ded egbaye te Masidunya.

⁴ Ne migduma kandin si Supatir ne anak ni Piru ne matig-Birya, wey ka matig-Tisalunika ne si Aristarku wey si Sigundu, si Gayu ne matig-Dirbi, si Timutiyu, wey ensi Tikiku wey si Trupimu ne matig-Asya.

⁵ Ne miggun-e e sikandan kanami wey diyad migtetahad te Truwas.

⁶ Pegkapenga te sahakeen te Paan ne ware Patulin, miglapas key e te dahat puun te Pilipus. Peglihad te lalimma ne aldew, henduen key pad ne nekeuma diye te Truwas wey migsimanaan key pad diye.

Ka katammanan ne pegpanumbaley ni Pablu diye te Truwas

⁷ Te Sebadu te marusilem, miglibulung key langun eyew te pegkeen te impameri ne paan. Ne migwaliyan ni Pablu ka me etew taman te egliware e te marusilem, su eggipanew e sikandin te pegkapawe.

⁸ Masalig ka sulu diye te sinabeng ne miglibulungan ney diye te dibabew.

⁹ Te seeye ne timpu, due kanakan ne egnaranan ki Iyutiku ne diye migpinuu te bintana. Taheed te egwali si Pablu, egtuytuyungen e sikandin taman te natulenusan e newulep. Nataman, neulug e sikandin diye te tane puun te igkatelu ne andana te baley. Te pegkuwa te me etew kandin, migpatey e sikandin.

¹⁰ Piru migpamaneug si Pablu wey migsalumpaangan din si Iyutiku te migleheng. Ne migkahi sikandin, “Kene kew kalaggew su neuyag e sikandin!”

¹¹ Nataman, miglibed e si Pablu diye te dibabew wey migpameri-peri rin e ka paan wey migkeen key e. Ne napawaan sikandin ka migpakiglalag te me etew, nataman, miggipanew e sikandin.

¹² Ne in-uyan e te me etew si Iyutiku diye te baley rin ne neuyag ded, wey henduen pad nakapalene-lene ka geyinawa ran.

Ka peglapas puun te Truwas peendiye te Militu

¹³ Miggun-a key e mig-untud te barku peendiye te Asun, su sika ka taha-taha ni Pablu ne egpatulan e sikandin diye su miggipanew re sikandin.

¹⁴ Ne hengkayi te nenekegkita key e diye te Asun, impeuntud ney e sikandin, wey migpabulus key e diye te Mitilin.

¹⁵ Te seup ne aldew, migginguma key e man-e diye te Kiyu puun te Mitilin. Te peglihad te sabeka ne aldew, henduen key pad ne migginguma diye te Samu. Ne seup e man-e ne aldew, nekeyinguma key e diye te Militu.

¹⁶ Nakasuman-suman si Pablu ne eglihad de diye te Ipisu su eyew kene sikandin egkatalehen diye te Asya; su egkaana-ana sikandin eyew egpekeyinguma perem sikandin diye te Hirusalim te Aldew te Pintikustis.

Ka pegpanaha-taha ni Pablu diye te Ipisu

¹⁷ Te diye pad si Pablu te Militu, ingginggat din ka me igbuyag te migmalintutuu diye te Ipisus ne egpeendiyeen kandin.

¹⁸ Te pegginguma ran, migkahiyen e sikandan ni Pablu, “Natahaan niyu ka langun ne innimu ku taheed te dume e pad kaniyu, puun te an-anayan

ne aldew te pegginguma ku kayi te prubinsya te Asya.

¹⁹ Migpamakey a te Magbebaya duma te peg-pariralem wey pegtihis te me luwe ku. Masalig ka in-antus ku tenged te mareet ne planu te me Hudiyu keddiey.

²⁰ Nakataha kew ne wara a migkehe ka miglalag due te kaniyu te langun-langun de iya ne egpak-abulig kaniyu. Impanulu ku sikaniyu diye te kasuluhan wey diye degma te me baley niyu.

²¹ Impanpanayan kud ka me Hudiyu wey ka kene ne me Hudiyu te keilangan ne eglibed sikan-dan diye te Manama ne eg-inniyug te me sale wey egpalintutuu te Magbebaya ta ne si Hisus.

²² Ne kuntee, eggendiya a te Hirusalim tenged su seini ka insuhu keddi te Panisingan te Manama. Ne wara a nakataha ke nekey-a ka egkeyingumaan ku diye.

²³ Iyan ku re natahaan ne minsan hendei ne siyudad ka eggendiyaan ku, impanpanayan ad e te Panisingan te Manama ne ka prisuwan wey ka me keyirapan ka eggingumaan ku keureme.

²⁴ Piru imbalahad kud ka keddi ne umul basta egkeimpusan ku re ka himu ne imbehey keddi te Magbebaya ne si Hisus ne iyan sika se pegwali te Meupiya ne Panugtulen meytenged te geyinawa wey te keupiya wey keyid-u te Manama.

²⁵ “Ne kuntee, nakataha a ne sikaniyu langun se nabayaan ku te pegwali meytenged te Peghari te Manama, kenad e egpakakita pad keddiey.

²⁶ Purisu seini ne aldew, eglalahan ku sikaniyu te emun ke hentew kaniyu seeye se kene egkaluwas, kena a senditi.

²⁷ Su ware a neepes ne egpanengneng kaniyu meytenged te langun ne katuyuan te Manama.

²⁸ Tantanuri niyu ka pegkeetew niyu wey ka langun ne migpalintutuu ne insalig kaniyu te Panisingan te Manama. Tangguwa niyu degma ka me etew te Manama ne inluwas din pinaahi te pegpatey te kandin mismu ne anak.

²⁹ Nakanengneng a te emun ke eg-engkeran kud e sikaniyu, eggendiniyan kew e te me etew ne egpekeiling te mabulut ne me mananap ne eg-apil kaniyu eyew egdereetan ka punduk niyu.

³⁰ Egginguma ka timpu ne due me etew ne egpanulu te ubat, wey diye sikandan egpuun te punduk niyu, ne egpegsuwey te migmalintutuu eyew diye eg-ikul kandan.

³¹ Purisu bantey kew wey sumsumana niyu ne seled te tatelu ne leg-un, wara a mig-engked ka egpanulu te tagse sabeka kaniyu. Innimu ku sika aldew wey marusilem duma te hid-u ku kaniyu.

³² “Ne kuntee, me suled, igسالig ku sikaniyu diye te Manama wey diye te lalag din ne iyan sika se keupiya wey keyid-u rin ne egpakalig-en te pegpalintutuu niyu wey egpakabehey kaniyu te keupianan ne intahahe din te langun ne immatulus din.

³³ Wara a neimma te me seleppi, me bulawan, me kumbale te minsan hentew.

³⁴ Sikaniyu mismu ka nakataha te migtrabahu a eyew due egkahastu ku para te keilangan ku wey te me duma ku.

³⁵ Impakita ku kaniyu ka paahi ne egpakabulig ki te magguye: pinaahi te pegpakannekal te langun ne me himu, duma te pegpasuman-suman te

ingkahi te Magbebaye ne si Hisus, 'Meupiya pad ka egbehey du te egdawat!' ”

³⁶ Te pegkapenga ni Pablu te miglalag, migpanimbuel e sikandan langun wey mig-ampu e sikandin.

³⁷ Migsinehew sikandan langun ne migleheng ki Pablu wey miggarek te pegpanaha-taha.

³⁸ Nalaggew sikandan tenged te ingkahi ni Pablu ne kenad e egmekegkita pad sikandan. Nataman, impanulud dan e si Pablu diye te barku ne eg-unturan din.

21

Ka peggendiye ni Pablu te Hirusalim

¹ Ne migpanataha-taha key e kandan, nataman, mig-untud key e te barku ne miglapas peendiye te pulu te dahat ne egngaranan te Kus. Te seup ne aldew, nekeyinguma key e diye te Rudas. Ne puun dutu, migpabulus key e diye te inged ne egngaranan te Patara.

² Ne diye te Patara, due barku ne eggendiye te Pinisiya, purisu nanguntud key e man-e.

³ Ne hengkayi te egkakita ney e ka Sipri, migpakawanan key e peendiye te Sirya. Ne diye key e migdunggu te siyudad ne Tiru su due igtemew ne indulan te barku.

⁴ Pegkakita ney diye te migmalintutuu, diye key pad mig-ugpe te kandan seled te senge simana. Ne pinaahi te geem te Panisingan, migkahiyen dan si Pablu te kene egpeendiyeen te Hirusalim.

⁵ Te napenge e ka peg-uugpe ney diye te kandan, migpabulus key e man-e ka miglapas. Naaminamin sikandan langun ka migpanulud kanami

diye te lihawangan te siyudad minsan ka me asawa wey ka me anak dan. Nataman, migpanimbuel key langun diye te ilis te dahat wey migampu.

⁶ Nataman, mig-untud key e te barku pegkapenga ney te pegpanaha-taha, wey nanguli e degma sikandan.

⁷ Ne migpabulus key te peggipanew ney puun te Tiru peendiye te Tulimayda. Pegginguma ney diye, nekegkita key e man-e te me suled te pegpalintutuu, wey migsengekaaldew key pad diye.

⁸ Te seup ne aldew, miggipanew key e man-e peendiye te Sisarya. Te pegginguma ney diye, miggendiye key te baley ni Pilipi ne talagpangguhud te Meupiya ne Panugtulen wey diye key miggirehe. Sabeka si Pilipi te seeye se pitu ne me etew ne in-alam diye te Hirusalim eyew te pegpamehey te egkeenen diye te me balu.

⁹ Ne hep-at ka anak din ne me mengebay ne migpanagne.

¹⁰ Te peglihad te pila ne me aldew taheed te diye key pad, due migginguma ne prupita ne egngaranan ki Agabu ne diye egpuun te Hudiya.

¹¹ Ne migparani sikandin kanami wey ingkuwa rin ka tabed ni Pablu wey imbaku din ka kandin mismu ne paa wey belad. Nataman, migkahi e sikandin, “Sumale te Panisingan te Manama: iling ded degma kayi ka eggimuwen te me Hudiyu diye te Hirusalim te kamuney te seini ne tabed, wey igbehey sikandin diye te kene ne me Hudiyu.”

¹² Te pegkarineg ney dutu, sikanami duma te me mahinged, inhangyu ney si Pablu ne kene egpeendiyeen te Hirusalim.

13 Piru migtabak si Pablu, “Mania te egmanine-hew kew wey impalaggew a nikaniyu? Andam ad e, ne kene de te pegpabaku diye te Hirusalim, ke kene, minsan te pegpeyimatey degma para te Magbebaye ne si Hisus.”

14 Ne ware ney iya nabalabahi sikandin purisu migkahi key naan de, “Ka pegbuut te Magbebaye ka egkatuman.”

15 Te pegkapenga dutu, impanines ney e ka me kasangkapan ney wey nangipanew key e peendiye te Hirusalim.

16 Due me pila ne hibateen ne matig-Sisarya ne migduma kanami, wey impanulud key nikandan diye te baley ni Manasun ne iyan ney egtungepan. Matig-Sipri si Manasun wey sabeka sikandin te seeye se me an-anayan ne migpalintutuu te Magbebaye.

Ka pegpanumbaley ni Pablu diye te ki Santiyagu

17 Te pegginguma ney diye te Hirusalim, nahale amana ne migsahipe kanami ka me suled te pegpalintutuu.

18 Te seup ne aldew, migduma si Pablu kanami te migpanumbaley diye te ki Santiyagu; ne nangendiye degma ka langun ne me igbuyag te migmalintutuu.

19 Impangemusta sikandan ni Pablu wey migpangguhuran te langun ne innimu te Manama diye te kene ne me Hudiyu pinaahi kandin.

20 Te pegkarineg dan dutu, migsaye e sikandan langun te Manama. Nataman, migkahiyang dan e si Pablu, “Tengtengi nu suled, ke pila ne libu ka me

Hudiyu ne migpalintutuu wey sikandan langun, mig-ikul te Balaud ni Muwisis.

²¹ Nahuhuran sikandan te sikeykew kun ka egpanulu te me Hudiyu ne diye mig-ugpe te me inged te kene ne me Hudiyu ne kenad ne keilangan ne egtuman sikandan te Balaud ni Muwisis. Migkahi ke kun te kenad e igpatuli kandan ka me anak dan wey kenad egtuman te duma pad ne me batasan te me Hudiyu.

²² Na, nekey buwa ka eggimuwen ta? Su egkatahaan iya nikandan ne migginguma kad e.

²³ E, meupiya buwa ne himuwa nu ke nekey ka iglalag ney keykew: due hep-at ne me lukes kayi ne migpanaad te Manama.

²⁴ Duma ka kandan wey apil ka te eggimuwen dan te tuluuwen ne peglinis, wey bayari nu ka egkahastu ran su eyew egpakapeupew e sikandan. Te seini ne paahi, egkanengnengan te langun ne kene ne malehet ka narineg dan meytenged keykew, tenged su egkakita ran ma ne egtuman ka degma te Balaud ni Muwisis.

²⁵ Piru meytenged te kene ne me Hudiyu ne migpalintutuu, duen e impeuyan ney ne surat meytenged te neuyunan ney ne kene egkeen te minsan nekey ne impanubad e diye te me diyus-diyus, wey te minsan nekey ne langesa, wey te minsan nekey ne ngalap ne neehet, wey kene degma egpeyibhilabetey ka kene ne alunggun.”

²⁶ Te seup ne aldew, in-uyan e ni Pablu ka hep-at ne lukes wey mig-apil sikandin kandan te peglinis. Nataman, miggendiyad e si Pablu te timplu ka migpanengneng ke ken-u egkapenga ka peglinis dan, ne pegkapenga due, egpakahalad e ka tagse

sabeka kandan.

Ka pegdakep ki Pablu diye te seled te timplu

²⁷ Ne hengkayi te hapit e egkapenga ka pitu ne aldew, due me Hudiyu ne matig-Asya ne nakakita ki Pablu diye te timplu. Ne dutu egpuun, intipuran e ka me etew diye wey indakep dan e si Pablu.

²⁸ Ne migbalbalukan sikandan langun, “Me kabuhalan ni Israil! Bulihi key! Seini ka etew ne eggendiye te langun ne inged ne egpanulu te me etew te ware kun pulus te keet-etawan te Israil, wey te Balaud ni Muwisis, wey te seini ne timplu. Ne kuntee, mig-uyan sikandin kayi te timplu te kene ne me Hudiyu ne nakamalindit te seini se matulus ne timplu.

²⁹ Nalalag dan seeye su nakita ran ma si Trupimu ne matig-Ipisu ne nakaruma ki Pablu diye te Hirusalim, ne kahiyen dan ne in-uyan ni Pablu diye te timplu.

³⁰ Nekeempet ka kasamuk diye te intiru ne siyudad wey migmamallahuy ka langun ne etew, wey indakep dan e si Pablu wey inggehanuy diye te lihawangan te timplu. Ne sikan de, miglekeban dan e ka me gumawan te timplu.

³¹ Ne hengkayi te eggimatayan dan e perem si Pablu, nakarineg ka kumandir te me sundalu te Ruma ne nasamuk ka me etew te intiru ne Hirusalim.

³² Due-rue ne migkuwa sikandin te me kepitan wey me sundalu wey migdagdahew miggendiye te me etew. Te pegkakita te me etew kandin ne migdumaan te me sundalu, henduen pad ne migpeeneng-eneng sikandan ka eglampes ki Pablu.

³³ Imparaniyan te kumandir si Pablu wey indakep din e, wey impabaku din te daruwa ne keddina. Nataman, mig-inse e sikandin ne miggenendue, “Hentew ma ne etew seini? Nekey-a ka neyimu rin?”

³⁴ Migbalbalukan ka me etew piru lein-lein ka tabak dan. Ne puun su kene din egkatahanan ke nekey ka neyitabu tenged su nasamuk e ka me etew, migsuhu e sikandin ne igpeuyan si Pablu diye te kampu ran.

³⁵ Te diyad e sikandan te haهران, napehes ka me sundalu ne eggenat ki Pablu tenged te kabulut te me etew

³⁶ ne migsundul kandan wey migmanguleyi ne eggenendue, “Himatayi niyu sikandin!”

Ka pegpangatarengan ni Pablu

³⁷ Ne hengkayi te igseled dan e perem si Pablu diye te kampu, migkahiyen din e ka kumandir, “Due perem iglalag ku keykew.”

Ne migtabak ka kumandir, “Mania, egpakalalag ke bes te Grigu?”

³⁸ Kene bes ne sikeykew seeye se Ihiptuhanen ne ware pad naluhey ne migribildi te gubirnu wey mig-uyan te me hep-at ne libu (4,000) ne me etew ne neelin ne due me panganiban diye te mammara ne inged ne kene egkeugpaan!”

³⁹ Ne migtabak si Pablu, “Sabeka a ne Hudiyu wey neetew a diye te Tarsu; narihistru a te seeye se dakel ne siyudad ne sakup te prubinsya te Silisya. Ke egkaayun, palalahe e pa te me etew.”

40 Migtuhutan sikandin te kumandir, purisu migsasindeg si Pablu diye te haheran wey migtingyasan din ka me etew ne egpeen-enengen. Ne hengkayi se migpeeneng-eneng e sikandan, miglalag e si Pablu diye te kandan te Hibruwanen ne linalahan,

22

1 “Me suled ku wey me anggam ku. Pammineha a ka egpangatarengan kayi te tangkaan niyu!”

2 Te pegkarineg dan ne miglalag sikandin te linalahan ne Hibruwanen, subla pad ne migmeeneng-eneng sikandan, ne migpabulus si Pablu ka migkahi,

3 “Sabeka a ne Hudiyu ne neetew diye te Tarsu ne sakup te prubinsya te Silisya, piru kayi a migtulun te Hirusalim. Kayi ad mig-iskuyla ne si Gamaliil iya ka migpanulu keddi. Napanulu a naay-ayari meyitenged te Balaud te me kabuy-buyahan ta wey manekal a ne migpamakey te Manama iling degma kaniyu langun te kayi kuntee.

4 Imbaybayaran ku ka me etew ne mig-ikul te seini ne Dalan taman te kamatayen dan. Impandakep ku ka me malitan wey me lukes wey imprisu ku.

5 Ne ka Labew ne Talagpanubad wey ka langun ne igbuyag te me Hudiyu ka egpakapamalehet ne malehet ka inlalag ku. Nakarawat a te me surat* ne diye egpuun te kandan para te me karumaan ta ne me Hudiyu diye te Damasku. Purisu

---

* 22:5 Ka seeye ne me surat, migbehey te katenged te pegpandakep te me etew ne migmalintuu ki Hisus.

miggendiya a eyew te pegpandakep te seeye ne me etew wey te pegbaku kandan te keddina eyew eg-uyanen kayi te Hirusalim wey eglegparan.

Ka pegpangguhud ni Pablu meyitenged te pegpalintutuu rin

(Him. 9:1-19; 26:12-18)

⁶“Hengkayi te meudtu e te egpakarani-rani ad e te Damasku, sahuhune ne due masil-ew ne layag ne diye egpuun te langit ne nakaalingkus keddi.

⁷Napeled a diye te tane wey due narineg ku ne laheng ne miggenendue, ‘Saulu, Saulu! Mania te egbaybayaran a nikeykew?’

⁸Ne mig-inse a, ‘Hentew ke bes Magbebaye?’ Ne migtabak sikandin, ‘Sikeddiey si Hisus ne matig-Nasarit ka egbaybayaran nu.’

⁹Ne ka me duma ku, nakakita te layag piru ware nakarineg te laheng ne migpakiglalag keddi.

¹⁰Nataman, mig-inse ad man-e, ‘Magbebaye, nekey ma ka eggimuwen ku?’ Ne migkahi sikandin, ‘Sasindeg ka wey hendiye ka te Damasku, ne diye kad egpanugtuli te langun ne igpeyimu ku keykew.’

¹¹Ne dutu, wara ad nakakita tenged te masil-ew ne layag, purisu ingkikitkit e naan de te me duma ku peendiye te Damasku.

¹²“Ne due sabeka ne etew ne enggaranan ki Ananiyas ne manekal ne egpamakey te Manama wey amana ne matinumanen te Balaud ta wey amana tahura te langun ne me Hudiyu ne migugpe diye te Damasku.

¹³Miggendiye sikandin te keddi ne diye migsasindeg te kakiliran ku ne migkahi, ‘Suled

Saulu, egpakakita kad e!' Ne sikan de nakakita ad e wey nakita kud e sikandin.

¹⁴ Ne migkahi sikandin, 'In-alam ka te Manama te me kabuybuyahan ta eyew egkanengnengan nu ka igkeupii rin wey eyew egkakita nu ka Suluhuanen din ne matareng ne si Hisus wey egpakarineg ka te kandin mismu ne laheng.

¹⁵ Su egkeyimu ka ne talagpamalehet meyitenged kandin diye te langun ne me etew meyitenged te nakita nu wey narineg nu.

¹⁶ Na, nekey-a ka egtaharan nu? Enew kad wey pabewutismu kad, wey pangananey kad e kandin eyew egkapasaylu e ka me sale nu.'

Ka suhu ki Pablu te pegwali diye te kene ne Huidiyu

¹⁷ "Nataman, miglibed ad diye te Hirusalim, ne taheed te mig-ampu a diye te timplu, hendue te impataheinep a te Manama

¹⁸ ne nakita ku ka Magbebaye, ne migkahi keddiey, 'Mahaan ka, awe ka te mahaan kayi te Hirusalim, su ka me etew kayi, kene egdawat te igpangguhud nu meyitenged keddi.'

¹⁹ Ne migkahian ku sikandin, 'Magbebaye, nakataha sikandan ne iyan ku innendiye te me simbaan ka migpandakep wey migpanlampes te migpalintutuu keykew.

²⁰ Te peggimatey ki Istiban te talagpamalehet meyitenged keykew, sabeka a iya ne migtuhut ne eggimatayan sikandin, wey sikeddi pad iya ka migtameng te me kumbale te miggimatey kandin.'

21 Piru migtabak ka Magbebaye keddi, 'Hipanew kad, su egpeendiyeen ku sikeykew te mariyu ne inged, diye te kene ne me Hudiyu.' "

22 Kayi re taman ka me etew ne migpammineg kandin, wey migbalbalukan e sikandan ka miggenendue, "Himatayi niyu sikandin! Kenad e ne eleg ne egkeuyag pad sikandin!"

23 Ne migpabulus sikandan ka egmanguleyi ne egwelewes te me kumbale dan wey migsabulak te me alinepung diye te aw-awangan.

24 Ne puun dutu, migsuhu e ka kumandir ne Rumanhun te me sundalu rin te igpeuyan si Pablu diye te kampu wey egpalampesan kandan eyew egkanengnengan dan ke mania te egpanguleyian sikandin te me Hudiyu te iling dutu.

25 Ne hengkayi te imbaku e sikandin eyew eglampesan e, mig-inse e si Pablu te kepitan te sundalu ne migsasindeg diye, kahi rin, "Nekeikul red te balaud seini se peglampes te etew ne narihistru diye te Ruma, te ware pad nakita ne due sale din?"

26 Te pegkarineg dutu te kepitan, miggendiyad e sikandin te kumandir ne migkahi, "Nekey ma seini se eggimuwen nu? Ka seini ne etew, narihistru bes diye te Ruma."

27 Purisu miggendiye ka kumandir te ki Pablu wey mig-inse, "Nangeni a, narihistru ka iya diye te Ruma?"

Ne migtabak si Pablu, "Uya iya."

28 Ne migkahi ka kumandir, "Dakel ka nahastu ku eyew egkarihistru e re diye te Ruma."

Ne migtabak si Pablu ne migkahi, “Piru sikeddi mule, puun te peg-anak keddi, narihistru ad diye te Ruma.”

²⁹ Purisu, seeye se egmanginse-inse perem ki Pablu, nangisues e. Naaldek degma ka kumandir te pegkanengnengi rin ne narihistru bes diye te Ruma si Pablu ka impabaku din te keddina.

Diye si Pablu te hukumanan te me Hudiyu

³⁰ Ne seeye se kumandir, egkeupian ne egpakataha ke nekey iya ka sumbung te me Hudiyu meytenged ki Pablu. Purisu te seup ne aldew, impeekaran din e te keddina si Pablu wey inlibulung din ka me pangulu te talagpanubad te timplu wey ka me Talaggukum te me Hudiyu. Nataman, inuyan din e si Pablu wey impaatubang e kandan.

23

¹ Ne migmemetmetan ni Pablu ka me Talaggukum te migkahi, “Me suled, puun dengan taman kuntee, malinis ka kunsinsya ku meytenged te keddiey ne pegkeetew diye te tangkaan te Manama.”

² Ne ka Labew ne Talagpanubad ne si Ananias, migsuhu te me etew ne migsasindeg diye te marani ni Pablu te igpatagpi ka be-be din.

³ Ne migkahi si Pablu, “Egtagpien ka te Manama—sikeykew, egpekeiling ka te mareet ne alabat ne impintalan de te maangkag! Migpinpinuu ka due eyew te peggukum keddiey sumale te Balaud, piru insupak nu ka Balaud te pegsuhu nu kandan te pegtagpi keddiey!”

⁴ Ne migkahi ka me etew ne diye te marani ni Pablu, “Inlemetan nu ka Labew ne Talagpanubad te Manama!”

⁵ Ne migtabak si Pablu, “Me suled, wara a nakanengneng te sikandin bes ka Labew ne Talagpanubad. Su migkahi ka Kasulatan, ‘Kene kew lalag te mareet diye te pangulu te keet-etawan nu.’”

⁶ Piru te pegkakita ni Pablu ne due me Sadusiyu ne nalibulung dutu, wey due degma me Parisiyu, migkahi sikandin te meemen, “Me suled, sabeka a ne Parisiyu wey anak e pad man-e te Parisiyu. Impaatubang a kayi puun su egpalintutuu a ne eguyahen ka me minatey!”

⁷ Te nalalag de iya seeye ni Pablu, nenekeg-apul e ka me Sadusiyu wey ke me Parisiyu. Ne puun dutu, nabaad e ka me etew.

⁸ Su egkahi ka me Sadusiyu te ka me minatey kun, kenad e eguyahen, wey ware panalihan wey panisingan, piru ka me Parisiyu, egpalintutuu te langun.

⁹ Nasi e ne migmeemen ka me kuleyian, ne due me talagpanulu te Balaud te Manama ne sakup te me Parisiyu ne migsasindeg ka mig-apul wey migkahi, “Ware nakita ney ne mareet ne innimu te seini ne etew! Kema ke due migpakiglalag kandin ne panisingan wey ke panalihan!”

¹⁰ Ne suble e ne migmasumpit ka apulanan purisu naalde e ka kumandir ke egbinbintengen dan e si Pablu. Ne puun dutu, impepamaneug din ka me sundalu ne egpaangayen ki Pablu pariyan kandan wey igpeuyan diye te kampu.

¹¹ Te seeye ne marusilem, miglepew ka Mag-bebaye diye te lenged ni Pablu wey migkahi, “Pakannekal ka! Migpamalehet ka keddiey kayi te Hirusalim, ne keilangan ne iling ded degma ka eggimuwen nu diye te Ruma.”

Ka planu te peggimatey ki Pablu

¹² Te pegkapawe, due me Hudiyu ne miglibulung ne migpasabutey. Migpahunlibet sikandan te Manama ne kene egkeen wey eg-inum ke kene dan egkeyimatayan si Pablu.

¹³ Subla sikandan te hep-at ne pulu (40) ka migpasabutey.

¹⁴ Nataman, nangendiyad sikandan te me pangulu te talagpanubad wey te me igbuyag dan ne migkahi, “Amana key e migpanaad ne kene egkeen ke kene ney egkeyimatayan si Pablu.

¹⁵ Ne sikaniyu naa, дума te me Talaggukum te me Hudiyu, ka egpataha te kumandir te Ruma ne igpeuyan kayi te kaniyu si Pablu, ne ubag kun egkeupian kew ne egpakanengneng amana meytenged kandin. Ne egkataman, eggimatayan ney sikandin te kene pad egpekeyinguma kayi.”

¹⁶ Piru nakarineg te seeye ne planu ka kanakan ne anak te atebey ni Pablu; purisu miggendiyaan din te kampu si Pablu wey migpangguhuran din dutu.

¹⁷ Nataman, impeumew ni Pablu ka sabeka ne kepitan te me sundalu wey migkahian, “Uyana nu seini se kanakan diye te kumandir su due iglalag din kandin.”

¹⁸ Ne purisu in-uyan e sikandin te kepitan diye te kumandir. Ne migkahi ka kepitan, “Impeumew

a ni Pablu ne pinirisu wey mighangyu ne eg-uyanen ku seini se kanakan kayi su duen kun iglalag keykew.”

¹⁹ Miggen-genan te kumandir ka belad te kanakan wey in-uyan din diye te madmariyu te me etew wey mig-insaan din, “Nekey bes ka iglalag nu keddi?”

²⁰ Ne migtabak ka kanakan ne migkahi, “Nenekegsabut ka me pangulu te me Huidiyu ne eghangyu keykew ne igpeuyan nu si Pablu kaaselem peendiye te kalibulungan dan su ka tuyu ne ubag kun egkeupian sikandan ne egpakataha te duma pad man-e meyitenged kandin.

²¹ Piru kene ka palintutuu kandan su due subla te hep-at ne pulu (40) ne me etew ne egtetahad wey eg-eatang kandin diye te dalan. Migpahunlibet sikandan ne kene egkeen wey eg-inum ke kene dan egkeyimatayan si Pablu. Andam e sikan-dan wey egtetahad naan de ke ken-u nu egpeyi-panawa.”

²² Ne migkahi ka kumandir diye te kandin, “Kene ka panugtul te minsan hentew te migpang-guhuran a nikeykew.” Ne dutu, impeyipaneu rin e ka kanakan.

Ka pegpeuyan ki Pablu diye ki Gubirnadur Piliks

²³ Nataman, impeumew e te kumandir ka daruwa te me kepitan din wey migkahiyan, “Andam kew te daruwa ne gatus (200) ne me sundalu su igpeendiye ku sikaniyu te lungsud te Sisarya kangkuwa te me alas alas nuwibi te marusilem, duma te pitu ne pulu (70) ne egmangudde wey daruwa ne gatus (200) ne egpanguyan te kalawit.

24 Andam kew man-e te me kudde ne egpeunturan ki Pablu wey bantayi niyu ne ware egpeyitabu diye te kandin taman te egpekeyinguma diye te ki Gubirnadur Piliks.”

25 Ne migsusulat ka kumandir te seini:

26 “Amana ne talahuren ne Gubirnadur Piliks, sikeddiey si Klawdiyu Lisiyas ne migpangemusta keykew.

27 Ka seini ne etew, indakep te me Hudiyu wey eggimatayan dan e perem. Piru nanengnengan ku ne narihistru bes sikandin diye te Ruma, purisu inluwas ku sikandin duma te me sundalu ku.

28 Neupian a ne egpakataha ke mania te insumbung dan sikandin, ne puun due, indulung ku sikandin diye Talaggukum te me Hudiyu.

29 Nataman, nanengnengan ku ne ware mareet ne neyimu rin ne eleg ne eggimatayan wey ke egprisuwen naa sikandin. Ka sumbung kandin, meyitenged de te kandan mismu ne balaud.

30 Purisu te pegkanengnengi ku ne egplanuwan bes sikandin eggimatayi te me Hudiyu, impeendini kud e sikandin keykew. Ne insuhu ku ka migsusumbung kandin ne kayid e te keykew igpepamaneyik ka sumbung dan.”

31 Purisu, in-uyan e si Pablu te me sundalu sumale te insuhu kandan. Te seeye ne marusilem, ingkuwa ran si Pablu wey in-uyan dan taman diye te Antipatris.

32 Te pegkapawe, miglibed e diye te kampu seeye se me sundalu ne nangipanew re, ne iyan naan de migduma ki Pablu seeye se nangukudde.

33 Te pegginguma ran diye te Sisarya, imbehey ran e ka surat diye te Gubirnadur, wey si Pablu,

imbehey ran e degma kandin.

³⁴ Te pegkapenga te Gubirnadur te migbasa te sulat, mig-insaan din e si Pablu ke hendei ne prubinsya sikandin migpuun. Te pegkanengnengi rin ne matig-Silisya bes si Pablu,

³⁵ migkahi e sikandin, “Wey kud e eggukumi ka kasu nu ke eggingume e ka migsusumbung keykew.” Ne migpabantayan din e si Pablu diye te tapey ne palasyu ni Hirudis.

24

Ka sumbung te me Hudiyu meytenged ki Pablu

¹ Te peglihat te lalimma ne aldew, miggendiye te Sisarya si Ananias ne Labew ne Talagpanubad duma te duma ne igbuyag te me Hudiyu wey sabeka ne ebugadu ne enggaran ki Tirtulu. Ne miggendiye sikandan te ki Gubirnadur Piliks wey impangguhud dan e ka igsumbung dan meytenged ki Pablu.

² Ne dutu, impeumew ran e si Pablu, ne hengkayi te duen e sikandin, migbunsud e si Tirtulu ka migsumbung meytenged ki Pablu ne miggenendue,

“Amana ne talahuren ne Gubirnadur. Tenged te meupiya ka pegmandu nu te nasud ney, nakabehey seini te keupianan kanami seled te malayat ne timpu, wey masulug ka meupiya ne neyimu nu te kanami ne nasud.

³ Ne minsan hendei key, wey ke minsan ken- u ne timpu, egkahale key e kayi wey amana key egpasalamat keykew.

⁴ Na, kene ku igkeupii ne egdaat-daat te keykew ne timpu, purisu eghangyu a ne pamineha nu seini se malepet de ne igpangguhud ney.

⁵ Nakita ney ne ka seini ne etew mahaan de egpekeyimu te mareet, wey nasamuk din ka me Hudiyu te langun ne me inged, wey sabeka sikandin ne pangulu te punduk ne enggaranane te Nasarinu.

⁶⁻⁷ Ne minsan ka timplu, mig-el-elehan din pad te egbaley-baley, piru indakep ney sikandin.*

⁸ Ne emun ke eg-in-insaan nu seini ne etew, duen nu egkanengnengi ka langun ne insumbung ney meyitenged kandin.”

⁹ Ne ka me Hudiyu ne migtambung iya dutu, migpamalehet e degma ne malehet iya ka inlalag ni Tirtulu.

Ka pegtabak ni Pablu te sumbung meyitenged kandin

¹⁰ Nataman, migtingyasan e te Gubirnadur si Pablu ne egpalalahan e degma. Ne migkahi si Pablu,

“Nakanengneng a ne naluhey e ne timpu ne sikeykew ka talaggukum te seini ne nasud. Purisu ingkahale ku ka pegpangatarengan kayi te tangkaan nu.

---

* **24:6-7** Due me sinulat ne inlagkes ka birsikulu 7 piru ware seini diye te malehet ne migpuunan. Intimul naan de seini ne miggenendue: Eggukuman ney e perem sikandin sumale te kanami ne balaud piru migginguma si Lisiyas ne kumandir wey impehes key nikandin paangaya ki Pablu. Nataman, migsuhu si Lisiyas ka seeye se migsusumbung ki Pablu, keilangan ne eggendini te keykew.

¹¹ Ne ke eg-ug-ugsiyen nu, ware pad neyingumei kuntee te sapulu wey daruwa (12) ne aldew ka peggendiye ku te Hirusalim eyew te pegsimba.

¹² Ne kene egpakapamalehet ka me Huidiyu ne migpakig-apul a te minsan hentew diye te timplu, wey ke intipu ku naa ka me etew diye te simbaan wey ke diye naa te siyudad.

¹³ Ne kene egpakapamalehet sikandan keykew te insumbung dan kuntee meytenged keddi.

¹⁴ Piru seini re ka eg-angkenen ku diye te tangkaan nu: ne egpamakey a te Manama te me kabuybuyahan ney pinaahi te peg-ikul te Dalan ne egkahiyen te seini ne me etew ne seyyup. Egpal-intutuu a degma te langun ne nasulat te Balaud ni Muwisis wey te me baseen ne insulat te me prupita.

¹⁵ Ne migpallateng a degma iling kandan te migsusumbung keddiey ne eg-uyahen te Manama ka langun ne me minatey, matareng ma wey se kene.

¹⁶ Purisu layun ku egpakannekali ne malinis ka kunsinsya ku diye te Manama wey diye te me etew.

¹⁷ “Te peglihad te me pila ne leg-un ne nakariyudiyu a te Hirusalim, nakalibed a diye ka migdulung te seleppi ne igkabulig te me duma ne Huidiyu wey eyew man-e te pegpanubad te Manama diye te timplu.

¹⁸ Ne diya a nikandan neyingumei, ka mighalad diye te timplu te pegkapenga ku te peggimu te tuluuwen ney te pegpamanihus. Ne ware me etew ne nalibulung duma keddiey wey ware kasamuk ne neyitabu.

19 Piru due me Hudiyu diye ne matig-prubinsya te Asya ne sikandan perem ka eleg ne egpepa-maneyik kayi te keykew te sumbung ke duen ma igkasumbung dan meyitenged keddiey.

20 Wey ke palalaha nu seini se me etew ke nekey ka nakita ran ne neyimu ku ne sale te peg-atubang ku diye te me Talaggukum ney,

21 gawas te inlalag ku te meemen te timpu te peg-atubang ku kandan, 'Insumbung a nikaniyu kuntee tenged su migpalintutuu a ne eg-uyahen ka me minatey.' "

22 Ne puun su amana nakataha si Piliks meyitenged te Dalan te kaluwasan, impeen-enengan din e si Pablu te eg-ugsi-ugsi. Ne migkahi si Piliks diye te kandan, "Wey kud e eggukumi ka insumbung niyu ke eggingume e si Kumandir Lisiyas."

23 Nataman, insuhu din e ka kepitan te sundalu ne egpabantayan si Pablu, piru egbehayan ded te deisek ne kaligwangan wey egtuhutan ded ka me alukuy rin ne egbehey te keilangan din.

Ka peg-atubang ni Pablu ki Piliks wey ki Durusila

24 Peglihat te me pila ne aldew, miggingume e si Piliks duma te asawa rin ne si Durusila, sabeka ne Hudiyu. Nataman, impeumew rin e si Pablu wey migpamineg si Piliks te peglalag ni Pablu meyitenged te pegpalintutuu rin ki Kristu Hisus.

25 Piru te pegpangguhud ni Pablu meyitenged te pegkamatareng, te pegtigkel te pegkeetew, wey meyitenged te Aldew te Peggukum ne egginguma, naaldekan e si Piliks ne migkahi, "Hipanew kad e

wey igpeumew ku re sikeykew ke due kaayunan ku.”

²⁶ Ne iyan din perem igkeupii ne egbehey kandin te seleppi si Pablu, purisu kamasalig din ipeumew si Pablu eyew egpakiglalag kandin.

²⁷ Peglihad te daruwa ne leg-un, naliwanan si Piliks ki Pursiyu Pistu te pegkagubirnadur. Ne puun su egkeupian si Piliks ne egkeupian kandin ka me Hudiyu, imbalahad din si Pablu diye te prisuwan.

25

Ka pegduput ni Pablu diye te Impiradur

¹ Te natateluwan e si Pistu ka migginguma diye te prubinsya, miggendiyad e sikandin te Hirusalim puun te Sisarya.

² Ne dutu, impanugtul e te me pangulu te tagpanubad wey te me pangulu te me Hudiyu ka sumbung dan meytenged ki Pablu. Imbanasalan dan si Pistu

³ ne emun ke egkeupian sikandin ne egpahale te me etew, egpeendiyeen din si Pablu te Hirusalim, su migplanuwan dan e ne eg-atangan dan te eggimatey diye te deralanen.

⁴ Piru migkahi si Pistu, “Diye prisuwa si Pablu te Sisarya, ne kene egkaluhey, eglibed ad e diye.

⁵ Purisu parumaa niyu keddi ka me pangulu niyu wey pepamaneyiki niyu sikandin te sumbung ke duen ma neyimu rin ne mareet.”

⁶ Miggingumaan te walu wey ke sapulu ne aldew si Pistu diye te kandan ne henduen pad

miggendiye te Sisarya. Te seup ne aldew, migpin-nuu e sikandin diye te hukumanan, ne migsuhu sikandin ne egpaatubangen kandin si Pablu.

⁷ Te pegginguma ni Pablu, miglingutan sikandin te me Hudiyu ne diye egpuun te Hirusalim wey migpepamaneyik te mabehat ne sumbung meytenged kandin ne ware dan napamaleheti.

⁸ Ne migpangatarengan si Pablu ka migkahi, “Ware neyimu ku ne supak te Balaud te me Hudiyu, wey te timplu, wey te Impiradur te Ruma.”

⁹ Ne tenged su iyan igkeupii ni Pistu ne egpahale te me Hudiyu, mig-insaan din e si Pablu te miggenendue, “Egkeupian ka ne eggendiye te Hirusalim eyew diye kud eggukumi ka kasu nu?”

¹⁰ Ne migtabak si Pablu, “Kayi e ma migsasindeg te hukumanan te Impiradur, keilangan ne kayi a degma eggusaya. Nakanengneng ka ne ware iya neyimu ku ne sale diye te me Hudiyu.

¹¹ Ke nakasupak e ma te Balaud wey ke nekeyimu te minsan nekey ne eleg ne iglepad keddi te kamatayen, kena a ehangyu ne kena a eglegparan. Piru ke ware kamalehetan te me sumbung dan meytenged keddi, ware minsan hentew ne due katenged ne egbehey keddi diye te kandan. Migparani ad kuntee te Impiradur.”

¹² Te nakapenga si Pistu ka migpakiglalag te me talagtambag kandin, migkahi e sikandin, “Migparani ke bes e te Impiradur, ne eg-uyanen kad en iya diye te kandin.”

Diye si Pablu te tangkaan ni Agripa

13 Te peglihad e te me pila ne aldew, nanginguma ensi Hari Agripa* wey si Birinis diye te Sisarya ka egsagsahipe ki Pistu.

14 Te napilaan e sikandan ka mig-ugpe diye, migpanugtulan e ni Pistu ka Hari meyitenged te kasu ni Pablu te migkahi, “Due pinirisu kayi ne ware lekei ni Piliks.

15 Te peggendiye ku te Hirusalim, migpepa-maneyik te sumbung ka me pangulu te me tagpanubad wey ka me igbuyag te me Hudiyu meyitenged kandin, wey inhangyu a nikandan ne egpalegparan sikandin.

16 Piru migkahiyen ku sikandan te kene ne batasan te matig-Ruma ne eglegpad te minsan hentew ne kene egpakaatubang te migsumbung kandin, wey te ware pad nabehayi te timpu ne egtabak te insumbung meyitenged kandin.

17 Purisu te pegginguma ran kayi, wara a migluhey-luhey, su te seup ne aldew, migpinnuu a diye te hukumanan wey impeumew ku ka seini ne etew.

18 Ne hengkayi te miglalag e ka migsusumbung kandin, kahiyen ku ne egpepamaneyik sikandan te mabehat ne sumbung meyitenged kandin piru ware bes.

19 Ne iyan dan bes de igsumbung ka meyitenged te kandan ne tuluuwen wey meyitenged te sabeka ne etew ne migpatay e ne enggaranen ki Hisus ne neuyag kun kahi ni Pablu.

20 Ne wara a nakataha ke nekey ka eggimuwen ku te seini ne kasu, purisu mig-insa a ki Pablu ke

---

* **25:13** Hari Agripa: ka igkarangeb ne Hirudis Agripa. Sikandin ka anak ni Hari Agripa ne egkakita diye te 12:1.

igkeupii rin naa ne eggendiye te Hirusalim eyew diye ku eggukumi.

²¹ Piru migkahi si Pablu te igparani rin e te Impiradur ka kasu rin eyew iyan e eggukum. Purisu impabantayan ku sikandin taman te igpakapeuyan ku sikandin diye te Impiradur.”

²² Ne migkahi si Agripa diye te ki Pistu, “Egkeupian a ne egpammineg te seini ne etew.”

Ne kahi ni Pistu, “Egpakapammineg ka kandin kaaselem.”

²³ Pegkapawe, miggendiye te hukumanan si Agripa ki Birinis ne egkakita se katelesan dan. Ne migseled sikandan diye te libulunganan ne migdumaan te me pangulu te me sundalu wey te me pangulu te siyudad. Nataman, migsuhu si Pistu ne igpaatubang si Pablu.

²⁴ Ne migkahi si Pistu, “Hari Agripa, wey te langun ne kayi kuntee, seini ka etew ne insumbung keddiey te langun ne me Hudiyu kayi te Sisarya wey diye te Hirusalim. Migmanguleyi sikandan ne eleg sikandin ne eggimatayan.

²⁵ Piru sumale te nakita ku, ware neyimu rin ne eleg ne eglegparan te kamatayen. Ne puun su migparani ma sikandin te Impiradur, migplanu a ne igpeuyan ku sikandin diye te Impiradur.

²⁶ Ne puun su ware ma igkasulat ku diye te Impiradur ne malehet meyitenged kandin, impaatubang kud sikandin kuntee kaniyu, labi e keykew Hari Agripa, eyew duen e igkasulat ku pegkapenga te pegnengneng te kasu rin.

²⁷ Su kene ne meupiya ka egpeuyan te pinirisu diye te Impiradur ke ware kamalehetan te sumbung meyitenged kandin.”

26

Ka pegpangatarengan ni Pablu

¹ Ne migkahi si Agripa diye te ki Pablu, “Migtuhutan ka te pegpangatarengan.” Ne migtingyas si Pablu te belad din wey migkahi sikandin,

² “Hari Agripa, mig-isip ku ne impanalangingan a iya tenged su kuntee ne aldew egpakapangatarengan a kayi te tangkaan nu meyitenged te langun ne me sumbung keddiey te me pangulu te me Hudiyu,

³ tenged su amana ka egkateu te langun ne batasan wey te igmekeg-apul te me Hudiyu. Purisu ehangyu a keykew ne kene ka kapeleyi ne egpamineg te iglalag ku kuntee keykew.

⁴ “Nanengnengan te langun ne me Hudiyu ka keddiey ne pegkeetew puun te pegkabatei ku diye te keddiey ne nasud wey diye degma te Hirusalim.

⁵ Ne emun ke eglalag de perem sikandan te malehet, naluhey e sikandan nakanengneng wey sikandan mismu perem ka egpakapamalehet ne mig-ikul a te tuluwen te me Parisiyu ne amana egtuman te Balaud te me Hudiyu.

⁶ Ne kuntee, seini ad ka eggukuman tenged su migpallateng a te saad te Manama diye te me kaapuan ney.

⁷ Sika ne saad ka impallateng te me kabuhalan te sapulu wey daruwa (12) ne kaapuan ney taheed te migsimba sikandan te Manama aldew wey marusilem. Ne tenged te seini ne pegpallateng, Hari Agripa, insusumbung a te me Hudiyu!

⁸ Ne sikaniyu se me Hudiyu, mania te kene kew egpakapalintutuu ne eg-uyahen te Manama ka me minatey?

⁹ “Nekani, sikeddi mismu ka migsusuman-
suman ne keilangan ne eggimuwen ku ka langun
ne egkeyimu ku eyew te peg-ehet te ngaran ni
Hisus ne matig-Nasarit.

¹⁰ Ne seini ka innimu ku dengan diye te
Hirusalim. Migbehayan a te katenged te me
pangulu te talagpanubad te pegpamirisu te
migmalintutuu. Ne mig-uyun a man-e ne
eggukuman sikandan te kamatayen.

¹¹ Kamasalig a miggendiye te me simbaan te
me Hudiyu ka egpammitew kandan, ne egbayad-
bayad wey egpehes ne egpeengked kandan te peg-
palintutuu ran. Tenged te subla ka kabelu ku
kandan, nekeyingume e pad diye te mariyu ne
siyudad eyew te pegbayad-bayad kandan.”

*Impanguhud ni Pablu ka pegkeila rin te Magbe-
baye*

¹² Ne migpabulus si Pablu ka miglalag, “Sika
ka puunan ne miggendiya a te Damasku ne mig-
uyan te katenged wey te me suhu te me pangulu
te talagpanubad.

¹³ Meudtu en iya seeye, Hari Agripa, taheed te
miggipanew a, nakakita a te malayag ne egpuun
te langit ne masil-ew pad amana te aldew ne
miglayag keddiey wey te me duma ku.

¹⁴ Pegkapeled ney langun diye te tane, due nar-
ineg ku ne laheng te Hibuwanen ne linalahan ne
miggenendue, ‘Saulu, Saulu! Mania te migbayba-
yaran a nikeykew? Sikeykew re ka egkasakitan

kayi te innimu nu. Egpekeiling ka te baka ne egsipe ke egtinduken te kayu.'

¹⁵ Ne mig-insa a kandin, 'Hentew kaa Magbebaye?' Ne migtabak ka Magbebaye ne migkahi, 'Sikeddi si Hisus ne imbaybayan nu.

¹⁶ Ne enew ka wey sasindeg ka, su migpakita a keykew eyew eggimuwen ku sikeykew ne suluhanen ku. Ipangguhud nu diye te duma ka ingkita nu kayi te keddi kuntee, wey ka igpakita ku pad keykew te mewuri ne aldew.

¹⁷ Egluwasen ku sikeykew puun te me Hudiyu wey te kene ne me Hudiyu, ne sikandan ka egpeendiyaan ku keykew.

¹⁸ Sikeykew ka egpeyimelat te me mata ran wey ka egpeinniyug kandan puun te marusilem peendiye te malayag, wey puun te geem ni Meibulan peendiye te Manama, eyew pinaahi te pegpalintutuu ran keddi, egkapasaylu ka me sale dan wey egpakalagkes sikandan te me etew ne immatulus e te Manama.' "

Ka pegpangguhud ni Pablu te himu rin

¹⁹ Ne migpabulus e man-e si Pablu ka miglalag, "Purisu, Hari Agripa, wara a migsupak te impakita keddi ne egpuun te langit.

²⁰ Te an-anayan, diya a migwali te Damasku, nataman diye te Hirusalim wey te intiru ne nasud te Hudiya wey diye te kene ne me Hudiyu. Migwali a te keilangan ne eg-inninyug sikandan te sale dan wey egpalintutuu te Manama, wey igpakita ran pinaahi te himu ran ne malehet ka peg-inninyug dan te sale dan.

²¹ Ne tenged kayi, inderakep a te me Hudiyu diye te timplu wey eggimatayan ad e perem nikan-dan,

²² piru taman kuntee ne aldew, imbulihan a te Manama. Purisu seini a ka egpamalehet te langun ne etew, mabantug ma wey se kene. Ka inlalag ku, sikan ded iya se inlalag dengan te me prupita wey ni Muwisis ne egkeyitabu:

²³ ne keilangan ne eg-antus wey egpatey ka Kristu, wey sikandin ka an-anayan ne egkeuyag puun te me minatey eyew te pegpangguhud te kalayag te kaluwasan diye te me Hudiyu wey te kene ne me Hudiyu.”

²⁴ Te sasangan pad ne egpangatarengan si Pablu, migbalbalukan e si Pistu ne migkahi, “Eg-busawen kad Pablu! Egbusawen kad puun te subla ne katuenan nu!”

²⁵ Ne migtabak si Pablu, “Talahuren ne Pistu, kena a egbusawen! Malehet wey maheteng ka inlalag ku.

²⁶ Hari Agripa, migpakiglalag a keykew te ware pegkaaldeked tenged su nakataha ke ma meytenged kayi. Nakataha a te nanengnengan nud seini se langun, tenged su ware iheles seini se neyitabu.

²⁷ Hari Agripa, egpalintutuu ka te me prupita? Nakataha a ne migpalintutuu ka iya!”

²⁸ Ne migkahian ni Agripa si Pablu, “Egsuman-suman ke buwa ne mahaan e re nikeykew egkeuyan te pegka-Kristuwanen.”

²⁹ Ne migkahi si Pablu, “Mahaan ma wey se mananey, ka peg-ampu ku te Manama ne kene de

ne sikeykew, ke kene, sikaniyu langun se migpammineg kuntee keddiey ne egpekeiling keddi—gawas te pegkaprisu ku.

³⁰ Nataman, nanasindeg e ka Hari, ka Gubirnadur, si Birinis wey ka langun ne naminnuu duma kandan.

³¹ Ne hengkayi te nanlihawang e sikandan, migpalalahey e sikandan ne miggenendue, “Ka sika ne etew, kene ne eleg ne eggimatayan wey ke egprisuwen naa.”

³² Ne migkahi si Agripa diye te ki Pistu, “Ke ware de perem migduput diye te Impiradur ka sika ne etew, egkaayun e perem ne eglekaan.”

27

Ka peglapas ni Pablu te dahat peendiye te Ruma

¹ Ne hengkayi te nekegsabut e sikandan ne egpeunturen key e te barku peendiye te Italya, imbehey ran e si Pablu duma te duma ne me pinirisu diye ki Hulyu ne sabeka ne kepitan te sundalu. Inngaranan ka seini ne me sundalu te “Batalyun te Impiradur.”

² Nataman, mig-untud key e te barku ne egpuun te Adramitu ne mahaan en iya egligkat te seeye ne timpu peendiye te me tuhunanen te prubinsya te Asya. Ne migduma kanami si Aristarku ne matig-Tisalunika, ne ka Tisalunika sabeka ne siyudad diye te Masidunya. Ne nataman, migligkat e ka barku.

³ Te seup ne aldew, nekeyinguma key e diye te inged ne Sidun. Amana ne meupiya si Hulyu diye te ki Pablu wey migtuhutan din sikandin ne

egpakaleuy te me alukuy rin eyew egkabehayan sikandin te keilangan din.

⁴ Nataman, migpabulus key e te hipanawan ney wey diye key migbaye te limang te pulu te Sipri ne egkaandilungan te kalamag, tenged su nakasinug-ung key te kalamag.

⁵ Miglapas key te dahat ne egkatangkaan te inged ne Silisya wey te inged ne Pampilya wey nakatuhun key diye te inged ne Mira ne sakup te prubinsya te Lisya.

⁶ Ne dutu, due nakita te kepitan te sundalu ne sabeka ne barku ne diye egpuun te Alihandriya, eggipanew en iya peendiye te Italya, purisu im-paaln key e diye.

⁷ Mananey ka peglapas ney te me pila ne aldew, wey nabaybayaran key taman te nekeyinguma key diye te marani te lungsud ne Nidu. Ne tenged su nakasinug-ung kanami ka kalamag, ware key nakabulus diye te egbayaan ney, ne diye key e migpabulus lenged te naandilungan ne pulu ne Krita ne egkatangkaan te Salmuni.

⁸ Ne migpahun-ilis key naan de, wey nabaybayaran key taman te migginguma key te inged ne enggaran te Me Meupiya ne Tuhunanan ne kene ne mariyu te siyudad te Lasiya.

⁹ Ne diye key pad naluhey taman te neyingu-maan key te timpu ne amana ne makaalde- haldek ka peglapas te dahat, su miglihad man- e ka Aldew te Pegpasaylu te me Sale.* Purisu, migtambahan sikandan ni Pablu te miggenendue,

---

* **27:9** Ne ke kene pad egginguma ka sika ne aldew, sika perem ne timpu ka meupiya ne peggipanew te barku.

10 “Me suled, kene ne meupiya ne egpabulus ki te peggipanew ta su egkakita-kita kud iya ne egshap ki. Ne kene ne ka dinulan wey ke barku re ka egkareetan, su minsan sikanta ne egkallened ki degma.”

11 Piru iyan migpalintutuuwan te kepitan te sundalu ka inlalag te kepitan te barku wey ka kamuney te barku, du te ki Pablu.

12 Ne tenged su kene ne meupiya ka tuhunan diye ke timpu te maagsil, nakasumansuman ka kasuluhan kandan ne eglapas te dahat wey eg-eleg-eleg egtuhun diye te inged ne Piniks. Sabeka seini ne inged diye te Krita ne due daruwa ne tuhunan: ka sabeka diye lenged te igkahibang te iglineb wey ka dangeb diye lenged te igkakawanan te iglineb, ne meupiya ne egpaandilunganan te barku ke timpu ne maagsil.

Ka makeseg ne kalamag diye te dahat

13 Ne hengkayi se migkalamag e te kene amana ne makeseg, kahiyen dan ne egkaayun e ne eglapas te dahat. Ne dutu, imbatun dan e mane ka me palibehat ne putew, wey migpabulus e sikandan ka migpahun-ilis diye te pulu te Krita.

14 Piru te ware naluhey, due migginguma ne amana ne makeseg ne kalamag ne egpuun te pulu te dahat. Ingngaranan seeye te ‘kalamag ne migpuun te igkahibang te balabahan dapit te igsile.’

15 Te pegginguma te makeseg ne kalamag diye te barku, ware key e nakapabulus, ne migparumaruma key naan de te kalamag ke hendei egpeendiye su nabeley key e ka egpakannekal.

16 Ne nakapaalindung key te mahaan de diye lenged te deisek ne pulu ne Kauda. Ne minsan nabaybayaran key e, nahanuy ney red diye te barku ka deisek ne balangey.

17 Ne indulan dan e seini wey miggiresenan dan e te egbagkes ka barku. Ne tenged su naaldek sikandan ne egpakasanglad ka barku diye te lelanek ne marani te Libya, inlulun dan e ka maluag ne hinabel.† Ne migparuma-ruma key naan de te kalamag ke hendei egpeendiye.

18 Ne migpabulus pad ka makeseg ne kalamag, purisu te seup ne aldew, migbunsuran dan e te egpangulug ka dinulan te barku diye te dahat,

19 wey te seup pad man-e ne aldew, sikandan mismu ka migpangulug te me gamit te barku.

20 Me pila ne aldew ne ware key nakakita te aldew wey me bituen, wey migpabulus ka amana ne makeseg ne kalamag. Te katammanan, ware key e mig-iman-iman ne egkaluwas pad.

21 Pila ne me aldew ne ware keen-keen te me etew, purisu migsasindeg si Pablu diye te tangkaan dan ne migkahi kandan, “Me suled, ke migpammineg kew pa perem keddi, wey ware miglapas puun diye te Krita, ware ki perem nekeyinguma te iling kayi ne karereetan wey ware perem nalened ka indulan.

22 Piru kuntee, egkahiyen ku sikaniyu te kene kew kaalde, su ware sabeka kaniyu ne egpatey. Ka barku re ka egkareetan.

---

† 27:17 Ka maluag ne hinabel ne imbitin diye te pes-ek, iyan egpakapeyipaneu te barku ke egkeyiyup te kalamag. Inlulun dan e su eyew kene egkahisi tenged su suble e ka kalamag.

²³ Su ganna te marusilem, migpeuyan te panalihan ka Manama ne migkamkamuney keddi wey ka impamakey ku,

²⁴ wey migkahiyen a nikandin, ‘Pablu, kene ka kaaldeki! Keilangan ne eg-atubang ka te Impiradur. Ne puun te keyid-u te Manama, ka langun ne me duma nu kayi te barku egkaluwas tenged keykew.’

²⁵ Purisu kene kew kaaldeki, me suled, su egسالig a te Manama ne egtumanen din ka inalag din keddiey.

²⁶ Piru egpakasanglad seini se unturanan ta diye te sabeka ne pulu te dahat.”

²⁷ Igkasapulu e wey hep-at (14) ne marusilem ne neuyan-uyan key te makeseg ne kalamag diye te dahat ne enggaranen te Midityanyu. Ne hengkayi se egliware e te marusilem, migsuman-suman ka me trabahanti te barku ne egpakapahun-ilis key e te dahat.

²⁸ Purisu intirew ran e ka dahat wey natahaan dan ne me daruwa ne pulu (20) pad ne depa ka karaleman. Ne ware naluhey, intirew ran e man-e wey duen naan de sapulu wey lalimma (15) ne depa.

²⁹ Ne tenged su naaldeki sikandan ne egpakasanglad key te batu, in-ulug dan e ka hep-at ne palibehat ne diye dapit te peka te barku ne mig-ampu sikandan ne egkapawe e.

³⁰ Egkeupian perem ka me trabahanti ne egawe diye te barku, purisu impepamaneug dan ka balangey diye te dahat, su mig-ealiddanan ne eg-ulug de sikandan te me palibehat diye te ulu te barku.

³¹ Piru migkahi si Pablu diye te kepitan wey diye te me sundalu rin, “Emun ke eg-awe kayi te unturanan ka me trabahanti te barku, kene kew egkaluwas.”

³² Purisu intamped te me sundalu ka me lubid ne inggiket te balangey wey imbalahad e ne egkalened.

³³ Ne hengkayai te egkaliwaswas e, egpehesen e perem sikandan langun ni Pablu te egpa-keen. Migkahi sikandin, “Migdaruwaan kew e ne simana ka egtetahad ne egkeimpusan ka kalamag, ne warad en iya keen-keen niyu minsan deisek.

³⁴ Purisu keilangan ne egkeen kew kuntee eyew egmanekal kew, su ware mareet ne egginguma te minsan sabeka kaniyu.”‡

³⁵ Nataman, migkuwa si Pablu te paan wey migpasalamat te Manama diye te tangkaan dan langun, ne impanepik-tepik din seini wey migkeen e.

³⁶ Nabagget sikandan langun wey nangeen e.

³⁷ Sikanami langun, miggunguma key te 276 diye te barku.

³⁸ Te nabulung e ka langun, indegpak dan e diye te dahat ka trigu eyew kene egkabehatan ka barku.

Ka pegsanglad te barku

³⁹ Te pegkamaselem, ware neileyi te me trabahanti te barku ke nekey ne inged ka neyingumaan ney, piru due nakita ran diye te mariyu ne ilis te dahat ne due lelanek, purisu nenekegsabut

---

‡ **27:34** Te Grigu: ware minsan sabeka ne bulbul niyu ne egkalaag diye te ulu niyu.

sikandan ne diye dan ig-eleg-eleg igpatuhun ka unturanan.

⁴⁰ Purisu impanamped dan e ka me lubid ne impangiket te me palibehat wey in-engkeran dan e diye te dahat. Ne inggekad dan degma ka me lubid ne inggiket te me derakel ne begsey ne iyan egbuut ke hendei igpabaye ka barku. Nataman, ingkayew ran e ka maluag ne hinabel ne diye dapit te ulu te barku eyew diye igpeendiye te kalamag ka barku te ilis te dahat.

⁴¹ Piru nekeendiye ka barku te bayew mababew ne lelanek wey nakasanglad. Amana nakasanglad ka ulu wey warad nakaweil, piru ka diye te lebut nahuhus e te makeseg ne bunlud.

⁴² Egpangimatayan e perem te me sundalu ka me pinirisu eyew ware sabeka kandan ne egpakalumbuk wey egpakahakap diye te ilis te dahat wey egpakapallahuy.

⁴³ Piru imbalabahan sikandan te kepitan te sundalu puun su egkeupian sikandin ne egluwasen si Pablu. Ne migsuhu sikandin ne egpatinugpuen diye te dahat ka langun ne egkateu ne eglumbuk, wey egpahakapen e.

⁴⁴ Nataman, impasinundul rin e ka duma ne nangeampuan te me tabla wey ke minsan nekey ne nahuhus diye te barku. Ne iling kayi ka neyimu ney, wey nekeyinguma key langun diye te ilis te dahat ne ware namenu.

28

Ka diye te Malta

¹ Ne hengkayi te nakalihawang key e te karereetan wey te nakahakap key e, henduen ney pad nanengnengi ne Malta bes ka ngaran te pulu.

² Maal-alukuy amana ka mahinged kanami. Nataman, migbunsud e ka uran wey maagsil ka timpu, purisu migtetemeg sikandan wey insagsahipe key nikandan.

³ Ne migpamurut si Pablu te igtemeg, piru te pegtemeg din e te kayu diye te hapuy, sauhune ne due migligwang ne uled tenged te keinit wey migkahat te belad din.

⁴ Te pegkakita te me mahinged te uled ne migbitin-bitin te belad ni Pablu, migpalalahey e sikandan, “Nekeyimatey naa ka seini ne etew. Naluwas sikandin diye te dahat piru kene egtuhut ka palad din ne egkeuyag sikandin.”

⁵ Piru insawile de ni Pablu ka uled diye te hapuy ne ware sikandin namenu.

⁶ Migtetahad ka me etew ke eglebag ka belad ni Pablu wey ke sauhune egkapeled naa wey egkapatey, piru naluhey e sikandan ka egtetahad ne ware ma namenu sikandin. Ne naalin e man-e ka suman-suman dan wey migkahi, “Sabeka bes seini ne manama!”

⁷ Si Publiyu ka ngaran te pangulu te seeye ne pulu, ne ka tane din, kene de ne mariyu te seeye se neyingumaan ney. Ne insagsahipe key nikandin, ne nekeugpe key diye te kandan seled te tatelu ne alded.

⁸ Te seeye ne timpu, miggibat-hibat de ka amey ni Publiyu su eglusungan wey egpangindes. Purisu migseled si Pablu diye te sinabeng din wey in-ampuan din, ne intel-eban din te belad din wey

neulian e.

⁹ Tened te seeye ne neyitabu, nangendiye ka langun ne me duma ne etew ne nanderalu te seeye ne pulu, wey neneulian sikandan.

¹⁰ Nataman, migpamehayan key nikandan te masalig ne me dasag, wey migpabewuwan key nikandan te keilangan ney te peggipanew.

Puun te Malta peendiye te Ruma

¹¹ Miggingumaan key te tatelu ne bulan te seeye ne pulu. Nataman, mig-untud key e te barku ne enggaranan te “Ka me Seping ne Manama” ne migpuun te Alihandriya. Diye nekeuugpe ka barku te pulu te dahat te timpu te maagsil.

¹² Ne nekeyinguma key diye te inged ne Sirakusa wey diye key pad mig-ugpe seled te tatelu ne aldew.

¹³ Ne puun diye, miglapas key e man-e te dahat wey nekeyinguma key diye te inged ne Rigiyu. Te seup ne aldew, due migginguma ne kalamag puun te igkakawanan ne balabahan dapit te igsile wey nekeyipanew key e man-e, ne igkarangeb ne aldew, nekeyinguma key e diye te lungsud ne enggaranan te Putiyuli.

¹⁴ Ne due me suled te pegpalintutuu ne nakita ney diye wey mighangyu kanami ne egpeugpeen key pad diye te kandan seled te senge simana. Ne nataman, nekeyinguma key e diye te Ruma.

¹⁵ Te pegkarineg te me suled te pegpalintutuu diye te Ruma ne egginguma key e diye, nangendiyad e sikandan ka egsinug-ung kanami diye te Temuwanan ni Apiyu, wey diye te Tatelu ne Hirehaanan. Te pegkakita ni Pablu kandan,

migpasalamat sikandin te Manama wey nabagget sikandin.

Diye te Ruma

¹⁶ Te pegginguma ney diye te Ruma, migtuhutan si Pablu ne eg-ugpe te minsan hendei ne igkeupii rin, piru due sabeka ne sundalu ne migbantey kandin.

¹⁷ Te peglihad e te tatelu ne aldew, impalibulung ni Pablu ka me pangulu te me Hudiyu te Ruma. Ne hengkayi se nalibulung e sikandan, migkahiyen e sikandan ni Pablu, “Me suled, minsan ware neyimu ku ne mareet diye te karumaan ta wey diye te me tulumanen te me kaap-apuan ta, inderakep a nikandan diye te Hirusalim wey imbehey diye te gubirnu te Ruma.

¹⁸ Mig-in-insaan a nikandan wey eglekaan e red perem su nakita ran ne ware neyimu ku ne eleg ne eglegaran a te kamatayen.

¹⁹ Piru imbalabahan seini te me pangulu te me Hudiyu, purisu napehes a ne egduput diye te Impiradur minsan ware igkasumbung ku meytenged te me karumaan ta.

²⁰ Seini ka egpuunan te impeumew ku sikaniyu wey migpakiglalag a kaniyu; su naprisu a kuntee tenged kandin ne iyan impallateng te keet-etawan te Israil.”

²¹ Ne migkahi sikandan, “Ware key nakarawat te sulat meytenged keykew ne egpuun te Hudiya. Ne minsan ka me suled ta ne diye egpuun, ware nakahuhud wey nakanangen te mareet meytenged keykew.

²² Piru egkeupian key degma ne egpakarineg ke nekey ka igkalalag nu, su natahaan ney ne minsan

hendei ne inged, kene ne meupiya ka inlalag te me etew meytenged te punduk ne in-apilan nu.”

²³ Purisu migsabut sikandan te aldew ke ken-u sikandan eglibulung. Te pegginguma te aldew ne nasabutan dan, masalig ka me etew ne miglibulung diye te baley ne in-ugpaan ni Pablu. Ne puun te maselem peendiye te marusilem, inwaliyan sikandan ni Pablu meytenged te Peghari te Manama. Impakannekal sikandin ne egpakapalintutuu sikandan ki Hisus pinaahi te Balaud ni Muwisis wey te me prupita.

²⁴ Ne due pila kandan ka migpalintutuu te inlalag din, piru ka duma ware.

²⁵ Purisu ware sikandan nekegbennaley, wey nanguli e sikandan te nakapenga si Pablu ka miglalag kayi: “Malehet ka inlalag te Panisingan te Manama diye te kaapuan niyu pinaahi ki prupita Isayas,

²⁶ ‘Hendiyei nu wey lalahi nu seini ne me etew: Minsan egmenuwen niyu te egpammineg, kene kew iya egpakasabut.

Ne minsan egmenuwen niyu te egtengteng, kene kew iya egpakakita.

²⁷ Su memakehal ka ulu te seini ne me etew, insagpengan dan ka talinga ran, wey impileng dan ka mata ran.

Su kema ke egpakakita sikandan,

wey egpakarineg,

wey egpakasabut,

wey eglibed kayi te keddi,

ne egbawian ku sikandan.’ ”

²⁸⁻²⁹ Ne migkipenga ni Pablu te migkahi, “Purisu keilangan ne egkanengnengan niyu ne ka lalag

te Manama meyitenged te kaluwasan, impang-guhud e diye te kene ne me Hudiyu wey egpam-mineg sikandan kayi!”*

³⁰ Miggingumaan si Pablu te daruwa ne leg-un diye te in-ugpaan din ne baley ne in-arkilaan din, wey insagsahipe din ka langun ne migpanumbaley kandin.

³¹ Inwali rin ka meyitenged te Peghari te Manama wey migpanulu meyitenged te Magbebaye ne si Hisu Kristu. Mabulut ka pegpanulu din wey ware migbalabag kandin.

---

* **28:28-29** Due me sinulat ne inlagkes ka birsikulu 29 piru ware seini diye te malehet ne migpuunan. Intimul naan de seini ne miggenendue: Te pegkapenga ni Pablu te eglalag kayi, nanguli e ka me Hudiyu ne amana egmekeg-apul.

**Meupiya ne panugtulen: Bibliya ne
Matigsalug
NT in Manobo, Matigsalug**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Manobo, Matigsalug

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Manobo, Matigsalug

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ab5069ba-a7e6-5f52-a27b-d031ad525738